

สมาคมประกันวินาศภัยไทย

คู่มือบัญชีประกันวินาศภัย (Non-Life Insurance Accounting Manual)

21-22 พฤศจิกายน 2556

สารบัญ

1. ลักษณะการดำเนินงานและข้อบังคับของธุรกิจ
2. เบี้ยประกันภัยและสำรองเบี้ยประกันภัย (Premium and Premium Reserve)
3. ค่าสินไหมทดแทน และสำรองค่าสินไหมทดแทน (Claims and Loss Reserve)
4. การประกันภัยต่อ (Reinsurance)
5. ภาษีเงินได้ และภาษีอื่นๆ (Income Tax and Other Taxes)
6. การดำรงเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยง (Risk Based Capital Framework – RBC)
7. การบัญชีสำหรับธุรกิจประกันวินาศภัย ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 4 เรื่องสัญญาประกันภัย
8. อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios)

บทที่ 1

ลักษณะการดำเนินงานและ ข้อบังคับของธุรกิจ

สารบัญ

- ความหมาย และลักษณะทั่วไปของธุรกิจ
- ประเภทของการประกันวินาศภัย
- ช่องทางการจัดจำหน่ายและวิธีการจำหน่าย
- โครงสร้างองค์กรของธุรกิจประกันภัย
- กระบวนการทำธุรกรรมที่สำคัญ
- การกำกับความมั่นคงของกิจการประกันภัย
- ภาระหนี้สินของบริษัทประกันวินาศภัย
- รายงานทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัย
- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัย
- กฎหมาย และกฎระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้อง

ประเภทของการประกันวินาศภัย

การประกันภัยเกี่ยวกับบุคคล (Personal Insurance)

- การประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคล (Personal Accident Insurance)
- การประกันภัยอุบัติเหตุการเดินทาง (Travel Accident Insurance)
- การประกันภัยอุบัติเหตุส่วนบุคคลสำหรับผู้โดยสารเรือโดยสารรับจ้าง (Boat Carrier)
- การประกันภัยอุบัติเหตุการเดินทางสำหรับธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์
(Travel Accident Insurance for Tour operation and guides)
- การประกันสุขภาพ (Health Insurance)

ประเภทของการประกันวินาศภัย

การประกันภัยเกี่ยวกับทรัพย์สิน (Property Insurance)

การประกันอัคคีภัย (Fire Insurance)

- สำหรับที่อยู่อาศัย
- สำหรับสถานประกอบการธุรกิจ
- สำหรับธุรกิจหยุดชะงัก (Business Interruption Insurance)

การประกันภัยทางทะเลและขนส่ง (Marine Insurance)

- การประกันภัยตัวเรือ (Hull Insurance)
- การประกันภัยการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ (Cargo Insurance)
- การประกันภัยการขนส่งสินค้าในประเทศ (Inland Transit Insurance)

ประเภทของการประกันวินาศภัย

การประกันภัยเกี่ยวกับทรัพย์สิน (Property Insurance)

การประกันภัยรถยนต์ (Motor Insurance)

- การประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ (Compulsory Motor Insurance)
- การประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ (Voluntary Motor Insurance)

การประกันภัยเบ็ดเตล็ด (Miscellaneous Insurance)

- ตัวอย่าง การประกันความเสี่ยงทุกชนิด การประกันภัยเข้าบ้าน

ประเภทของการประกันวินาศภัย

การประกันภัยเกี่ยวกับความรับผิดทางกฎหมาย (Liability Insurance)

- การประกันภัยความรับผิดต่อบุคคลภายนอก (Public Liability Insurance)
- การประกันภัยความรับผิดจากผลิตภัณฑ์ (Product Liability Insurance)
- การประกันภัยความรับผิดจากการประกอบวิชาชีพ (Professional Liability Insurance)
- การประกันภัยเงินทดแทนคนงาน (Worker's Compensation Insurance)
- การประกันภัยความรับผิดของนายจ้าง (Employer's Liability Insurance)
- การประกันภัยความรับผิดของกรรมการและเจ้าหน้าที่ (Directors and Officers Liability Insurance)
- การประกันภัยอิสรภาพ (Bail Bond Insurance)

ช่องทางการจัดจำหน่ายและวิธีการจำหน่าย

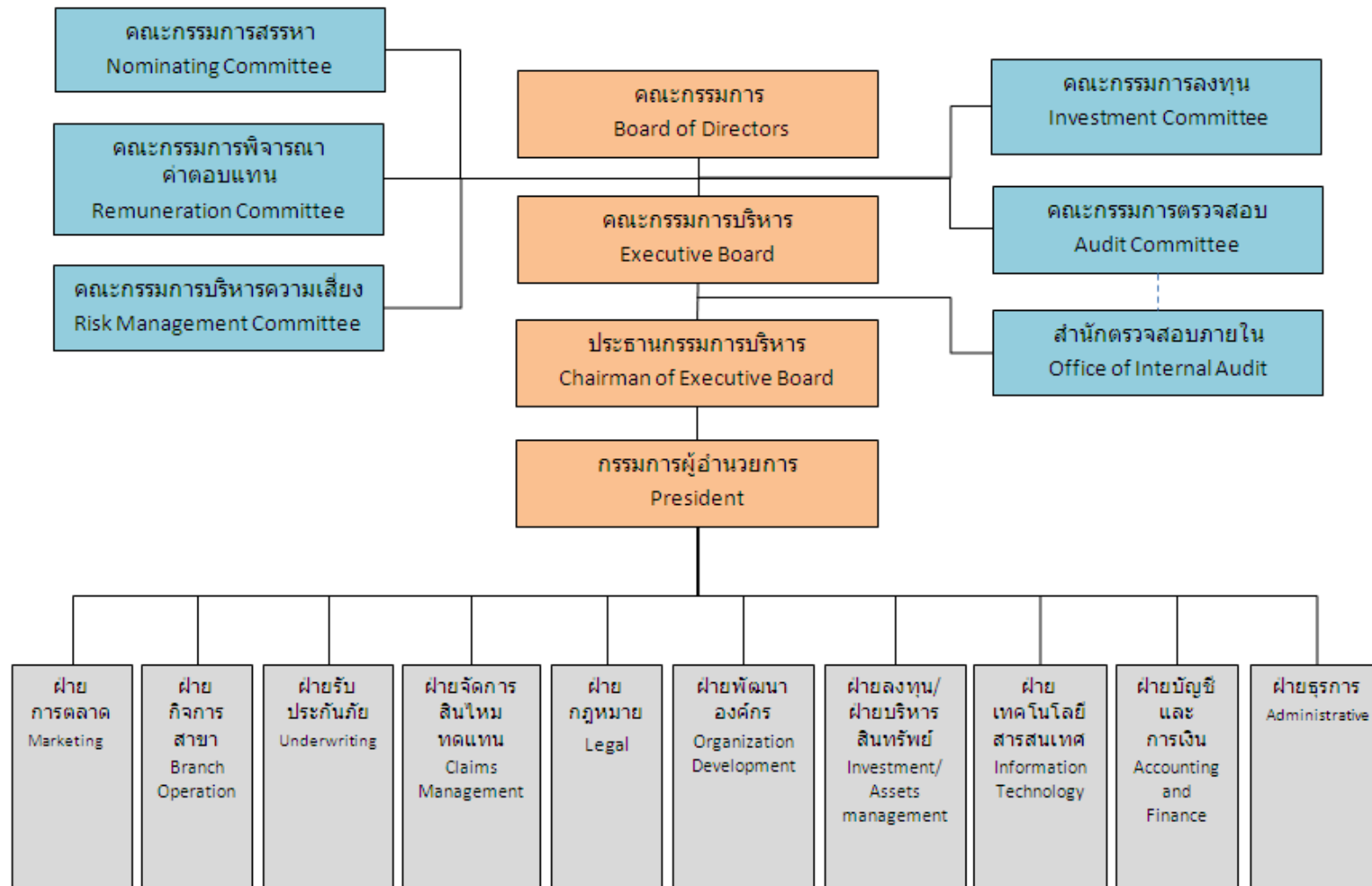
ช่องทางการจัดจำหน่าย (Distribution Channels)

- ตัวแทนประกันวินาศภัย (Agent)
- นายหน้าประกันวินาศภัย (Broker)
- การเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยผ่านธนาคาร (Bancassurance)

วิธีการจัดจำหน่าย (Types of sales and marketing)

- ระบบวิธีการขายตรง (Direct Sales)
- การขายผ่านสื่อ (Mass Marketing)
- การเสนอขายกรมธรรม์ประกันภัยผ่านทางโทรศัพท์ (Call Center and Telemarketing)

โครงสร้างองค์กรของธุรกิจประกันภัย (Organization Structure)

กระบวนการทำธุรกรรมที่สำคัญ (*Significant Processes*)

- การประเมินความเสี่ยง (Risk assessment)
- การกำหนดอัตราเบี้ยประกันภัย (Pricing)
- การประกันภัยต่อ (Reinsurance)
 - วิธีการทำประกันภัยต่อ (Method of reinsurance) สามารถแบ่งได้ 3 วิธี 2 รูปแบบ
 - วิธีการทำประกันภัยต่อ: 1) การประกันภัยต่อเฉพาะราย 2) ตามสัญญา 3) กลุ่ม
 - รูปแบบการทำประกันภัยต่อ: 1) การประกันภัยต่อแบบเป็นสัดส่วน 2) แบบไม่เป็นสัดส่วน
 - ลักษณะการดำเนินการรับประกันภัยต่อ:
 - การรับประกันภัยก่อนส่งต่อ (Fronting)
 - การประกันภัยในอาณัติ (Captives)
- กระบวนการชดเชยค่าสินไหมทดแทน (Claim Process)
- กระบวนการทางด้านเอกสารและบันทึกบัญชี (Documents and Accounting Record)

การกำกับความมั่นคงของกิจการประกันภัย

สินทรัพย์หนุนหลัง

- หลักทรัพย์ที่วางไว้กับนายทะเบียนตามประเภทการประกันภัย
 - 3,500,000 บาทต่อประเภทของการประกันภัยตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- สินทรัพย์ที่จัดสรรเป็นเงินสำรอง
 - หลักทรัพย์ที่วางเป็นเงินสำรองกับนายทะเบียนสำหรับเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ตกเป็นรายได้ ตามมาตรา 24
 - วางเงินสำรองเป็นจำนวนร้อยละ 25 ของสำรองเบี้ยประกันภัยที่ปรากฏในงบการเงินรายไตรมาสที่ 1 และ 3
 - สินทรัพย์ที่จัดสรรเป็นเงินสำรองสำหรับหนี้สินและภาระผูกพันตามสัญญาประกันภัยมาตรา 27/4
 - นำสินทรัพย์ที่จัดสรรเป็นเงินสำรองตามมาตรา 23 โดยจัดสรรไม่น้อยกว่าจำนวนเงินสำรองและจำนวนหนี้สินและภาระผูกพันรวมกัน โดยบริษัทจะนำทรัพย์สินเหล่านี้ไปก่อภาระผูกพันไม่ได้

การกำกับความมั่นคงของกิจการประกันภัย

การจัดสรรเงินสำรอง ตามมาตรา 23 วรรค 2

- สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ตกเป็นรายได้
- เงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน
- เงินสำรองอื่น เช่น เบี้ยประกันภัยรับล่วงหน้า

การดำรงเงินกองทุน

- บริษัทประกันวินาศภัยต้องมีอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy Ratio) ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 140 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป

การลงทุน

- ปฏิบัติตามประกาศ คปภ. เรื่องการลงทุนประกอบธุรกิจอื่นของบริษัทประกันวินาศภัย พ.ศ. 2556 ลงวันที่ 30 กันยายน 2556

ภาระหนี้สินของบริษัทประกันวินาศภัย

รายงานทางการเงินของบริษัทประกันวินาศภัย (*Financial Reports*)

งบการเงินที่จัดทำตามมาตรฐานการบัญชี

- งบการเงิน (Statutory Financial Statements)
 - งบการเงินไตรมาสที่ผู้สอบบัญชีสอบทานขึ้นภายใน 45 วันนับแต่วันสุดท้ายของไตรมาส
 - งบการเงินรายปีที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบ และแสดงความเห็นแล้ว ขึ้นภายใน 4 เดือน นับแต่วันสิ้นสุตรอบปี
- รายงานแบบรายการงบดุลและงบกำไรขาดทุนของบริษัทประกันวินาศภัย
 - ประกาศสถานะการเงินภายใน 15 วันนับตั้งแต่วันที่ส่งงบการเงินให้คปภ. ในหนังสือพิมพ์รายวันไม่น้อยกว่า 3 วัน และในปิดประกาศ ณ สำนักงานใหญ่ไม่น้อยกว่า 1 เดือน

รายงานทางการเงินที่จัดทำโดยใช้หลักการประเมินทรัพย์สินและหนี้สินที่ประกาศโดยคปภ.

- รายงานเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน (Monthly Financial Position Report): ขึ้นภายในสิ้นเดือนถัดไป
- รายงานประจำปีแสดงการดำเนินงานของบริษัท: ขึ้นภายใน 4 เดือนนับแต่วันสิ้นรอบปีปฏิทิน
- รายงานการคำนวณเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยงของบริษัทประกันวินาศภัย (Risk Based Capital Return)
 - นำส่งภายในสิ้นเดือนถัดไป (รายเดือน), นำส่งภายใน 45 วันนับแต่วันสุดท้ายของไตรมาส (รายไตรมาส), นำส่งภายใน 4 เดือนนับแต่วันสิ้นปีปฏิทิน (รายปี)
- รายงานการคำนวณความรับผิดชอบตามกรรมธรรม์ประกันภัยที่รับรองได้นักคณิตศาสตร์ประกันภัย (ประจำปี)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจประกันภัย (*Relevant Organizations*)

- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) (The Office of Insurance Commission : OIC)
- กองทุนประกันวินาศภัย (Non-life Guarantee Fund)
- สมาคมประกันวินาศภัยไทย (Thai General Insurance Association : TGIA)
- บริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด (Road Accident Victims Protection Company Limited)
- กองทุนทดแทนผู้ประสบภัย (Vitim Protection Fund)
- สภาธุรกิจประกันภัยไทย
- สถาบันประกันภัยไทย (Thailand Insurance Institute)

กฎหมายและกฎระเบียบต่างๆที่เกี่ยวข้อง (*Laws and Regulations*)

- พระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535 (Non-life Insurance Act)
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 (Motor Vehicle Victims Act B.E. 2535)

บทที่ 2

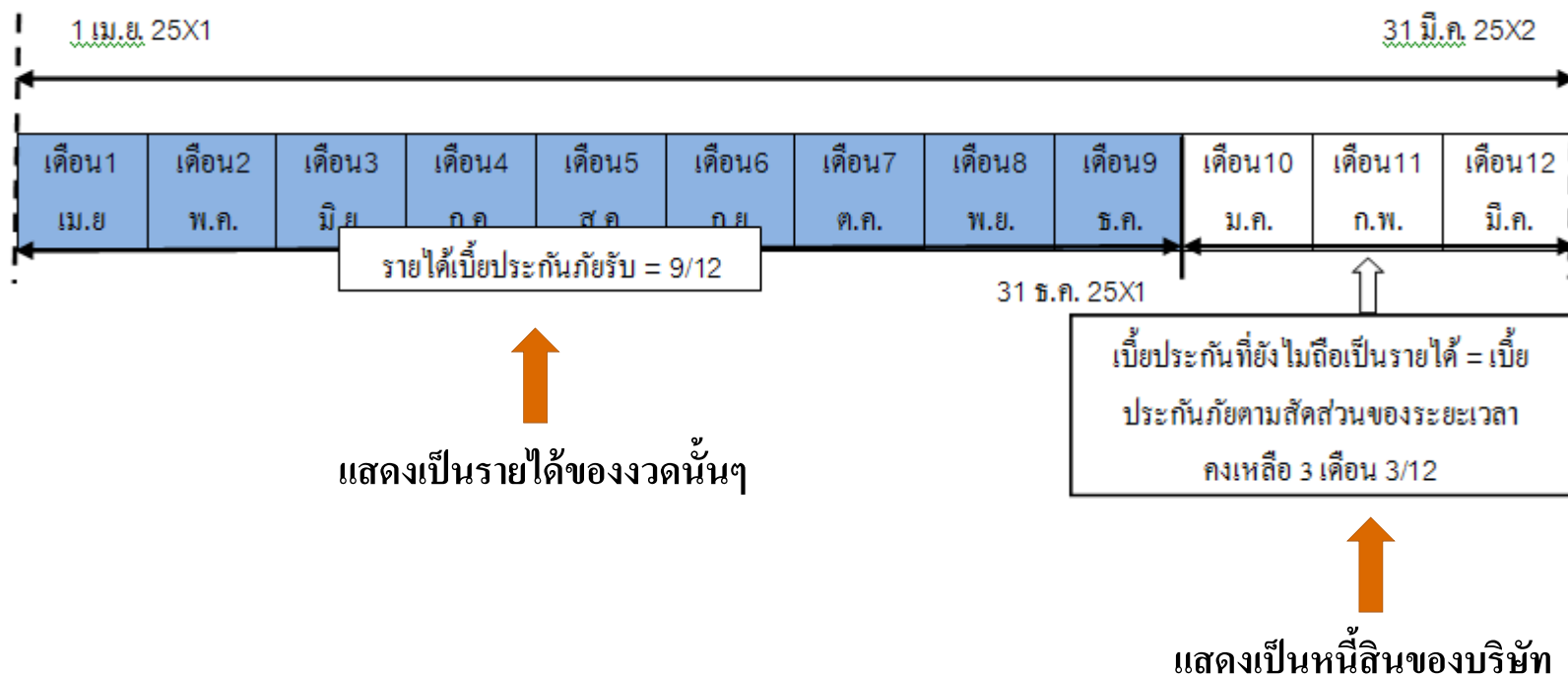
เบี้ยประกันภัย และสำรองเบี้ยประกันภัย

สารบัญ

- บทนำ (Introduction)
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับประกันภัย (Insurance laws)
- หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางการบัญชี (Accounting principles and Accounting practice)
- กระบวนการรับประกันภัย และการลงบัญชี (Underwriting process and accounting record)
- การนำเสนอในงบการเงิน (Financial Statement Presentation)
- คำชี้แจงเพิ่มเติมในทางปฏิบัติ

เบี้ยประกันภัยรับ (Written Premium)

เบี้ยประกันภัยรับจะถูกทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามระยะคุ้มครองของสัญญา

- สำหรับสัญญาที่มีระยะความคุ้มครองมากกว่า 1 ปี อาจแสดงเบี้ยประกันภัยรับส่วนที่เกิน 1 ปีไว้ในเบี้ยประกันภัยรับล่วงหน้า (Advanced Premium)

ค่าบำเหน็จ (*Commission*)

การบันทึกบัญชีของค่าบำเหน็จสามารถทำได้ **2** แบบ

- บันทึกเป็นรายจ่ายทันที
- ทอยรับรู้ตามการรับรู้ของรายได้ (Deferred Acquisition Cost - DAC)

การรับประกันภัย (*Underwriting*)

2 รูปแบบหลัก

- การรับประกันภัยโดยตรง (Direct Insurance)
 - บริษัทรับความเสี่ยงทั้งจำนวน
 - บริษัทหลายรายร่วมรับความเสี่ยง (Co-Insurance) ตามสัดส่วน
 - บริษัทหลายรายร่วมกันออกกรมธรรม์ฉบับเดียวให้ผู้เอาประกันภัย (Co-sign)
- การรับประกันภัยต่อ (Inward Reinsurance or Assumed Insurance)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับประกันภัย (Insurance Laws)

- การกำหนดเบี้ยประกันภัย (Premium Rate): ได้รับอนุมัติจากนายทะเบียน
- การเก็บเบี้ยประกันภัย (Premium Collection)
 - การประกันภัยรถยนต์ : Cash Before Cover (CBC)
 - บุคคล: เก็บเบี้ยให้ครบถ้วนก่อนเริ่มคุ้มครอง
 - นิติบุคคล: ภายใน 15 วันนับแต่วันเริ่มคุ้มครอง
 - การประกันภัยอื่น
 - ชำระเบี้ยประกันรายปี: ภายใน 60 วันนับแต่วันเริ่มคุ้มครอง
 - ชำระเบี้ยประกันรายงวด: ภายใน 60 วันนับแต่วันครบกำหนดชำระของแต่ละงวด

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรับประกันภัย (Insurance Laws)

- อัตราค่าจ้างและค่าบำเหน็จ (Commission)

ประเภทของความเสียหาย	อัตราไม่เกินร้อยละของเบี้ยประกันภัย
ประกันอัคคีภัย	
ระยะเวลาประกันภัย 1-3 ปี	23
ระยะเวลาประกันภัย 4-9 ปี	20
ระยะเวลาประกันภัย 10-14 ปี	17
ระยะเวลาประกันภัย 15-19 ปี	15
ระยะเวลาประกันภัย 20-25 ปี	13
ระยะเวลาประกันภัย 26-30 ปี	12
ประกันภัยทางทะเลและขนส่ง	13
ประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ	18
ประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ	12
ประกันภัยอื่น	18

กระบวนการรับประกันภัยและการลงบัญชี (Underwriting Process and Accounting Record)

การพิจารณาและการประเมินความเสี่ยง (Underwriting Process)

การบันทึกบัญชีเมื่อเริ่มให้การคุ้มครอง

Dr. เบี้ยประกันภัยค้างรับ XXX

Cr. เบี้ยประกันภัยรับ XXX

รายได้เบี้ยประกันภัยรับรู้ ณ วันเริ่มให้ความคุ้มครอง

Dr. ค่าบำเหน็จ XXX

Cr. ค่าบำเหน็จค้างจ่าย XXX

ค่าบำเหน็จรับรู้ ณ วันเริ่มให้ความคุ้มครอง

Statement of Financial Position

Asset
Premium
Receivable
(เบี้ยประกันภัยค้างรับ)

Liability
Other Liability
(ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย)

Statement of Comprehensive Income

Revenue
Gross Written
Premium
(เบี้ยประกันภัยรับ)

Expense
Commissions and
brokerages
(ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ)

กระบวนการรับประกันภัยและการลงบัญชี (Underwriting Process and Accounting Record)

การจัดเก็บเบี้ยประกันภัย (Premium Collection)

การบันทึกบัญชีเมื่อเริ่มได้รับชำระค่าเบี้ยประกันภัย

Dr. เงินสด	XXX	
ค่าบำเหน็จค้ำจ่าย	XXX	
Cr. เบี้ยประกันภัยค้ำรับ		XXX

กรณีตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ

Dr. หนี้สงสัยจะสูญ	XXX	
Cr. ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ		XXX

Statement of Financial Position

Asset
Premium
Receivable
(เบี้ยประกันภัยค้ำรับ)

Liability
Other Liability
(ค่าใช้จ่ายค้ำจ่าย)

แยกประเภทตามอายุหนี้และ
พิจารณาว่าจำเป็นต้องตั้งค่าเผื่อ
หนี้สงสัยจะสูญหรือไม่

กระบวนการรับประกันภัยและการลงบัญชี (Underwriting Process and Accounting Record)

การจ่ายค่าจ้างและค่าบำเหน็จ (Commission)

วิธีที่ 1: บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายทันที

Dr. ค่าบำเหน็จ	XXX	
Cr. ค่าบำเหน็จค้างจ่าย		XXX

วิธีที่ 2: บันทึกต้นทุนการได้มาเป็นสินทรัพย์ (DAC)

Dr. ค่าบำเหน็จ	XXX	
Cr. ค่าบำเหน็จค้างจ่าย		XXX
Dr. ต้นทุนในการได้มารอตัดบัญชี	XXX	
Cr. ต้นทุนในการได้มารอตัดบัญชีเพิ่ม (ลด)		XXX

Statement of Financial Position

Asset

ต้นทุนในการได้มารอตัดบัญชี

Liability

หนี้สินอื่น (ค่าบำเหน็จค้างจ่าย)

Statement of Comprehensive Income

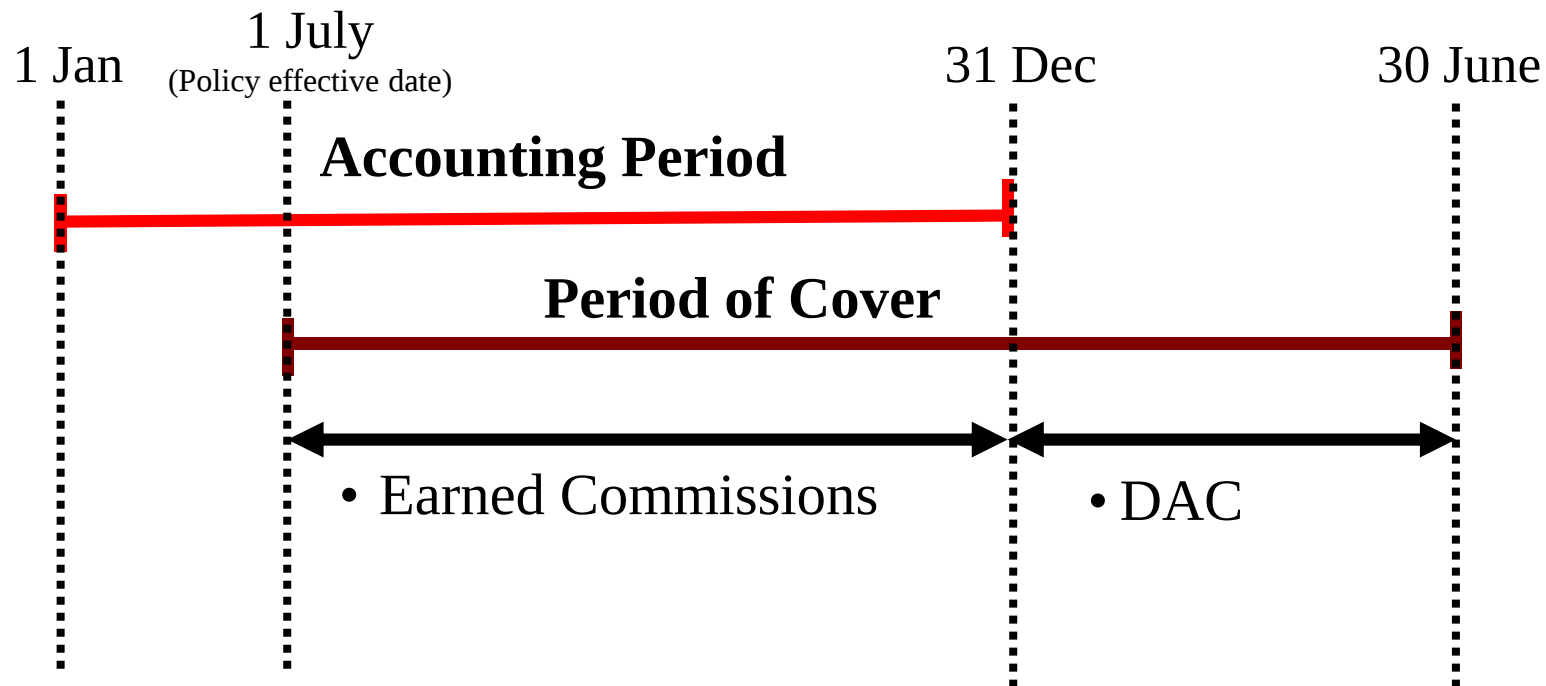
Expense

ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ

ต้นทุนในการได้มา
รอตัดเพิ่ม (ลด)

กระบวนการรับประกันภัยและการลงบัญชี (Underwriting Process and Accounting Record)

การจ่ายค่าจ้างและค่าบำเหน็จ (Commission) - DAC

กระบวนการรับประกันภัยและการลงบัญชี (Underwriting Process and Accounting Record)

ค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรับประกันภัย (Other underwriting expenses)

ค่าใช้จ่ายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการรับประกันภัย เช่น เงินเดือนเจ้าหน้าที่ฝ่ายรับประกันภัย ค่าเช่าสำนักงานส่วนที่ใช้งานโดยฝ่ายรับประกันภัย เป็นต้น ถือเป็นต้นทุนในการได้มาซึ่งกรมธรรม์ (Acquisition cost) ประเภทหนึ่งของธุรกิจประกันภัย การบันทึกบัญชีในขั้นต้นจะเป็นไปตามหลักปฏิบัติทั่วไป แต่จะมีการจัดประเภทรายการใหม่ ณ วันสิ้นรอบบัญชี ซึ่งอาจมีการปันส่วน (Allocation) เข้ามาเกี่ยวข้อง

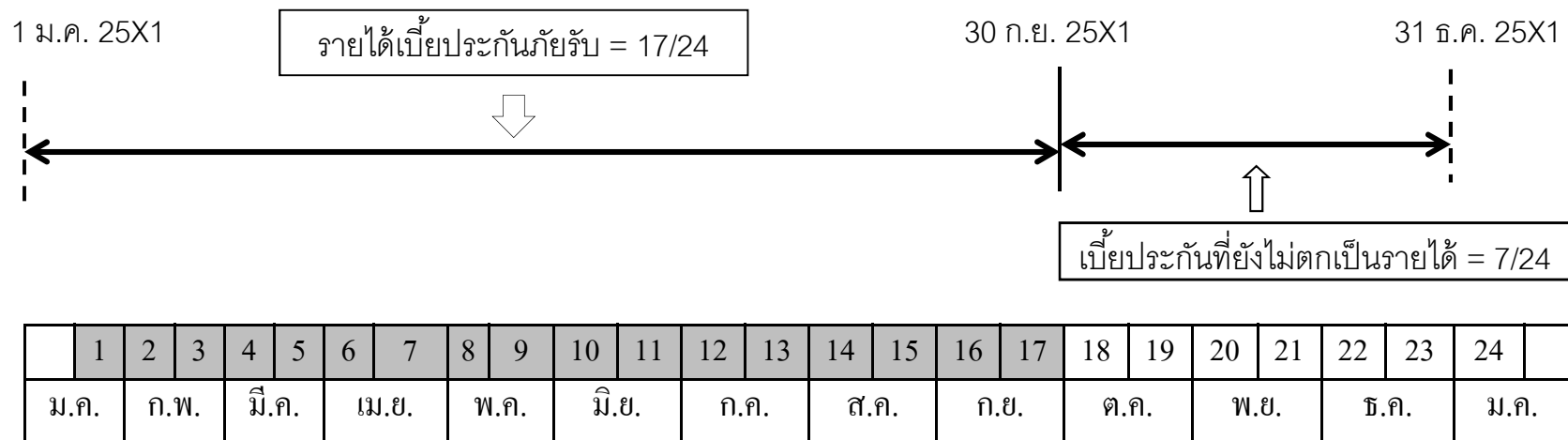
- ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานในฝ่ายรับประกันภัยหรือเงินเดือนของตัวแทนประกันภัย
- ค่าเช่าสำนักงานส่วนที่ใช้งานโดยฝ่ายรับประกันภัย
- ค่าใช้จ่ายต่างๆ รวมถึงค่าเสื่อมราคาของอุปกรณ์เกี่ยวกับศูนย์โทรศัพท์ที่กระจายผ่านทางโทรศัพท์

การคำนวณสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ (UPR)

วิธีเฉลี่ยรายเดือน (1/24)

วิธีนี้ใช้สมมติฐานที่ว่าบริษัทมีเบี้ยประกันภัยรับอย่างสม่ำเสมอตลอดทั้งเดือนในแต่ละเดือน ดังนั้นค่าเฉลี่ยของเบี้ยประกันภัยที่ตกเป็นรายได้ (Earned premium) แล้วของแต่ละเดือน คือ $1/24$ เดือน

ณ สิ้นเดือน 9 บริษัทจะมีเบี้ยประกันที่รับรู้เป็นรายได้ = $17/24$ ของเบี้ยประกันภัยรับ
และมีเบี้ยประกันที่ยังไม่ตกเป็นรายได้ = $7/24$

การคำนวณสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ (UPR)

วิธีเฉลี่ยรายปี (1/365)

การคำนวณโดยวิธีนี้ บริษัทจำเป็นต้องมีข้อมูลระยะเวลาคุ้มครองของทุกรายกรมธรรม์ และไม่จำกัดว่าต้องมีระยะเวลาคุ้มครองเป็น 1 ปีเท่านั้น

$$\text{UPR} = \frac{\text{เบี้ยประกัน} * \text{ระยะเวลาให้ความคุ้มครองที่เหลืออยู่ตามกรมธรรม์}}{\text{ระยะเวลาคุ้มครองทั้งหมด}}$$

การบันทึกบัญชีของสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้

Dr. สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้เพิ่มขึ้น (ลดลง) XXX

Cr. สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้ XXX

การคำนวณสำรองความเสียหายที่ยังไม่สิ้นสุด (*Unexpired Risk Reserve – URR*)

วัตถุประสงค์: เพื่อประเมินว่าบริษัทมีสำรองเบี้ยประกันภัย (*Unearned premium reserve: UPR*) เพียงพอหรือไม่ที่จะรองรับค่าสินไหมทดแทนที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

$$\begin{array}{l}
 1. \text{ ค่าสินไหมทดแทนที่คาดว่าจะเกิดขึ้น} \quad + \\
 2. \text{ ค่าจัดการค่าสินไหมทดแทน} \quad + \\
 3. \text{ ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกรมธรรม์ประกันภัย}
 \end{array}
 > UPR \rightarrow URR$$

สำรองความเสียหายที่ยังไม่สิ้นสุด = $(ก+ข+ค) \times$ เบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้

เมื่อ ก = อัตราส่วนค่าสินไหมทดแทนสมบูรณ์ = $\frac{\text{ค่าสินไหมทดแทน}}{\text{เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้}}$
(Ultimate Loss Ratio)

ข = อัตราส่วนค่าจัดการค่าสินไหมทดแทน = $\frac{\text{ค่าจัดการค่าสินไหมทดแทน}}{\text{เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้}}$
(Loss Adjustment Ratio)

ค = อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกรมธรรม์ประกันภัย = $\frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกรมธรรม์ประกันภัย}}{\text{เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้}}$
(Maintenance Expense Ratio)

การคำนวณสำรองความเสียหายที่ยังไม่สิ้นสุด (*URR*)

แนวปฏิบัติ: หากบริษัทพิจารณาแล้วพบว่ามีความไม่เพียงพอ (Premium deficiency)

- กรณีบริษัทที่เลือกบันทึกต้นทุนในการได้มาเป็นค่าใช้จ่ายทันที ---> บริษัทจะต้องตั้งเพิ่มสำรองความเสียหายที่ยังไม่สิ้นสุด (Unexpired risk reserve: URR) ดังนี้

Dr. สำรองความเสียหายที่ยังไม่สิ้นสุดเพิ่มขึ้น (ลดลง) XXX

Cr. สำรองความเสียหายที่ยังไม่สิ้นสุด XXX

- กรณีบริษัทเลือกการบันทึกต้นทุนในการได้มาเป็นสินทรัพย์ (Capitalisation of acquisition cost) --- > ให้บริษัทนั้นปรับลดต้นทุนในการได้มารอตัดบัญชี (Deferred acquisition cost) ก่อน แต่หากความไม่เพียงพอ (Premium deficiency) ยังมีอยู่ บริษัทจึงตั้งสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ตกเป็นรายได้ (Unearned premium reserve) เพิ่ม

Dr. สำรองความเสียหายที่ยังไม่สิ้นสุดเพิ่มขึ้น (ลดลง) XXX

Cr. สำรองความเสียหายที่ยังไม่สิ้นสุด XXX

ต้นทุนในการได้มารอตัดบัญชี XXX

การนำเสนอในงบการเงิน (*Financial Statement Presentation*)

บริษัท.....ประกันวินาศภัย จำกัด (มหาชน)			
งบแสดงฐานะการเงิน			
ณ วันที่25X1 และ 25X0			
<u>สินทรัพย์</u>			
	หมายเหตุ	25X1	25X0
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	1		
รายได้จากการลงทุนค้างรับสุทธิ	2		
เบี้ยประกันภัยค้างรับสุทธิ	3		
สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ-สุทธิ	4		
.....			
รวมสินทรัพย์			

Ceded
UPR

<u>หนี้สิน</u>			
.....			
หนี้สินจากสัญญาประกันภัย			
สำรองค่าสินไหมทดแทนและค่าสินไหมทดแทน	10		
ค้างจ่าย			
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	11		
.....			
รวมหนี้สิน			

การนำเสนอในงบการเงิน (Financial Statement Presentation)

หมายเหตุประกอบงบการเงิน								
2. เบี้ยประกันภัยค้างรับ								
(หน่วย : บาท)								
	25X1				25X0			
	จากผู้เอา ประกันภัย	จากตัวแทน และนายหน้า ประกันวินาศ ภัย	จากการรับ ประกันภัย ต่อ	รวม	จากผู้เอา ประกันภัย	จากตัวแทน และนายหน้า ประกันวินาศ ภัย	จากการรับ ประกันภัย ต่อ	รวม
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ								
ค้างรับไม่เกิน 30 วัน								
ค้างรับ 30 - 60 วัน								
ค้างรับ 60 - 90 วัน								
ค้างรับ 90 วัน - 1 ปี								
ค้างรับเกินกว่า 1 ปี								
รวมเบี้ยประกันภัยค้างรับ								
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ								
เบี้ยประกันภัยค้างรับ – สุทธิ								

การนำเสนอในงบการเงิน (*Financial Statement Presentation*)

หมายเหตุประกอบงบการเงิน		
4. สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ-สุทธิ		
	(หน่วย : บาท)	
	25X1	25X0
เงินวางไว้จากการประกันภัยต่อ		
เงินค้างรับเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ-สุทธิ		
สำรองประกันภัยต่อส่วนที่เรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อ		
ลูกหนี้ประกันภัยต่ออื่น		
สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ-สุทธิ		
นอกจากนี้ให้จำแนกอายุรายการเงินคงค้างรับจากการประกันภัยต่อ ดังนี้		
	(หน่วย : บาท)	
	25X0	25X1
ยังไม่ถึงกำหนดชำระ		
ค้างรับไม่เกินระยะเวลา 12 เดือน		
ค้างรับเป็นระยะเวลา 1 - 2 ปี		
ค้างรับเกินกว่า 2 ปี		
รวมเงินค้างรับเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ		
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ		
เงินค้างรับเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ - สุทธิ		

การนำเสนอในงบการเงิน (*Financial Statement Presentation*)

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

11. สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้

11.1 สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้

(หน่วย : บาท)

	25X1	25X0
1 มกราคม		
เบี้ยประกันภัยรับสำหรับปี		
เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้ในปี		
31 ธันวาคม		

11.2 สำรองความเสียหายที่ยังไม่สิ้นสุด

(หน่วย : บาท)

	25X1	25X0
1 มกราคม		
ประมาณการค่าสินไหมที่จะเกิดขึ้นในปี		
ความเสียหายที่หมดไปแล้วในปี		
31 ธันวาคม		

การนำเสนอในงบการเงิน (*Financial Statement Presentation*)

บริษัท.....ประกันวินาศภัย จำกัด (มหาชน)			
งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ			
สำหรับปี สิ้นสุด วันที่25X1 และ 25X0			
	หมายเหตุ	25X1	25X0
(หน่วย :บาท)			
รายได้			
เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้สุทธิ			
รายได้ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ			
รวมรายได้			
ค่าใช้จ่าย			
การรับประกันภัย			
ค่าสินไหมทดแทน			
ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการ			
ค่าสินไหมทดแทน			
สำรองความเสี่ยงที่ยังไม่สิ้นสุดเพิ่ม (ลด)			
ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ			
ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่น			
เงินสมทบบริษัทกลาง คู่ครองผู้ประสบภัยจากกรด จำกัด			
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน			
รวมค่าใช้จ่ายจากการรับประกันภัย			

คำชี้แจงเพิ่มเติม

สัญญาประกันภัยที่ถือเป็นสัญญาประกันภัยระยะยาว

Gross Premium Valuation (GPV)

ใช้คำนวณสำหรับสัญญาประกันภัยที่ให้ความคุ้มครองโรคร้ายแรง การประกันภัยอุบัติเหตุ หรือการประกันสุขภาพ ที่มีระยะเวลาของสัญญาเกินกว่าหนึ่งปี หรือสัญญาที่มีการต่ออายุสัญญาอัตโนมัติ ซึ่งบริษัทไม่สามารถบอกเลิกสัญญา และไม่สามารถปรับเพิ่มหรือลดเบี้ยประกันภัย รวมถึงเปลี่ยนแปลงผลประโยชน์

GPV คือ ประมาณการมูลค่าปัจจุบันของความรับผิดชอบตามกรมธรรม์ ที่พิจารณาจาก

- เบี้ยประกันภัยรับที่แท้จริง (Premium due)
- การคาดการณ์ (Projection)
- กระแสเงินสดขาออก (Cash Outflows)

บทที่ 3

ค้ำสินไหมทดแทนและ สำรองค้ำสินไหมทดแทน

สารบัญ

- บทนำ
- ประเภทของำนินใหม่ทดแทนและค่าใช้จ่ยในการจัดการำนินใหม่ทดแทน
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชำระำนินใหม่ทดแทน
- หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางการบัญชี
- กระบวนการจัดการำนินใหม่ทดแทน และการบันทึกบัญชี
- การนำเสนอในงบการเงิน
- วิธีการสำรอนำนินใหม่ทดแทนทางคณิตศาสตร์ประกันภัย

ประเภทของค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทน (Types of Claims and Claim Adjustment Expenses)

ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทนจ่าย

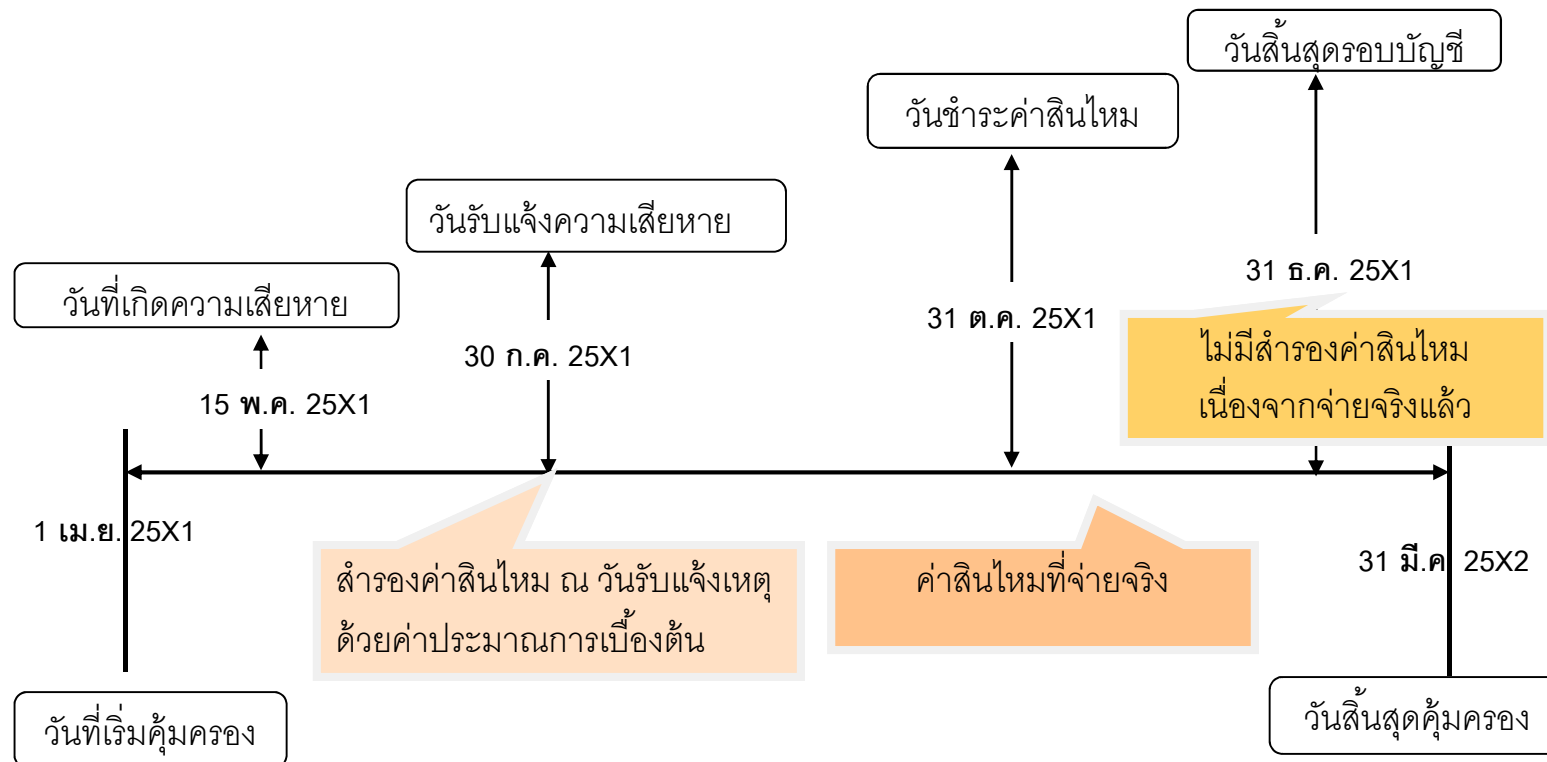
(Paid claims and claim adjustment expenses)

สำรองค่าสินไหมทดแทน (Case Reserve) และสำรองค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทน
(Loss adjustment expense reserve)

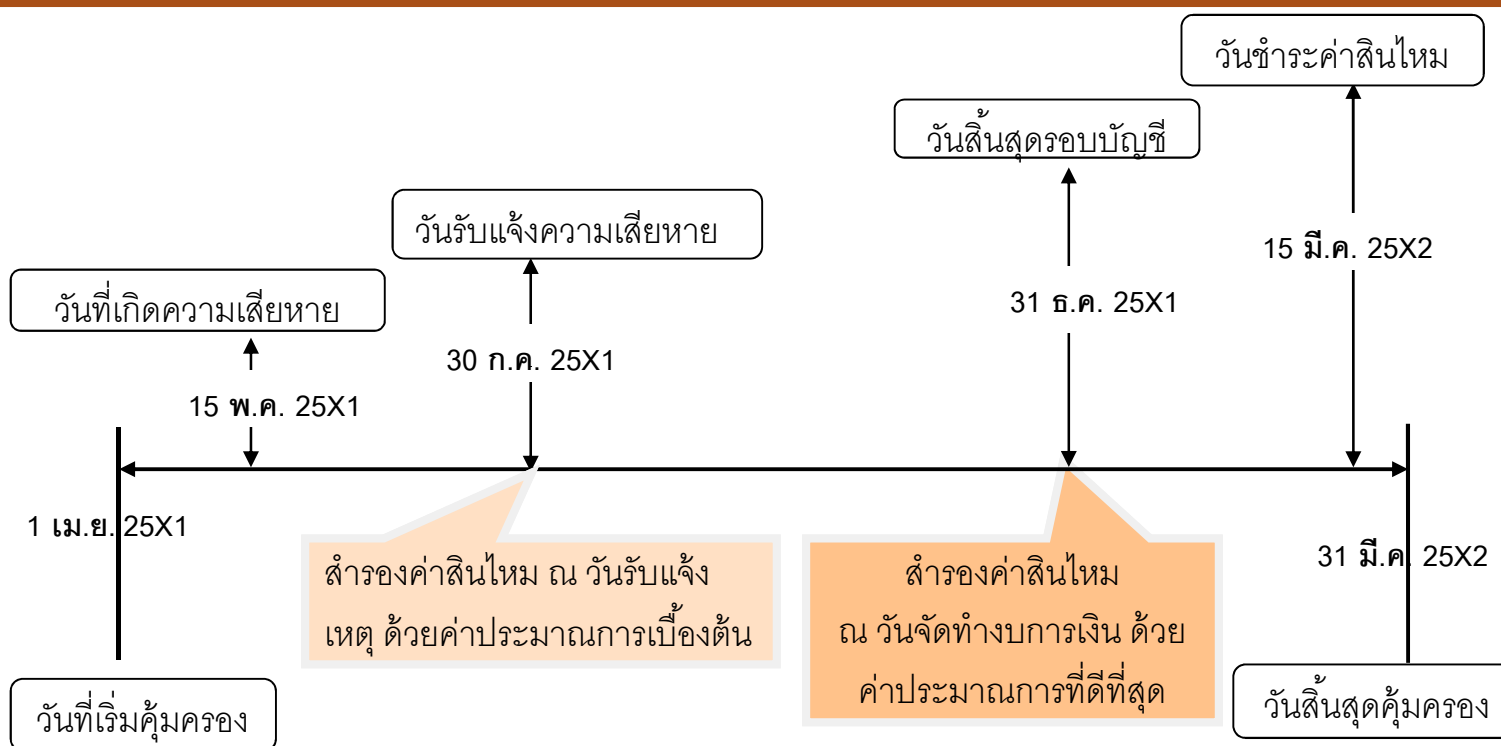
สำรองค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ได้รายงาน

(Incurred But Not Reported: IBNR)

ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทนจ่าย (Paid claims and claim adjustment expenses)

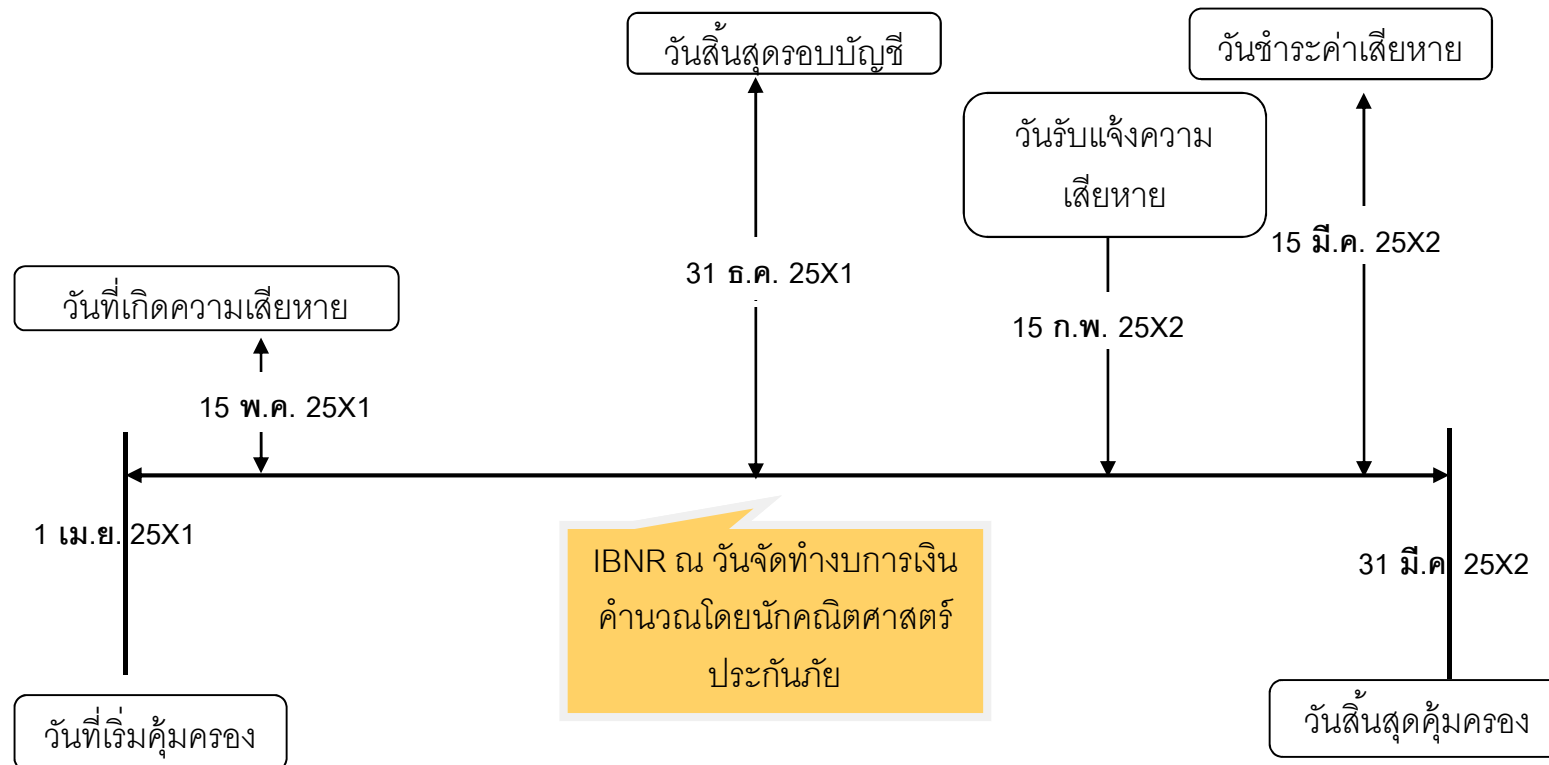

สำรองค่ำสินไหมทดแทน (Case Reserve) และสำรองค่ำใช้จ่ำยในการจัดกำรสินไหมทดแทน (Loss adjustment expense reserve)

- สำรองค่ำสินไหมทดแทนกำรประมำนการโดยผู้เจรจาทกลงค่ำสินไหมทดแทน
- สำรองค่ำสินไหมทดแทนที่ยังตั้งไม่เพียงพอ: IBNER

สำรองค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ได้รายงาน
(Incurred But Not Reported: IBNR)

การคำนวณมูลค่าความเสียหายทั้งหมด (*Ultimate loss*)

$$\text{สำรองที่คำนวณโดยนักคณิตศาสตร์ประกันภัย} = A - (B+C+D)$$

- A คือ ประมาณการค่าสินไหมทดแทนทั้งหมด (Ultimate Loss)
- B คือ สำรองสินไหมแบบเฉพาะราย (Case reserve)
- C คือ สำรองค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทน (Loss adjustment expense reserve)
- D คือ ค่าสินไหมและค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมจ่าย (Paid claims and claim adjustment expenses)

ค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทน (*Loss Adjustment Expense*)

แบ่งได้ 2 ประเภท

➤ ค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทนที่จัดสรรได้ (**Allocated loss adjustment expense: ALAE**)

- ❖ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องค่าสินไหมเฉพาะราย ดังนั้นค่าใช้จ่ายจึงถูกจัดสรร (Allocate) แก่รายนั้นๆ เช่น ค่าสำรวจภัย (Survey fee) โดยผู้เจรจาตกลงค่าสินไหมทดแทน เป็นผู้ประมาณการค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมนี้เช่นเดียวกับสำรองสินไหมแบบเฉพาะราย

➤ ค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทนที่จัดสรรไม่ได้ (**Unallocated loss adjustment expense: ULAE**)

- ❖ ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียกร้องค่าสินไหมรายใดเป็นเฉพาะเจาะจง เช่น เงินเดือนของฝ่ายสินไหม

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชำระค่าสินไหมทดแทน (*Relevant Regulations*)

การประวิงการจ่ายสินไหมทดแทน

- ❖ ในกรณีมีการตกลงความเสียหายเป็นตัวเลข บริษัทต้องกำหนดวันรับเงินไม่เกิน 15 วันนับแต่วันที่คู่กรณีได้ตกลงกัน
- ❖ ในกรณีสั่งซ่อม บริษัทต้องเร่งดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 15 วันนับแต่วันที่เกิดความเสียหาย เว้นแต่มีเหตุอันควร และได้รับความยินยอมจากคู่กรณี

ค่าสินไหมทดแทนที่ล่วงพ้นอายุความ

- ❖ กำหนดให้บริษัทประกันภัยนำเงินค่าสินไหมทดแทนที่ผู้เอาประกัน หรือผู้รับประโยชน์ตามกฎหมายประกันภัย หรือผู้มีสิทธิเรียกร้องตามกฎหมายประกันภัย มิได้เรียกร้องจากบริษัทเป็นเวลานานจนล่วงพ้นอายุความเกิน 2 ปี แล้วเข้ากองทุนประกันวินาศภัย ภายใน 1 เดือนนับแต่วันครบกำหนดอายุความ

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางการบัญชี (Accounting Principles and Accounting Practice)

แนวทางปฏิบัติทางบัญชี

ค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย

- ถูกบันทึกเมื่อความเสียหายเกิดขึ้น
- ประเมินจากค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ต้องชำระ
- ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการจะต้องถูกสะท้อนในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จในงวดที่การเปลี่ยนแปลงประมาณการเกิดขึ้น หรือ เมื่อจ่ายจริง

ส่วนรับคืน (Recovery)

- ได้จากการขายซากทรัพย์ (Salvage) หรือการสวมสิทธิ์ (Subrogation)
- ประเมินตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับสุทธิ และนำไปหักจากหนี้สินค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย

ค่าจัดการสินไหมทดแทนค้างจ่าย

- บันทึกจำนวนที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการชดเชยค่าสินไหมทดแทน

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางการบัญชี (Accounting Principles and Accounting Practice)

การตั้งสำรองค่าสินไหมทดแทน (**Loss Reserve**) ตามประกาศ คปภ. เรื่องการประเมินราคาสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัทประกันวินาศภัย ลงวันที่ **22 สิงหาคม พ.ศ.2554**

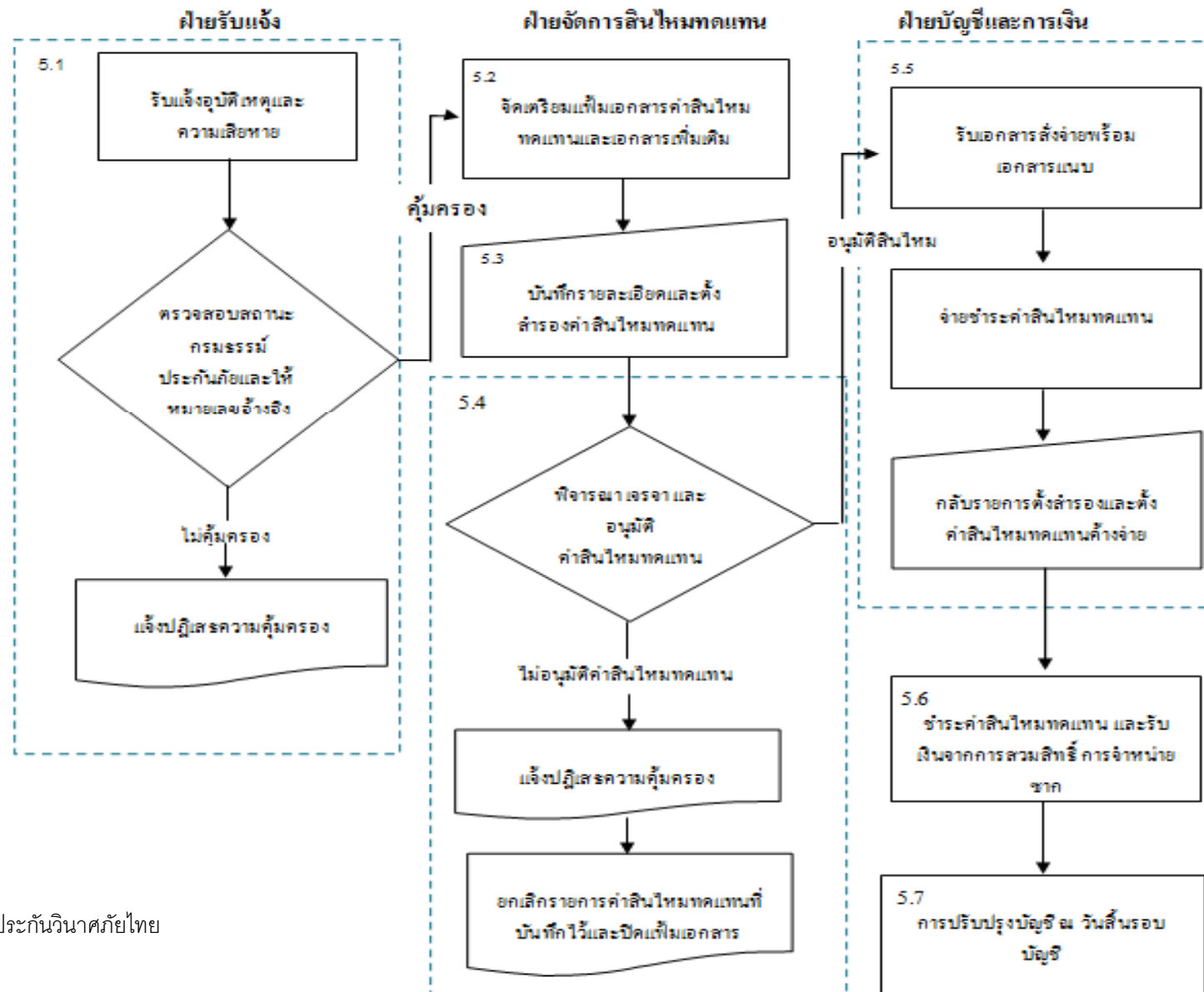
สัญญาประกันภัยทั่วไป

- วิธีการทางคณิตศาสตร์ประกันภัย เช่น วิธี Chain Ladder, วิธี BF (Bornhuetter-Ferguson)

สัญญาประกันภัยระยะยาว

- สัญญาประกันภัยที่ให้ความคุ้มครองโรคร้ายแรง การประกันภัยอุบัติเหตุ หรือการประกันสุขภาพที่มีระยะเวลาของสัญญาเกินกว่าหนึ่งปี หรือสัญญาที่มีการต่ออายุสัญญาอัตโนมัติ
- ใช้วิธีประเมินมูลค่าสำรองประกันภัยของบริษัทประกันชีวิต

กระบวนการจัดการสินไหมและการบันทึกบัญชี

กระบวนการจัดการสินไหมและการบันทึกบัญชี

(Claim Adjustment Process and Accounting)

1. การรับแจ้งและจัดการสินไหมทดแทน (Claim Notification and Claim Processing)
2. การจัดเตรียมแฟ้มเอกสารสินไหม (Claim File Preparation)
3. การบันทึกสำรองค่าสินไหมทดแทนเบื้องต้น (**Primary Loss Reserve Record**)

Dr. ค่าสินไหมทดแทน	XXX	
Cr. สำรองค่าสินไหมทดแทน		XXX
(บันทึกสำรองค่าสินไหมทดแทน ณ วันรับแจ้ง)		

กระบวนการจัดการสินไหมและการบันทึกบัญชี

(Claim Adjustment Process and Accounting)

4. การพิจารณา เจรจา และอนุมัติค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทน (Claim and Claim adjustment expenses assessment)

Dr. ค่าสินไหมทดแทน	XXX	
Cr. สำรองค่าสินไหมทดแทน		XXX
(บันทึกการปรับเพิ่มสำรองค่าสินไหมทดแทน ณ วันที่เจรจามูลค่าความเสียหายล่าสุด)		

5. การชดเชยค่าสินไหมทดแทน (Claim Settlement)

Dr. สำรองค่าสินไหมทดแทน	XXX	
Cr. สินไหมทดแทนค้างจ่าย		XXX
(บันทึกการปรับสำรองค่าสินไหมทดแทนเป็นค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย)		
Dr. สินไหมทดแทนค้างจ่าย	XXX	
Cr. เงินสด/ธนาคาร		XXX
(บันทึกการชำระค่าสินไหมทดแทน)		

กระบวนการจัดการสินไหมและการบันทึกบัญชี

(Claim Adjustment Process and Accounting)

6. การรับเงินคืนจากการรับช่วงสิทธิ์ (Subrogation)

Dr. สำรองค่าสินไหมทดแทนรับคืนจากคู่กรณีค้างรับ	XXX	
Cr. ค่าสินไหมทดแทนรับคืนจากคู่กรณี (บันทึกค่าสินไหมทดแทนรับคืนจากคู่กรณีค้างรับ)		XXX

Dr. เงินสด/ ธนาคาร	XXX	
Cr. สำรองค่าสินไหมทดแทนรับคืนจากคู่กรณีค้างรับ (บันทึกการรับชำระคืนค่าสินไหมทดแทนจากคู่กรณี)		XXX

กระบวนการจัดการสินไหมและการบันทึกบัญชี

(Claim Adjustment Process and Accounting)

7. การปรับปรุงบัญชี ณ วันสิ้นรอบบัญชี (Accounting Adjustment)

IBNR

Dr. ค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ได้รับรายงาน (IBNR) เพิ่ม(ลด) XXX

Cr. สำรองค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ได้รับรายงาน XXX
(บันทึกสำรองค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นแต่ยังไม่ได้รับรายงาน)

ULAE (Allocation)

Dr. ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทน XXX

Cr. ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน XXX
(บันทึกจัดประเภทรายการใหม่ จากค่าใช้จ่ายดำเนินงานเป็นค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทน)

การนำเสนอในงบการเงิน

(Financial Statement Presentation)

บริษัท.....ประกันวินาศภัย จำกัด (มหาชน)			
งบแสดงฐานะการเงิน			
ณ วันที่25X1 และ 25X0			
<u>หนี้สิน</u>			
(หน่วย : บาท)			
	หมายเหตุ	25X1	25X0
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย			
เจ้าหนี้ประกันภัยต่อ	9		
หนี้สินจากสัญญาประกันภัย			
สำรองค่าสินไหมทดแทนและค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย	10		
.....			
รวมหนี้สิน			

การนำเสนอในงบการเงิน

(Financial Statement Presentation)

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

10. สำรองค่าสินไหมทดแทนและค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย

(หน่วย : บาท)

25X1

25X0

1 มกราคม

ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นระหว่างปี

.....

.....

การเปลี่ยนแปลงค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทนของปีอุบัติเหตุดังกล่าว

.....

.....

ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทนจ่ายระหว่างปี

.....

.....

31 ธันวาคม

การนำเสนอในงบการเงิน

(Financial Statement Presentation)

บริษัท.....ประกันวินาศภัย จำกัด (มหาชน) งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ สำหรับปี สิ้นสุด วันที่25X0 และ 25X1			
(หน่วย : บาท)			
	หมายเหตุ	25X1	25X0
ค่าใช้จ่าย			
การรับประกันภัย			
ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทน			
สำรองความเสี่ยงที่ยังไม่สิ้นสุดเพิ่ม (ลด)			
ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ			
ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัยอื่น			
เงินสมทบบริษัท กลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด			
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน			
รวมค่าใช้จ่ายจากการรับประกันภัย			

วิธีการสำรองค่าสินไหมทดแทนทางคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Reserve Methods)

วิธี Chain Ladder

Paid Loss Triangle (Accumulative Data)

เป็นการศึกษาพัฒนาการของการจ่ายชำระค่าสินไหมทดแทน ในอดีตแบบสะสม สะสม (Loss Development Factor: LDF) มาจัดกลุ่มเรียงในตารางตามปีที่เกิดเหตุ (Accident Year) และตามระยะเวลาที่ผ่านไป

ปีเกิดเหตุ (Accident Year)	Development Year (s)				
	0	1	2	3	4
25X1	100	108	113	114	114
25X2	110	125	130	133	
25X3	115	123	129		
25X4	100	110			
25X5	120				

เกิดเหตุปี 25X4 แต่เพิ่งมาจ่ายเงินในปี 25X5 จำนวน 10 บาท รวมเป็น จ่าย สำหรับค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นปี 25X4 จำนวน 110 บาท ณ สิ้นปี 25X5

วิธีการสำรองค่าสินไหมทดแทนทางคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Reserve Methods)

วิธี Chain Ladder

นำข้อมูลจากตารางที่ 1 มาหา Loss Development Factor โดยในแต่ละปีที่เกิดเหตุ จะมีการนำยอดสินไหมทดแทนจ่ายในปีถัดมาเทียบกับยอดจ่ายของปีก่อนเพื่อหาสัดส่วนการพัฒนารของการจ่ายค่าความเสียหาย

Accident Year	Loss Development Factor (LDF)			
	1:0	2:1	3:2	4:3
20X1	108/100 = 1.08	113/108 = 1.05	114/113 = 1.01	114/114 = 1.00
20X2	125/110 = 1.14	130/125 = 1.04	133/130 = 1.02	
20X3	123/115 = 1.07	129/123 = 1.05		
20X4	110/100 = 1.10			
Average	1.10	1.05	1.02	1.00

โดยเฉลี่ยแล้ว 1 ปีหลังปีเกิดเหตุ ยอดจ่ายค่าสินไหมทดแทนจะเพิ่มขึ้นเป็น 1.1 เท่าของยอดจ่ายในปีเกิดเหตุ

ค่าสินไหม
ทดแทนหยุด
พัฒนา

วิธีการสำรองค่าสินไหมทดแทนทางคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Reserve Methods)

วิธี Chain Ladder

ข้อมูล LDF จะนำมาใช้ในการประมาณการมูลค่าค่าสินไหมที่จะต้องจ่ายในอนาคต

Accident Year	Actual Reported Loss as at 31/12/x4 (1)	Loss Development Factor (Average) (2)	Ultimate Loss (3)*	Case Reserve & IBNR (4) = (3) - (1)
20X1	114	1.00	114.00	-
20X2	133	1.00	133.00	-
20X3	129	1.02	131.58	2.58
20X4	110	1.05	117.81	7.81
20X5	120	1.10	141.37	21.37
Total	606		637.76	31.76

$$141.37 - 120 = 21.37$$

Accident Year 20X5:

$$120 * 1.00 * 1.00 * 1.02 * 1.05 * 1.10 = 141.37$$

วิธีการสำรองค่าสินไหมทดแทนทางคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Reserve Methods)

วิธี *Loss Ratio*

$$\text{Initial estimated loss ratio} = \frac{\text{Incurred losses}}{\text{Earned premium}}$$

ตัวอย่าง

Year	20X1	20X2	20X3
Earned Premiums	2,450	2,855	2,947
Claims Incurred	1,837	2,142	2,210

Year	20X1	20X2	20X3
Loss Ratio (%)	74.98	75.03	74.99

การคำนวณสำรองสินไหมทดแทนของแต่ละปี

$$= (\text{เบี้ยประกันภัยที่รับรู้ในแต่ละปี} * \text{ค่าเฉลี่ยของ } \textbf{Loss Ratio})$$

หักด้วย (ค่าสินไหมทดแทนที่ชำระแล้วของปีดังกล่าว + สำรองค่าสินไหมทดแทนเฉพาะราย)

วิธีการสำรองค่าสินไหมทดแทนทางคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial Reserve Methods)

วิธี Bornhuetter-Ferguson (BF)

Initial Expected Loss Ratio

ได้จากการวิเคราะห์ตามวิธี Chain Ladder

Accident Year	(1) Earned Premium	(2) IELR	(3) = (1) x (2) Expected Ultimate	(4) Ultimate Develop't	(5) = 1.0 - 1.0/(4) Remaining Develop't	(6) = (5) x (3) Expected Unreport-ed	(7) Report ed to Date	(8) = (6)+(7) Total Ultimate	(9) Paid to date	(10)= (8)-(9) Reserve
20X1	101,946	80%	81,557	1.010	1.0%	816	82,372	83,188	78,224	4,964
20X2	112,068	80%	89,654	1.010	1.0%	897	87,413	88,310	81,287	7,023
20X3	97,796	80%	78,237	1.010	1.0%	782	70,041	70,823	66,402	4,421
20X4	101,930	78%	79,505	1.030	2.9%	2,306	77,947	80,253	62,347	17,906
20X5	107,357	78%	83,738	1.051	4.9%	4,103	87,961	92,064	62,832	29,232
20X6	84,531	78%	65,934	1.151	13.1%	8,637	57,547	66,184	33,568	32,616
20X7	57,697	78%	45,004	1.553	35.6%	16,021	28,800	44,821	11,346	33,475
Total reserve										129,637

ตัวอย่างการคำนวณ Ultimate Loss Development Factor 1.553
= 1.350 x 1.095 x 1.020 x 1.020 x 1.000 x 1.000 x 1.010

บทที่ 4

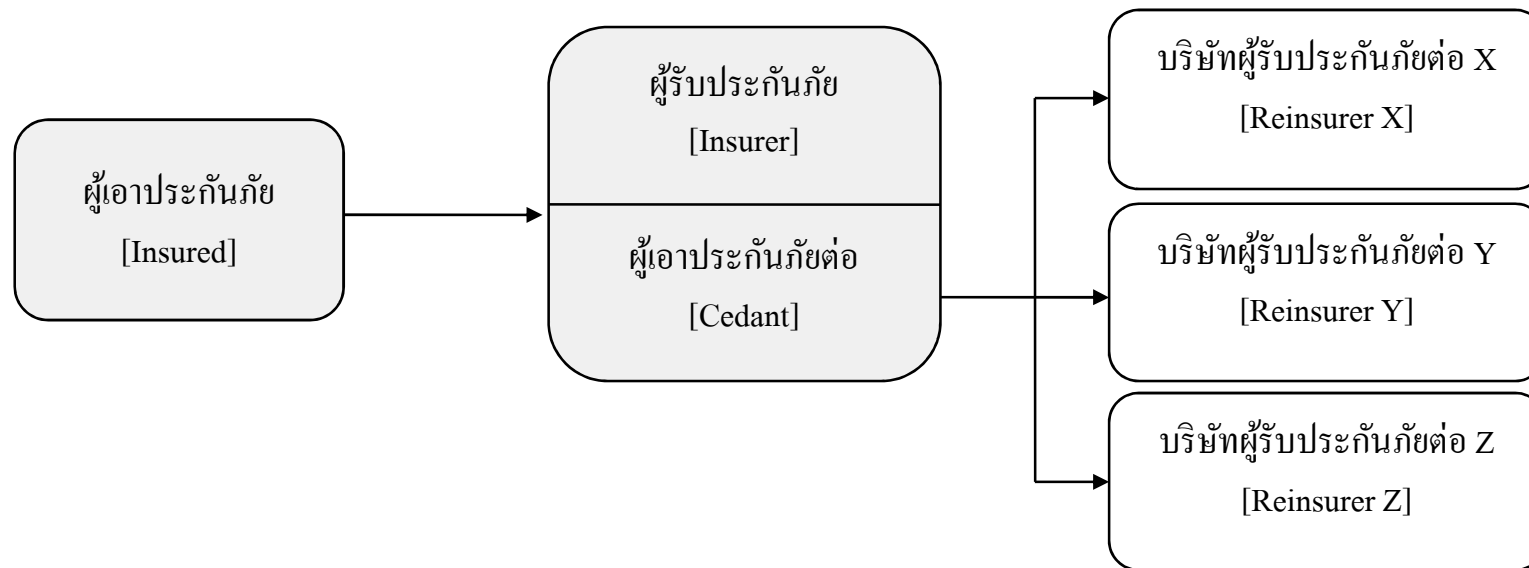
การประกันภัยต่อ (Reinsurance)

สารบัญ

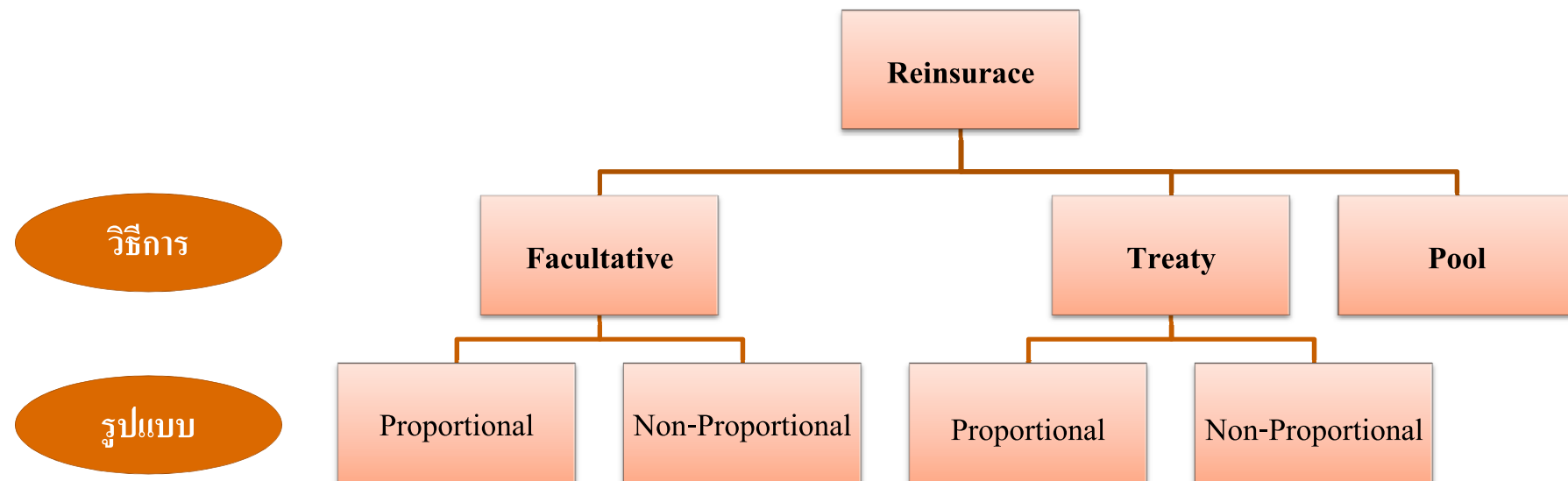
- บทนำ
- วิธีการประกันภัยต่อ
- ข้อมูลที่สำคัญเพิ่มเติมสำหรับการประกันภัยต่อ
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยต่อ
- หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางบัญชี

การประกันภัยต่อ (*Reinsurance*)

คือ การที่ผู้รับประกันภัยต่อ (Reinsurer หรือ Assuming Company) ตกลงที่จะรับเสี่ยงภัยบางส่วนหรือทั้งหมดซึ่งผู้เอาประกันภัยต่อ (Cedant หรือ Ceding Company) ได้รับความเสี่ยงไว้ก่อนแล้วและมีภาระผูกพันโดยตรงต่อผู้เอาประกันภัย

วิธีการและรูปแบบของการประกันภัยต่อ

Facultative VS. Treaty

Facultative (ประกันภัยต่อเฉพาะราย)

เป็นการเอาประกันภัยต่อสำหรับภัยรายหนึ่งรายใด โดยผู้รับประกันภัยต่อ (Reinsurer) สามารถที่จะบอกรับหรือปฏิเสธการรับประกันภัยต่อนั้นๆ ได้ หรือรับบางส่วนภายใต้เงื่อนไขต่างๆ รวมทั้งจะรับประกันภัยต่อในวงเงินเท่าไรก็ได้

Treaty (ประกันภัยต่อตามสัญญา)

เป็นการเอาประกันภัยต่อที่มีการทำสัญญาประกันภัยต่อ (Reinsurance contract) เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า โดยระบุรายละเอียดข้อตกลงในสัญญา เช่น เงื่อนไข ขอบเขต ข้อยกเว้น และวงเงินคุ้มครองสูงสุดสำหรับภัยที่จะให้ความคุ้มครอง ตามประเภทของการประกันภัยที่ระบุไว้อย่างกว้างๆ ในสัญญานั้น ภายใต้สัญญาประกันภัยต่อวิธีนี้ บริษัทรับประกันภัยต่อ (Reinsurer) จะมีภาระผูกพันทางกฎหมายในการรับประกันภัยต่อ (Reinsure) สำหรับภัยทุกรายที่บริษัทผู้เอาประกันภัยต่อได้จัดสรรเข้าไปในสัญญาประกันภัยต่อตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้

Facultative VS. Treaty

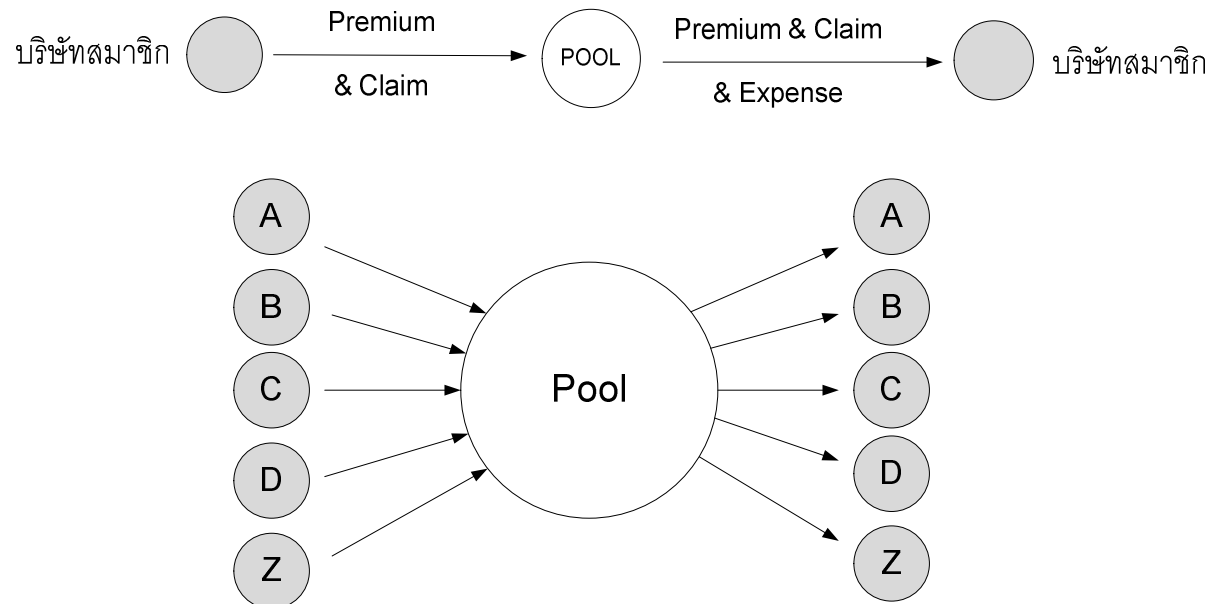
REINSURANCE	
FACULTATIVE (วิธีเฉพาะราย)	TREATY (วิธีตามสัญญา)

- จำนวนเงินเอาประกันภัยสูงกว่าวงเงินที่บริษัทจะจัดสรรเข้าตามสัญญาประกันภัยต่อที่มีอยู่ได้
- ภัยนั้นถูกยกเว้นโดยข้อกำหนดในสัญญาที่มีอยู่
- เป็นภัยที่มีความเสี่ยงสูงมาก
- เป็นภัยที่ต้องอาศัยความรู้หรือความชำนาญพิเศษของบริษัทผู้รับประกันภัยต่อการพิจารณารับประกันภัย

- ภัยที่มีจำนวนมากและมีความเสี่ยงคล้ายกัน
- ทำสัญญาตามประเภทของการประกันภัย
- ได้มีการตกลงกันไว้ล่วงหน้าว่าผู้รับประกันภัยต่อจะยอมรับการประกันภัยต่อให้ ตามเงื่อนไขต่างๆในสัญญา
- มักทำสัญญาแบบคุ้มครองต่อเนื่อง โดยจะต่ออายุสัญญาอัตโนมัติในแต่ละปี

การประกันภัยต่อกลุ่ม (Pooling Schemes)

เป็นการจัดตั้งกองกลางขึ้นมาในการรับประกันภัยที่มีจำนวนเงินเอาประกันภัยหรือมีความเสี่ยงสูงมากจนไม่สามารถหาผู้รับประกันภัยต่อได้ จึงมีการรวมตัวกันของสมาชิกซึ่งประกอบด้วยผู้รับประกันภัยหลายรายเพื่อรับประกันภัย และกระจายความเสี่ยงภัยกลับไปให้สมาชิกแต่ละรายเพื่อรับเสี่ยงภัย ซึ่งอาจมีข้อกำหนดให้มีการเอาประกันภัยต่อเพื่อคุ้มครองกองกลางในลักษณะการประกันภัยต่อแบบส่วนเกิน (Surplus Treaty) หรือจะเป็นแบบความเสียหายส่วนเกิน (Excess of Loss) ก็ได้

รูปแบบของสัญญาประกันภัยต่อ

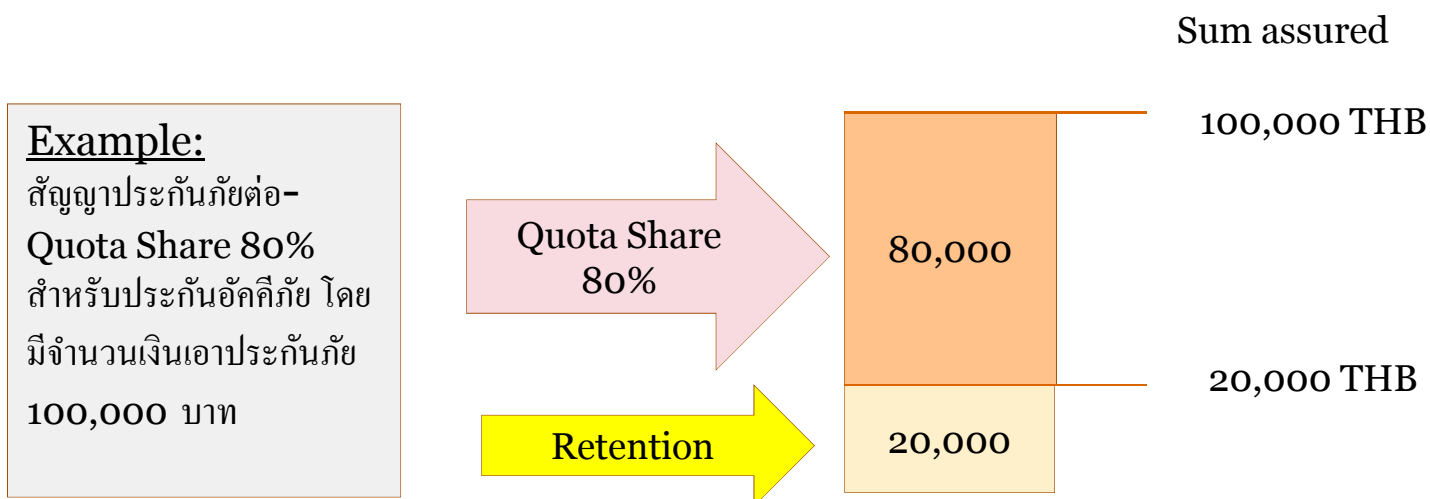
การประกันภัยต่อแบบเป็นสัดส่วน (*Proportional Reinsurance*)

เป็นการกำหนดความรับผิดชอบระหว่างผู้เอาประกันภัยและผู้รับประกันภัยต่อในสัดส่วนที่แน่นอน ซึ่งกำหนดจากจำนวนเงินเอาประกันภัย (Sum insured) เป็นหลัก โดยจะมีการแบ่งเบี้ยประกันภัย (Premium) และค่าสินไหมทดแทน (Claim) ในสัดส่วนเดียวกัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 แบบ

- สัญญาประกันภัยต่อแบบอัตราส่วน (Quota Share Treaty)
- สัญญาประกันภัยต่อแบบส่วนเกิน (Surplus Treaty)
- สัญญาประกันภัยต่อแบบอัตราส่วนผสมส่วนเกิน (Combined Quota Share & Surplus Treaty)
- สัญญาประกันภัยต่อผูกพันแบบเฉพาะราย (Facultative Obligatory Treaty)

สัญญาประกันภัยต่อแบบอัตราส่วน (Quota Share Treaty)

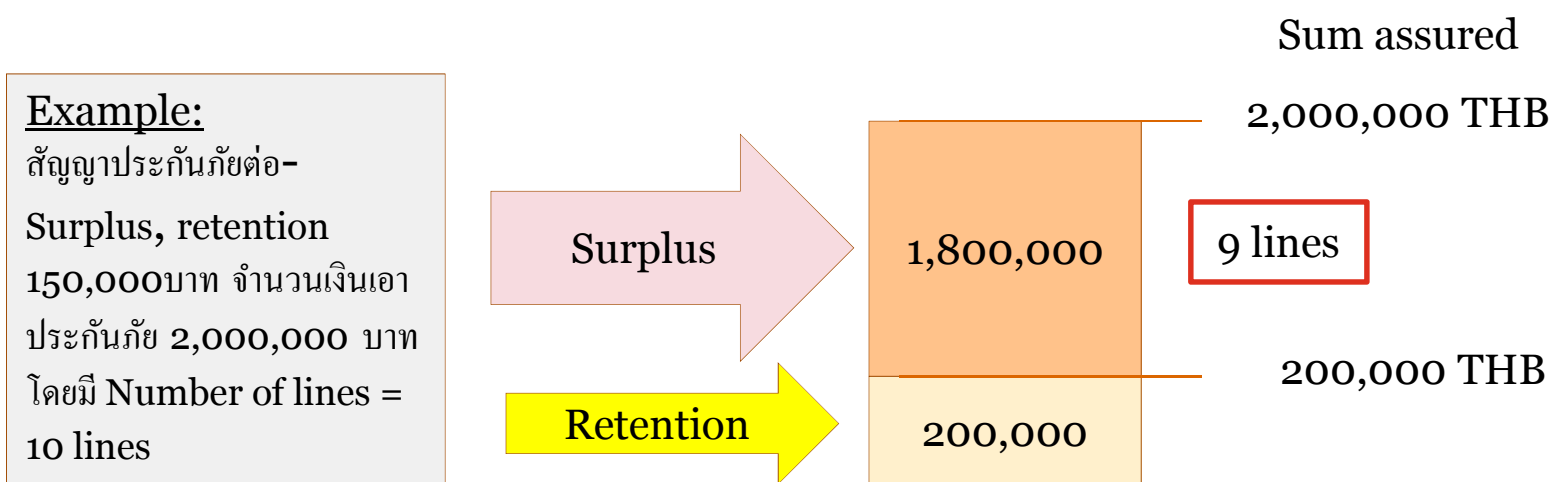
- สัญญาจะระบุอัตราส่วนความรับผิดชอบของผู้รับประกันภัยต่อ แต่ต้องไม่เกินวงเงินสูงสุดที่กำหนดไว้ในสัญญา
- เบี้ยประกันและค่าสินไหมทดแทนเป็นไปตามสัดส่วนของจำนวนเงินเอาประกันภัยต่อ
- ความเสี่ยงที่เหลือจะเป็นภาระของผู้เอาประกันภัยต่อ

Note: ใน Quota Share Treaty จะมีการระบุจำนวนเงินสูงสุดต่อภัยหนึ่งภัยใด (Maximum treaty limit any one risk หรือ Maximum 100% limit any one risk) ที่สามารถจะจัดสรรเข้ามาในสัญญาได้

สัญญาประกันภัยต่อแบบส่วนเกิน (Surplus Treaty)

- ผู้เอาประกันภัยจะกำหนดจำนวนสูงสุดที่จะรับความเสี่ยงไว้เอง (Maximum Retention) แล้วจะให้ความเสี่ยงส่วนที่เกินแก่ผู้รับประกันภัยต่อ ซึ่งจะกำหนดเป็นจำนวนเท่า (Lines) ของ Retention เช่น 20 หรือ 30 เท่า
- เบี้ยประกันและค่าสินไหมทดแทนเป็นไปตามสัดส่วนของจำนวนเงินเอาประกันภัยต่อ

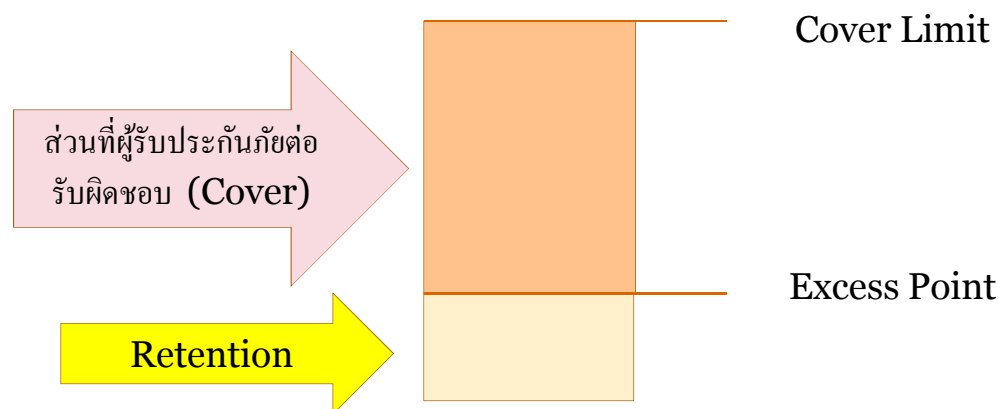

Note: ผู้เอาประกันภัยต่อ (Ceding Company) จะสามารถเลือกรับความเสี่ยงภัยขนาดเล็กไว้ได้ทั้งหมด

รูปแบบของสัญญาประกันภัยต่อ

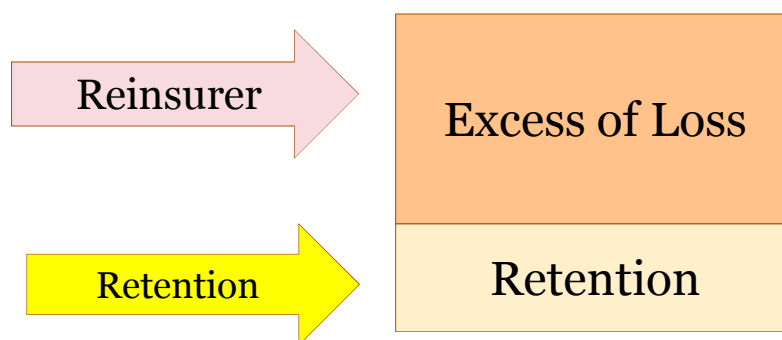
การประกันภัยต่อแบบไม่เป็นสัดส่วน (Proportional Reinsurance)

เป็นการประกันภัยต่อซึ่งกำหนดสัดส่วนความรับผิดชอบจากจำนวนค่าสินไหมทดแทนเป็นหลัก โดยเอาประกันภัยต่อในความเสียหายส่วนที่เกินจากจำนวนเงินจำกัดความรับผิดชอบที่บริษัทจะต้องรับไว้ (Retention) หากมีความเสียหายเกิดขึ้นและมีค่าเสียหายเกินกว่าที่จำนวนที่ผู้เอาประกันภัยต่อต้องรับผิดชอบเองแล้ว ผู้รับประกันภัยต่อ (Reinsurer) ก็จะรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนส่วนที่เกินจากนั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินจำนวนเงินจำกัดสูงสุดที่ตกลงกันไว้ การรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นนี้ไม่ได้เป็นไปตามสัดส่วนของเบี้ยประกันภัยต่อที่ผู้รับประกันภัยต่อได้รับ แบ่งออกเป็น 2 แบบหลัก คือ การคุ้มครองความเสียหายส่วนเกิน (Excess of Loss Cover) และการคุ้มครองเพื่อควบคุมอัตราส่วนความเสียหาย (Stop Loss)

การคุ้มครองความเสียหายส่วนเกิน (*Excess of loss*)

- การกำหนด retention มีหลายแบบ เช่น จำนวน retention ต่อมหันตภัยครั้งหนึ่งๆ ต่อการเสี่ยงภัยรายหนึ่งๆ ต่อเหตุการณ์ครั้งหนึ่งๆ หรือต่อคาบเวลาหนึ่งๆ เป็นต้น
- เบี้ยประกันภัยต่อตามสัญญา **Excess of Loss** จะมีการกำหนดและตกลงกันตั้งแต่เริ่มต้นสัญญา โดยจ่ายเป็น **Deposit Premium** และกำหนด **Minimum Premium** ไว้ด้วย ส่วนใหญ่จะกำหนด **Minimum Premium** เท่ากับ **Deposit Premium** ซึ่งเรียกว่า **Minimum & Deposit Premium** โดยมีการปรับปรุงเบี้ยประกันภัยต่อแท้จริงในวันสิ้นปีจากอัตราเบี้ยประกันภัยต่อซึ่งจะคิดเป็นร้อยละของเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ (**Net Retained Premium**) ของแต่ละปี

การคุ้มครองความเสียหายส่วนเกิน (*Excess of loss*)

Example:

บริษัท A ทำสัญญา Excess of Loss กับบริษัท B โดยบริษัท A จะรับผิดชอบ 2 ล้านบาทต่ออุบัติเหตุแต่ละครั้ง บริษัท B จะให้ความคุ้มครองความเสียหายส่วนเกิน 4 ล้านบาทต่อครั้ง และมูลค่าสะสมไม่เกิน 12 ล้านบาทตลอดระยะเวลาของสัญญา หากความเสียหายในระยะเวลาประกันภัยมี 5 ครั้ง ครั้งแรกเป็นเงิน 1.5 ล้านบาท ครั้งที่ 2 เป็นเงิน 2.5 ล้านบาท ครั้งที่ 3 เป็นเงิน 8.5 ล้านบาท ครั้งที่ 4 เป็นเงิน 6 ล้านบาทและครั้งที่ 5 เป็นเงิน 7 ล้านบาท

ครั้งที่	ค่าสินไหมทดแทน	ส่วนที่ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบ	ส่วนที่ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบ	ส่วนที่ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบเพิ่มเติม
1	1,500,000	1,500,000	-	-
2	2,500,000	2,000,000	500,000	-
3	8,500,000	2,000,000	4,000,000	2,500,000
4	6,000,000	2,000,000	4,000,000	-
5	7,000,000	2,000,000	3,500,000	1,500,000
รวม	25,500,000	9,500,000	12,000,000	4,000,000

การคุ้มครองเพื่อควบคุมอัตราความเสียหาย (Stop Loss)

- ผู้รับประกันภัยต่อจะชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้เมื่อ Loss Ratio ของผู้เอาประกันภัยต่อเกิดขึ้นสูงกว่าจำนวนที่กำหนดไว้ในสัญญา
- Loss Ratio คือ อัตราส่วนระหว่างค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นระหว่างปี (loss incurred) ต่อจำนวนเบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้ (earned premium)
- เหมาะสำหรับประเภทการประกันภัยที่ผลการรับประกันภัยในแต่ละปีที่ผันผวนได้ค่อนข้างมาก

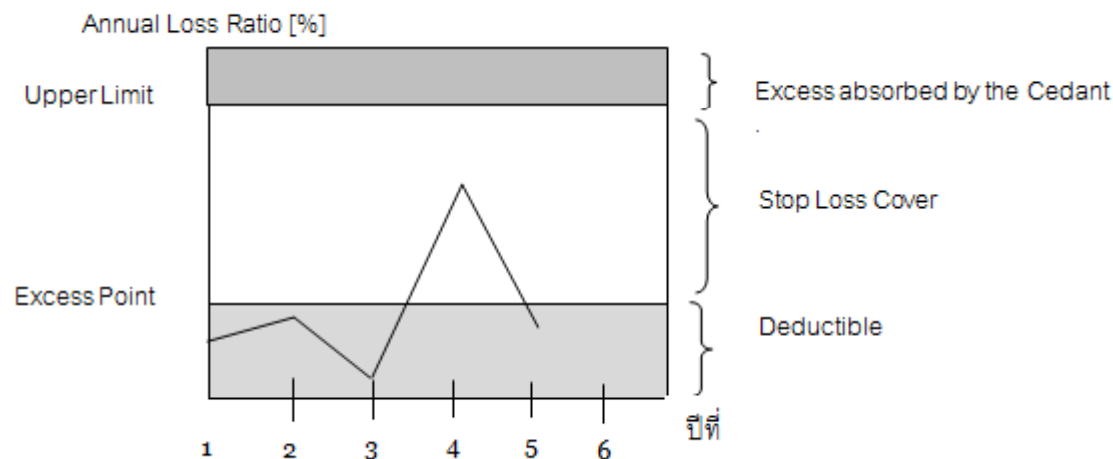
แบ่งเป็น 2 ประเภท

- แบบอัตราส่วนความเสียหาย (Excess of Loss Ratio)
- แบบวงเงินจำกัดความรับผิดชอบ (Aggregate Excess of Loss)

การคุ้มครองเพื่อควบคุมอัตราความเสียหาย (Stop Loss)

แบบอัตราส่วนความเสียหาย (Excess of Loss Ratio)

- อัตราส่วนความเสียหายประจำปี (Annual Loss Ratio) ที่ผู้เอาประกันภัยต้องรับผิดชอบ เรียกว่า Point of Intervention/ Excess Point
- อัตราส่วนความเสียหายประจำปีที่ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบ เรียกว่า Cover และอัตราส่วนความเสียหายสูงสุดที่ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบ เรียกว่า Upper Limit

- ในช่วงอัตราส่วนความเสียหายประจำปีที่ผู้รับประกันภัยต้องรับผิดชอบนั้น จะมีการกำหนดว่าผู้รับประกันภัยต้องจะร่วมเฉลี่ยค่าเสียหายกับผู้เอาประกันภัยต่อในอัตราส่วนเท่าใด

ข้อมูลที่สำคัญเพิ่มเติมสำหรับการประกันภัยต่อ

* ค่าบำเหน็จประกันภัยต่อ/ส่วนลดจากการประกันภัยต่อ (Reinsurance Commission)

อัตราแบบคงที่ (Flat percentage rate)

- เป็นการกำหนดส่วนลดจากการประกันภัยต่อในอัตราคงที่ตลอดปีสัญญา โดยไม่คำนึงถึง Loss Ratio
- พิจารณาจากสภาพตลาดและสถิติผลการรับประกันของผู้เอาประกันภัยต่อเป็นหลัก

อัตราแบบอัตราเลื่อน (Sliding scale)

- ผันแปรมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอัตราความเสียหายที่เกิดขึ้น (Loss Ratio)
- Loss Ratio ต่ำ → ส่วนลดจากการประกันภัยต่อสูง แต่ไม่เกินอัตราสูงสุดที่ระบุไว้ในสัญญา
- Loss Ratio สูง → ส่วนลดจากการประกันภัยต่อต่ำ แต่ไม่ต่ำกว่าอัตราต่ำสุดที่ระบุไว้ในสัญญา
- ในการคำนวณระหว่างปี ในสัญญาประกันภัยต่อจะมีกำหนดอัตราส่วนลดจากการประกันภัยต่อชั่วคราวให้ และนำมาปรับปรุงเป็นอัตราแท้จริงเมื่อสิ้นสุดสัญญา

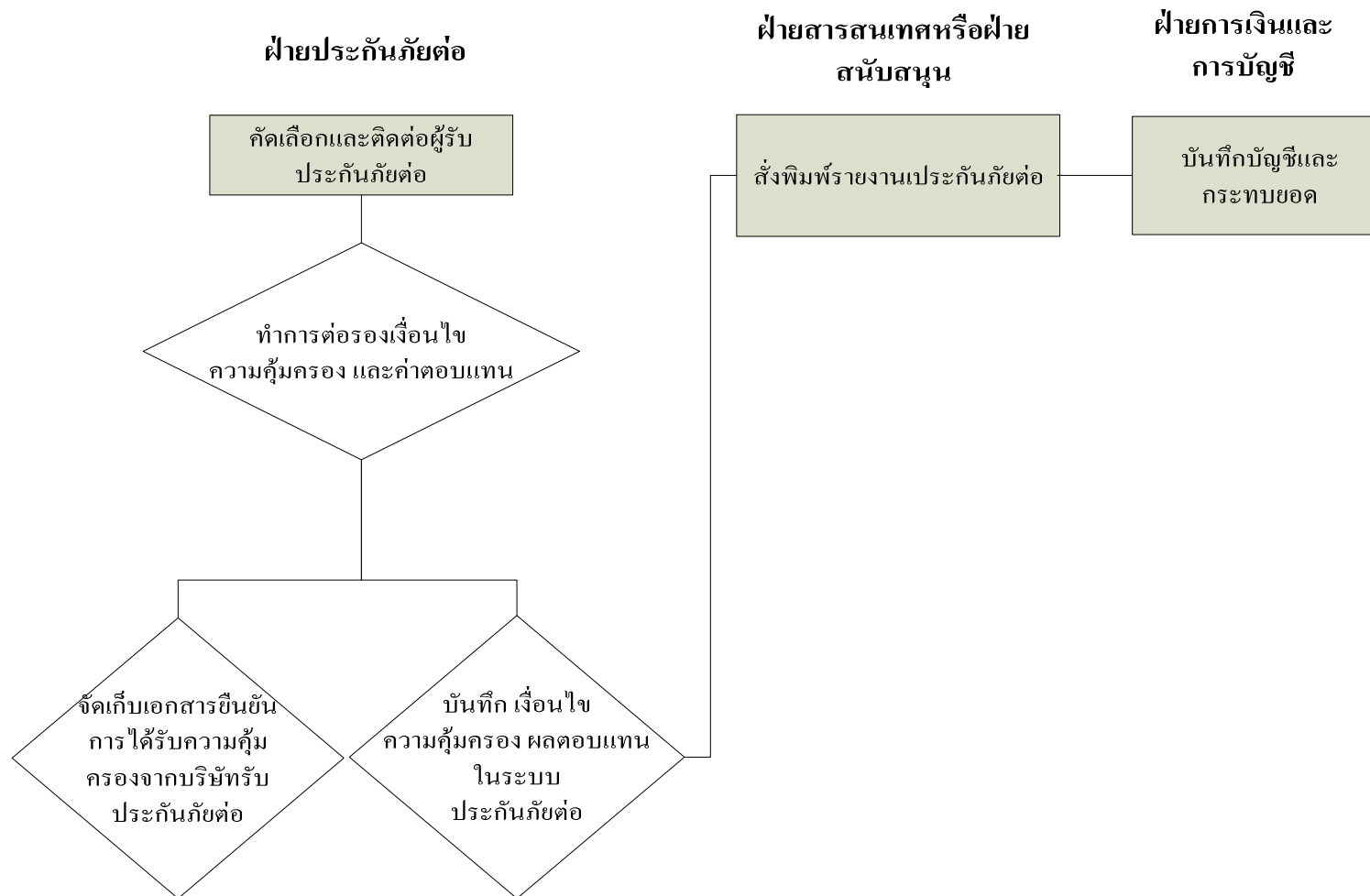
ข้อมูลที่สำคัญเพิ่มเติมสำหรับการประกันภัยต่อ

- * ส่วนแบ่งกำไรจากการประกันภัยต่อ (*Profit Commission*)
- * ข้อกำหนดว่าด้วยการกลับคืนสู่สภาพเดิม (*Reinstatement*)
- * เงินถือไว้จากการประกันภัยต่อ (*Fund withheld account*)
หรือ เงินสำรองเบี้ยประกันภัยต่อ (*Deposit of premium reserve*)
- * ดอกเบี้ยของเงินถือไว้จากการเบี้ยประกันภัยต่อ (*Interest on fund withheld*)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันภัยต่อ

- ประกาศนายทะเบียน เรื่อง การประกันภัยต่อ
 - ผู้ประกอบการวินาศภัยต้องส่งรายละเอียดของสัญญาแก่นายทะเบียนภายในเวลาที่กำหนดในประกาศ
 - หากเป็นสัญญาแบบการประกันภัยต่อทางการเงิน (Financial reinsurance) หรือ การประกันภัยต่อแบบจำกัด (Finite reinsurance) ซึ่งมีความซับซ้อน และไม่มีการกำหนดรูปแบบที่ชัดเจน ต้องได้รับการเห็นชอบจากนายทะเบียนเป็นกรณีๆ ไป
- การจัดสรรสินทรัพย์สำหรับหนี้สินจากเบี้ยประกันภัยต่อ/การจัดสรรเงินสำรอง
 - ตามประกาศปภ. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขในการจัดสรรเงินสำรองสำหรับเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ตกเป็นรายได้ เงินสำรองสำหรับค่าสินไหมทดแทน และเงินสำรองอื่นของบริษัทประกันวินาศภัย พ.ศ. 2554 (ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554)

กระบวนการในการเอาประกันภัยต่อการประกันภัยและการบันทึกบัญชี

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางบัญชี (*Accounting Principles and Accounting Practice*)

แนวทางการบัญชี

- การลงบัญชี เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติของภาคธุรกิจในประเทศไทย ที่อิงมาจากหลักการบัญชีของประเทศสหรัฐอเมริกา
- สินทรัพย์และหนี้สินที่เกิดจากการเอาประกันภัยต่อ ที่อยู่ในรูปของ เงินค้างรับ (Due from) และ เงินค้างจ่าย (Due to) กับผู้รับประกันภัยต่อ (Reinsurer) สามารถจะนำมาหักล้าง (Offset) กันได้ หากมีสิทธิในการหักล้าง (Right of offset) ซึ่งจะถูกระบุอย่างชัดเจนในสัญญาประกันภัยต่อ ซึ่งการแสดงดังกล่าวถือว่าเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 1 (ปรับปรุง 2552) เรื่อง การนำเสนองบการเงิน

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางบัญชี (Accounting Principles and Accounting Practice)

วิธีการบันทึกบัญชี

- การบันทึกเบี้ยประกันภัยต่อ (ceded written premium) รายได้ค่าบำเหน็จ/ส่วนลดรับ (Reinsurance commission) และ เงินค้างจ่ายเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ (amount due to reinsurer)

Dr. เบี้ยประกันต่อ	XXX	
Cr. ค่าบำเหน็จประกันภัยต่อ		XXX
เงินค้างจ่ายเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ		XXX
(บันทึกการนำส่งเบี้ยประกันต่อและรายได้ค่าบำเหน็จ)		

งบทดลอง – งบแสดงฐานะการเงิน		งบทดลอง – งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	
สินทรัพย์		รายได้	
		เบี้ยประกันภัยรับ	XXX
		เบี้ยประกันภัยต่อ	XXX
หนี้สิน		รายได้ค่าบำเหน็จ	XXX
เงินค้างจ่ายเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ	XXX	รายจ่าย	

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางบัญชี (Accounting Principles and Accounting Practice)

วิธีการบันทึกบัญชี

- การบันทึกสำรองเบี้ยประกันภัยต่อที่ยังไม่ตกเป็นรายได้ (Ceded unearned premium reserve) และ สำรองเบี้ยประกันภัยต่อที่ยังไม่ตกเป็นรายได้เพิ่ม (ลด) (Change in ceded unearned premium reserve)

Dr. สำรองเบี้ยประกันภัยต่อที่ยังไม่ถือเป็นรายได้	XXX	
Cr. สำรองเบี้ยประกันภัยต่อที่ยังไม่ถือเป็นรายได้เพิ่ม (ลด)		XXX

งบทดลอง – งบแสดงฐานะการเงิน		งบทดลอง – งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	
สินทรัพย์		รายได้	
สำรองเบี้ยประกันภัยต่อที่ยังไม่ถือเป็นรายได้	XXX	สำรองเบี้ยประกันภัยต่อที่ยังไม่ถือเป็น	
หนี้สิน		รายได้เพิ่ม (ลด)	XXX
		รายจ่าย	

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางบัญชี (Accounting Principles and Accounting Practice)

วิธีการบันทึกบัญชี

- การบันทึกเงินสำรองเบี้ยประกันภัยต่อ (Deposit of premium reserve) หรือเงินถือไว้จากการประกันภัยต่อ (Fund withheld account) และดอกเบี้ยที่ต้องชำระให้กับบริษัทรับประกันภัยต่อ

Dr. เงินค้างรับจากบริษัทประกันภัยต่อ	XXX	
Cr. เงินถือไว้จากการประกันภัยต่อ		XXX
Dr. ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	XXX	
Cr. ดอกเบี้ยค้างจ่าย		XXX

งบทดลอง – งบแสดงฐานะการเงิน	งบทดลอง – งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สินทรัพย์	รายได้
เงินค้างรับจากบริษัทประกันภัยต่อ XXX	
หนี้สิน	รายจ่าย
เงินถือไว้จากการประกันภัยต่อ XXX	ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย XXX
ดอกเบี้ยค้างจ่าย XXX	

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางบัญชี (Accounting Principles and Accounting Practice)

วิธีการบันทึกบัญชี

- การบันทึกค่าสินไหมทดแทนเรียกคืนจากการประกันภัยต่อ (claim recovery) เงินค้างรับเกี่ยวกับการประกันภัยต่อ (amount due from reinsurer) และเงินสำรองประกันภัยส่วนที่เรียกคืนจากการประกันภัยต่อ (ceded loss reserve)

Dr. สำรองค่าสินไหมทดแทนเรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อ

XXX

Cr. ค่าสินไหมทดแทนเรียกคืนจากการประกันภัยต่อ

XXX

งบทดลอง – งบแสดงฐานะการเงิน	งบทดลอง – งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สินทรัพย์	รายได้
สำรองค่าสินไหมทดแทนเรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อ XXX	
หนี้สิน	รายจ่าย
สำรองค่าสินไหมทดแทน XXX	ค่าสินไหมทดแทน เพิ่ม (ลด) XXX
	ค่าสินไหมทดแทนเรียกคืนจากการประกันภัยต่อ (XXX)

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางบัญชี (Accounting Principles and Accounting Practice)

วิธีการบันทึกบัญชี

- การบันทึกค่าสินไหมทดแทนเรียกเก็บทันที (Cash call)

Dr. เงินสด/ธนาคาร	XXX	
Cr. เงินรับล่วงหน้าจากบริษัทรับประกันภัยต่อ		XXX

งบทดลอง – งบแสดงฐานะการเงิน	งบทดลอง – งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สินทรัพย์	รายได้
เงินสด/ธนาคาร XXX	
หนี้สิน	รายจ่าย
เงินรับล่วงหน้าจากบริษัทรับประกันภัยต่อ XXX	

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางบัญชี (Accounting Principles and Accounting Practice)

วิธีการบันทึกบัญชี

- การบันทึกกลับรายการสำรองค่าสินไหมทดแทน เมื่อทราบจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ต้องชำระแก่ผู้เอาประกันภัยเป็นจำนวนที่แน่นอน

Dr. เงินค้างรับจากบริษัทประกันภัยต่อ	XXX	
Cr. สำรองค่าสินไหมทดแทนเรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อ		XXX
(จัดประเภทสำรองสินไหมทดแทนเรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อเป็นเงินค้างรับจากบริษัทประกันภัยต่อ)		
Dr. ค่าสินไหมทดแทนเรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อ	XXX	
Cr. สำรองค่าสินไหมทดแทนเรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อ		XXX
(บันทึกกลับรายการสำรองสินไหมทดแทนเรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อในส่วนที่ค้าง)		

งบทดลอง – งบแสดงฐานะการเงิน		งบทดลอง – งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	
สินทรัพย์		รายได้	
เงินค้างรับจากบริษัทประกันภัยต่อ	XXX		
สำรองค่าสินไหมทดแทนเรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อ	XXX		
หนี้สิน		รายจ่าย	
		ค่าสินไหมทดแทนเรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อ	(XXX)

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางบัญชี (Accounting Principles and Accounting Practice)

วิธีการบันทึกบัญชี

- การบันทึกเงินส่วนแบ่งผลกำไรจากการประกันภัยต่อ (Experience refund หรือ Profit commission)

จะบันทึกเมื่อสามารถประมาณการได้อย่างน่าเชื่อถือ

Dr. เงินค้างรับเกี่ยวกับประกันภัยต่อ

XXX

Cr. ส่วนแบ่งผลกำไรรับ

XXX

งบทดลอง – งบแสดงฐานะการเงิน	งบทดลอง – งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
สินทรัพย์	รายได้
เงินค้างรับเกี่ยวกับประกันภัยต่อ XXX	ส่วนแบ่งผลกำไรรับ XXX
หนี้สิน	รายจ่าย

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางบัญชี (Accounting Principles and Accounting Practice)

วิธีการบันทึกบัญชี

- การชำระเงินค้ำรับ และค้ำจ่ายระหว่างผู้เอาประกันภัยต่อ และ บริษัทรับประกันภัยต่อ (amount due from/to reinsurer) โดยวิธีหักกลบ (offsetting) และชำระยอดคงเหลือ

Statement of Account กับบริษัท บี ประกันภัยต่อ จำกัด (มหาชน)			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 25X1			
เดบิต		เครดิต	
เงินถือไว้จากการประกันภัยต่อ	100,000	เบี้ยประกันภัยค้ำส่ง	(157,500)
ค่าสินไหมทดแทนเรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อ	52,500	ดอกเบี้ยค้ำจ่าย	(500)
ส่วนแบ่งผลกำไรรับ	<u>10,000</u>	เงินรับล่วงหน้าจากบริษัทรับประกันภัยต่อ	<u>(100,000)</u>
ยอดรวมเงินค้ำรับจากบริษัทรับประกันภัยต่อ (Balance Due from Reinsurance)	162,500	ยอดรวมเงินค้ำจ่ายแก่ บริษัทรับประกันภัยต่อ (Balance Due to Reinsurance)	(258,000)
		ยอดเงินค้ำจ่ายแก่ บริษัทรับประกันภัยต่อ สุทธิ	<u>95,500</u>

หลักการบัญชีและการปฏิบัติโดยทั่วไปทางบัญชี (Accounting Principles and Accounting Practice)

วิธีการบันทึกบัญชี

- การชำระเงินค้ำรับ และค้ำจ่ายระหว่างผู้เอาประกันภัยต่อ และ บริษัทรับประกันภัยต่อ (amount due from/to reinsurer) โดยวิธีหักกลบ (offsetting) และชำระยอดคงเหลือ

Dr. เงินค้ำจ่ายเกี่ยวกับประกันภัยต่อ	XXX	
ดอกเบี้ยค้ำจ่าย	XXX	
เงินรับล่วงหน้าจากบริษัทรับประกันภัยต่อ	XXX	
Cr. เงินสด/ธนาคาร		XXX
เงินค้ำรับจากบริษัทประกันภัยต่อ		XXX

งบทดลอง – งบแสดงฐานะการเงิน		งบทดลอง – งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ	
สินทรัพย์	0	รายได้	
หนี้สิน	0	รายจ่าย	

การนำเสนอในงบการเงิน - รายการในงบแสดงฐานะการเงิน

(1) สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ-สุทธิ (Reinsurance Assets, Net) จะประกอบไปด้วยรายการดังต่อไปนี้

(1.1) เงินวางไว้จากการประกันภัยต่อ (Reinsurance Fund Withheld) (ในกรณีที่บริษัทเป็นผู้รับประกันภัยต่อ)

(1.2) เงินค้างรับจากบริษัทประกันภัยต่อ (Amount Due from Reinsurer) อันเกิดจากการประกันภัยต่อทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งประกอบไปด้วย ค่าจ้างและค่าบำเหน็จค้างรับ ส่วนแบ่งผลกำไร ค่าสินไหมทดแทนค้างรับ ทั้งนี้การแสดงรายการเงินค้างรับจากบริษัทประกันภัยต่อ จะแสดงด้วยมูลค่าสุทธิหลังหักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

(1.3) เงินสำรองประกันภัยต่อส่วนที่เรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อ (Ceded Loss Reserve)

(1.4) ลูกหนี้ประกันภัยต่ออื่น (Other Reinsurance Receivables)

➤ สำหรับรายการ เบี้ยประกันภัยค้างรับ ที่เกิดจากกรณีที่บริษัทเป็นผู้รับประกันภัยต่อนั้น จะแสดงอยู่ภายใต้รายการ “เบี้ยประกันภัยค้างรับสุทธิ (Premium Receivable, Net)” ในงบแสดงฐานะการเงิน

การนำเสนอในงบการเงิน - รายการในงบแสดงฐานะการเงิน

การเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน - สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อสุทธิ

- สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ สำหรับเกณฑ์ในการรับรู้และวัดมูลค่าสำหรับแต่ละประเภท รายการของสินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ เช่น วันที่ใช้ในการบันทึกรายการ เกณฑ์ในการแยกอายุ ลูกหนี้ และเกณฑ์ที่ใช้ในการชำระหนี้สิน และเกณฑ์ในการพิจารณาค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของเงิน ค้างรับจากการประกันภัยต่อ เป็นต้น
- รายละเอียดของรายการสินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ ว่าประกอบด้วยรายการใด เท่าไรบ้าง

การนำเสนอในงบการเงิน - รายการในงบแสดงฐานะการเงิน

(2) เจ้าหนี้บริษัทประกันภัยต่อ(Due to Reinsurers) จะประกอบไปด้วยรายการดังต่อไปนี้

(2.1) เงินค้างจ่ายให้กับบริษัทประกันภัยต่ออันเกิดจากการเอาประกันภัยต่อทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วย เบี้ยประกันภัยต่อค้างจ่าย (Reinsurance Premium Payable) และเงินค้างจ่ายเกี่ยวกับการประกันภัยต่ออื่น (Other Amount Due to Reinsurer)

(2.2) เงินมัดจำที่บริษัทถือไว้จากการเอาประกันภัยต่อ (Reinsurance Fund Withheld)

➤ สำหรับรายการค่าสินไหมทดแทน ที่เกิดจากกรณีที่บริษัทเป็นผู้รับประกันภัยต่อนั้น จะแสดงอยู่ภายใต้รายการ “สำรองค่าสินไหมทดแทนและค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย (Loss Reserves and Outstanding Claims)” ในงบแสดงฐานะการเงิน

การนำเสนอในงบการเงิน - รายการในงบแสดงฐานะการเงิน

การแสดงรายการของสินทรัพย์จากการประกันภัยต่ออาจหักกลบกับเจ้าหนี้บริษัทประกันภัยต่อได้ หากเข้าเงื่อนไขการหักกลบ (Right of Offset) ตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32 เรื่องการแสดงผลการและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน นั่นคือเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้

- (1) กิจการมีสิทธิตามกฎหมายในการนำจำนวนที่รับรู้ไว้ในงบแสดงฐานะการเงินมาหักกลบกัน
- (2) กิจการตั้งใจที่จะรับหรือจ่ายชำระจำนวนที่รับรู้ไว้ในงบแสดงฐานะการเงินด้วยยอดสุทธิ หรือตั้งใจที่จะรับประโยชน์จากสินทรัพย์ในเวลาเดียวกันที่จ่ายชำระหนี้สิน

การนำเสนอในงบการเงิน - รายการในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

(1) เบี้ยประกันภัยต่อ (Ceded Written Premium) และ
 สำรองเบี้ยประกันภัยต่อที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้เพิ่ม (ลด) (Change in Ceded Unearned Premium Reserve)

	เบี้ยประกันภัยรับ (Written Premium)
-	เบี้ยประกันภัยต่อ (Ceded Written Premium)
=	เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ (Net Written Premium)
-/+	สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้เพิ่ม (ลด) (Change in Unearned Premium reserve)
+/-	สำรองเบี้ยประกันภัยต่อที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้เพิ่ม (ลด) (Change in Ceded Unearned premium reserve)
=	เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้สุทธิ (Net Earned Premium)

การนำเสนอในงบการเงิน - รายการในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

(2) ส่วนแบ่งผลกำไรจากการประกันภัยต่อ (Experience Refund)

ควรแสดงภายใต้รายการ “รายได้ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ (Brokerage and Reinsurance Commission Income)”

(3) ค่าบำเหน็จจากการประกันภัยต่อ (Reinsurance Commission) และค่าบริการอื่นๆ

ควรแสดงภายใต้รายการ “รายได้ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ (Brokerage and Reinsurance Commission Income)”

(4) ค่าสินไหมทดแทนที่ได้รับคืน (Loss Recovery) และเงินสำรองค่าสินไหมทดแทนส่วนที่เรียกคืนจากบริษัทประกันภัยต่อเพิ่ม (ลด) (Change in Ceded Loss Reserve)

ควรถูกแสดงรวมกันอยู่ภายใต้รายการ “ค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการจัดการค่าสินไหมทดแทน (Incurred Loss and Loss Adjustment Expenses)”

บทที่ 5

ภาษีเงินได้ และภาษีอื่นๆ

สารบัญ

- บทนำ
- หลักพื้นฐานของการบันทึกบัญชีภาษีเงินได้
- การคำนวณค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่ต้องชำระหรือ ภาษีเงินได้รับคืนของงวดปัจจุบัน
- การคำนวณภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี
- สรุปผลของการเปรียบเทียบการคำนวณผลต่าง
- การแสดงรายการ
- การเปิดเผยข้อมูล
- ภาษีอื่นที่เกี่ยวข้องกับบริษัทประกันวินาศภัย

ประเภทของภาษีที่เกี่ยวข้อง

- ภาษีเงินได้นิติบุคคล (Corporate Income Tax)
- ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax)
- ภาษีมูลค่าเพิ่ม (Value Added Tax)
- ภาษีธุรกิจเฉพาะ (Specific Business Tax)
- อากรแสตมป์ (Stamp Duty)

หลักพื้นฐานของการบันทึกบัญชีภาษีเงินได้

(Fundamentals of Accounting for Income Taxes)

$$\begin{array}{lcl} \text{ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้} & = & (1) \text{ ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน} \\ \text{(Income Tax Expense)} & & \text{(Current Tax)} \end{array} + \begin{array}{l} (2) \text{ ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี} \\ \text{(Deferred Tax)} \end{array}$$

- 1) รับรู้ค่าใช้จ่ายสำหรับภาษีเงินได้ที่ต้องชำระแก่กรมสรรพากร (*Tax payable*) หรือภาษีเงินได้รับคืน (*Tax refundable*) ของงวดปัจจุบัน ในงบแสดงฐานะการเงินของกิจการ และ
- 2) รับรู้ผลกระทบทางภาษีในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นในรูปผลประโยชน์ในอนาคต (*Future tax benefits*) ซึ่งจะแสดงเป็นสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (*Deferred tax assets*) หรือ ภาระจ่ายชำระในอนาคต (*Future tax obligations*) ซึ่งจะแสดงเป็นหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (*Deferred tax liabilities*) ในงบแสดงฐานะการเงิน

หลักพื้นฐานของการบันทึกบัญชีภาษีเงินได้ (Fundamentals of Accounting for Income Taxes) ข้อแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษี

กำไรทางบัญชีก่อนหักภาษีหรือกำไรทางบัญชี

กำไรก่อนหักภาษีที่คำนวณตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินไทย ซึ่งข้อมูลนี้จัดทำขึ้นเพื่อการรายงานผลประกอบการของกิจการ แก่ผู้ถือหุ้นหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น นักลงทุน หน่วยงานกำกับดูแล เป็นต้น

กำไรสุทธิเพื่อการคำนวณภาษีเงินได้ที่ต้องชำระหรือ กำไรทางภาษี

กำไรที่คำนวณตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในประมวลรัษฎากร เพื่อนำไปคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต้องชำระแก่กรมสรรพากร ซึ่งอาจมีเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ และค่าใช้จ่ายที่แตกต่างจากเกณฑ์ทางบัญชี

หลักพื้นฐานของการบันทึกบัญชีภาษีเงินได้ (Fundamentals of Accounting for Income Taxes) ข้อแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษี (ตัวอย่าง)

กำหนดให้บริษัท A มีเริ่มกิจการในปี 25x0 และมีเบี้ยประกันภัยรับสุทธิดังนี้

	25x0	25x1	25x2
เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ	150,000	200,000	0
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นรายได้	(48,000)	(100,000)	0
กลับรายการ สำรองเบี้ยประกันภัย	0	48,000	100,000
เบี้ยประกันภัยรับที่ถือเป็นรายได้สุทธิ	102,000	148,000	100,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	50,000	50,000	50,000

กำไรทางภาษีของบริษัท A (ในทางภาษี ให้หักสำรองเบี้ยประกันภัยเป็นค่าใช้จ่ายได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของเบี้ยประกันภัยรับสุทธิ นอกจากนี่ยังกำหนดให้เงินสำรองที่กักไว้นี้ จะต้องถือเป็นรายได้ทางภาษีในรอบบัญชีถัดไป)

	25x0	25x1	25x2
เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ	150,000	200,000	0
สำรองเบี้ยประกันภัยที่หักเป็นค่าใช้จ่ายได้	(48,000)	(80,000)	0
กลับรายการ สำรองเบี้ยประกันภัย	0	48,000	80,000
เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้ทางภาษี	102,000	168,000	80,000

หลักพื้นฐานของการบันทึกบัญชีภาษีเงินได้ (Fundamentals of Accounting for Income Taxes) ข้อแตกต่างระหว่างกำไรทางบัญชีและกำไรทางภาษี (ตัวอย่าง)

ความแตกต่างระหว่างภาษีและบัญชีเป็นดังนี้

	25x0	25x1	25x2	รวม
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ (Income tax expense)	15,600	29,400	15,000	60,000
ภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ (Income tax payable)	(15,600)	(35,400)	(9,000)	(60,000)
ความแตกต่าง	0	(6,000)	6,000	0

ผลแตกต่างชั่วคราว (Temporary
Difference)

การคำนวณค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ หรือภาษีเงินที่ได้รับคืนของงวดปัจจุบัน

การหักสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ (UPR) เป็นค่าใช้จ่ายทางภาษี

รายจ่ายจากการตั้งเงินสำรองจากเบี้ยประกันภัยเป็นรายจ่ายทางภาษีได้ในส่วนที่ไม่เกินร้อยละ 40 ของจำนวนเบี้ยประกันภัยรับหลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อ และเงินสำรองที่ได้ถือเป็นรายจ่ายทางภาษีไว้แล้วจะต้องถือเป็นรายได้ทางภาษีในรอบบัญชีถัดไป

ปี 25x0	บัญชี	ภาษี	ผลต่าง
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ ตั้งเพิ่ม	(48,000)	(48,000)	0
หัก การกลับรายการ สำรองเบี้ยประกันภัย	0	0	0
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้(เพิ่ม)ลด	(48,000)	(48,000)	0
ปี 25x1	บัญชี	ภาษี	ผลต่าง
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ ตั้งเพิ่ม	(100,000)	(80,000)	20,000
หัก การกลับรายการ สำรองเบี้ยประกันภัย	48,000	48,000	0
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้(เพิ่ม)ลด	(52,000)	(32,000)	20,000
ปี 25x2	บัญชี	ภาษี	ผลต่าง
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ ตั้งเพิ่ม	0	0	0
หัก การกลับรายการ สำรองเบี้ยประกันภัย	100,000	80,000	(20,000)
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้(เพิ่ม)ลด	100,000	80,000	(20,000)

การคำนวณค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ หรือภาษีเงินที่ได้รับคืนของงวดปัจจุบัน

การหักสำรองค่าสินไหมทดแทน (Loss reserve) เป็นค่าใช้จ่ายทางภาษี

ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการรับรู้สำรองค่าสินไหมทดแทน (Loss reserve) ซึ่งมีลักษณะเป็นค่าใช้จ่ายที่บริษัทกำหนดขึ้นเอง เนื่องจากบริษัทยังไม่ทราบมูลหนี้ที่แน่นอน จึงยังไม่สามารถนำมาถือเป็นรายจ่าย เพราะถือเป็นรายจ่ายต้องห้ามตามประมวลรัษฎากร อย่างไรก็ตาม กรมสรรพากรได้อนุญาตให้บริษัทประกันวินาศภัยตั้งสำรองค่าสินไหมทดแทนและรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายทางภาษี เมื่อบริษัทมีเงื่อนไขที่ต้องจ่าย และได้ตกลงค่าสินไหมทดแทนแก่ผู้เอาประกันภัยหรือผู้รับผลประโยชน์แล้ว และมีเอกสารประกอบการรับรู้เป็นรายจ่ายค่าสินไหมทดแทนตามประมวลรัษฎากร

ตัวอย่างการคำนวณค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้

บริษัท เอ ประกันวินาศภัย จำกัด งบแสดงฐานะการเงิน(บางส่วน)		บริษัท เอ ประกันวินาศภัย จำกัด งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ(บางส่วน)	
สินทรัพย์		รายได้	
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	90,000	เบี้ยประกันกันภัยรับ	500,000
เบี้ยประกันกันภัยค้างรับ	100,000	เบี้ยประกันกันภัยต่อ	(100,000)
เงินค้างรับเกี่ยวกับประกันกันภัยต่อสุทธิ	135,000	เบี้ยประกันกันภัยรับสุทธิ	400,000
(สุทธิจากค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญจำนวน 5,000 บาท)		สำรองเบี้ยประกันกันภัย(เพิ่ม)ลด สุทธิ	(180,000)
เงินลงทุนเพื่อขาย	70,000	เบี้ยประกันกันภัยรับที่ถือเป็นรายได้สุทธิ	220,000
(รวมกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง 20,000 บาท)			
อุปกรณ์, สุทธิ	225,000	ค่าใช้จ่าย	
(สุทธิจากค่าเสื่อมราคาสะสมจำนวน 75,000 บาท)		ค่าสินไหมทดแทนจ่าย	(30,000)
ทรัพย์สินอื่น	40,000	สำรองค่าสินไหมทดแทน(เพิ่ม)ลด	(20,000)
(สุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่าจำนวน 10,000 บาท)		ค่าเสื่อมราคา- อุปกรณ์	(75,000)
รวม	660,000	ค่าเผื่อการด้อยค่า- ทรัพย์สินอื่น	(10,000)
		ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(5,000)
		รวม	(140,000)
หนี้สิน		กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	80,000
สำรองเบี้ยประกันกันภัยที่ยังไม่ถือเป็นเงินได้	180,000		
สำรองค่าสินไหมทดแทน	20,000	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	
ค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย	10,000	กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง-เงินลงทุนเพื่อขาย	20,000
รวม	210,000		

ข้อมูลเพิ่มเติม มีดังนี้

1) บริษัทซื้อเครื่องใช้สำนักงานทั่วไป ซึ่งกำหนดอายุการใช้คือ 4 ปี ราคาทุนคือ 300,000 บาท

2) บริษัทประมาณการสำรองค่าสินไหมทดแทนจำนวน 20,000 บาท

3) กำหนดให้อัตราภาษีเงินได้แต่ละปี เป็นดังนี้

พ.ศ. 25x1 ร้อยละ 30

พ.ศ. 25x2 ร้อยละ 23

พ.ศ. 25x3 เป็นต้นไป ร้อยละ 20

ตัวอย่างการคำนวณค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ (ต่อ)

จากโจทย์จะเห็นว่า มีประเด็นที่เกิดความแตกต่างระหว่างบัญชีและภาษีดังนี้

- สำรองจากค่าเผื่อนี้สงฆ์จะสูญจำนวน 5,000 บาท และ ค่าเผื่อการค้อยค่าจำนวน 10,000 บาท ถือเป็นสำรองที่ไม่สามารถหักเป็นรายจ่ายทางภาษีได้
- อุปกรณ์ ถือเป็นสินทรัพย์อื่นซึ่งต้องตัดค่าเสื่อมราคาภายใน 5 ปี เนื่องจากบริษัทตัดค่าเสื่อมราคาภายใน 4 ปี ดังนั้นบริษัทบันทึกค่าเสื่อมราคาเกินไป 15,000 บาท (ทางบัญชี คือ 75,000 บาท และทางภาษี คือ 60,000 บาท)
- เนื่องจากบริษัทสำรองค่าสินไหมทดแทนซึ่งเกิดจากการประมาณการ ถือเป็นสำรองทางภาษีซึ่งไม่สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายได้
- สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นเงินได้ จะเป็นรายจ่ายได้ไม่เกินร้อยละ 40 ของจำนวนเบี้ยประกันภัยรับหลังจากหักเบี้ยประกันภัยต่อออก (Net written premium) โดยสำรองที่จะเป็นรายจ่ายทางภาษีได้มีจำนวน 160,000 บาท ซึ่งคำนวณจากร้อยละ 40 ของเบี้ยประกันภัยรับสุทธิที่ 400,000 บาท
- กำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงมูลค่า 20,000 บาท เกิดขึ้นจากการปรับมูลค่าของเงินลงทุนเพื่อขายจากมูลค่าต้นทุนเดิมเป็นมูลค่ายุติธรรม เนื่องจากมาตรฐานการบัญชีกำหนดให้รับรู้กำไรดังกล่าวโดยตรงไปยังกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นซึ่งแสดงภายใต้ส่วนของผู้ถือหุ้น รายการนี้จึงไม่กระทบการคำนวณค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้

ตัวอย่างการคำนวณค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ (ต่อ)

กำไรสุทธิทางบัญชีก่อนหักภาษี		80,000
รายการบวกกลับ		
สำรองเบี้ยประกันภัยส่วนเกิน	20,000	
สำรองค่าสินไหมทดแทนเพิ่ม (ลด)	20,000	
ค่าเสื่อมราคา – อุปกรณ์	15,000	
ค่าเผื่อการค้ำยค่า – ทรัพย์สินอื่น	10,000	
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	5,000	
รวม		70,000
กำไรสุทธิเพื่อการคำนวณภาษีเงินได้ที่ต้องชำระ		150,000
อัตราภาษีร้อยละ		30
ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้		45,000

วันที่	รายการ	บัญชี	เดบิต	เครดิต
31 ธ.ค. 25X1	ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้	รายจ่าย	45,000	
	ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	หนี้สิน		45,000
	หมายเหตุ บันทึกค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้ที่ต้องชำระแก่สรรพากร ณ วันสิ้นปี พ.ศ. 25X1			

การคำนวณภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

(Accounting Treatment for Deferred Taxes)

Deferred Tax แบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Deferred tax assets)

- ผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี (Deductible temporary difference)
- ขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ยกไป (Loss carry forward)
- เครดิตภาษีที่ยังไม่ได้ใช้

หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Deferred tax liabilities)

- ผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษี (Taxable temporary difference)

ผลแตกต่างระหว่างมูลค่าตามบัญชีและฐานภาษี

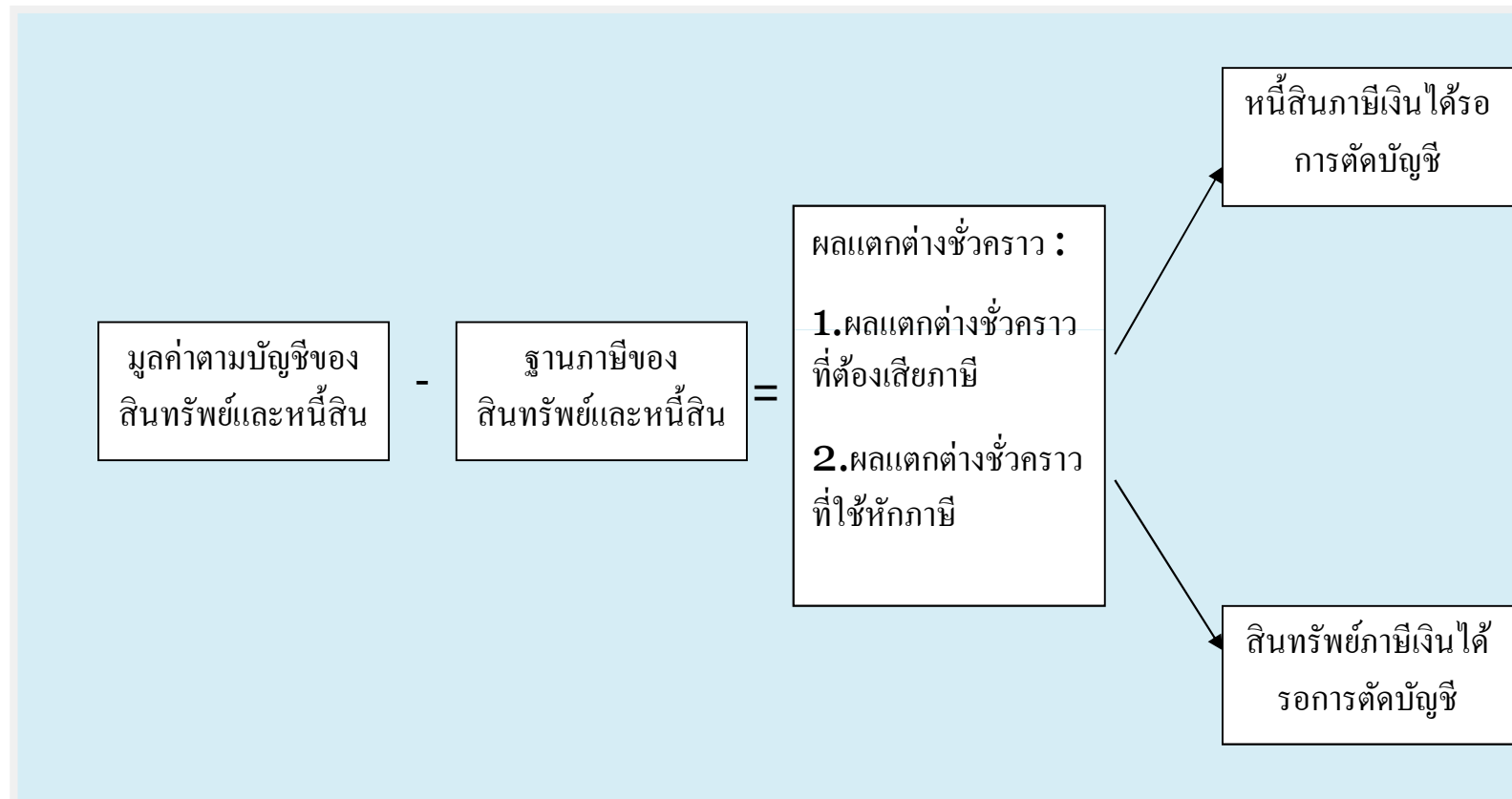

ผลแตกต่างชั่วคราว

ผลแตกต่างถาวร

การคำนวณภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Deferred Taxes)

1. การคำนวณผลแตกต่างชั่วคราว

การคำนวณภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Deferred Taxes)

การคำนวณผลแตกต่างชั่วคราว (ตัวอย่าง)

จากตัวอย่างเรื่องการคำนวณภาษีเงินได้ บริษัท เอ ประกันวินาศภัยมีผลต่างระหว่างเกณฑ์บัญชีและเกณฑ์ภาษี ดังนี้

รายการ	ตามเกณฑ์บัญชี	ตามเกณฑ์ภาษี	ผลต่าง
สินทรัพย์	(1)	(2)	(2-1 = 3)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	90,000	90,000	0
เบี้ยประกันภัยค้างรับ	100,000	100,000	0
เงินค้างรับเกี่ยวกับประกันภัยต่อสุทธิ	135,000	140,000	5,000
เงินลงทุนเผื่อขาย	70,000	50,000	(20,000)
อุปกรณ์, สุทธิ	225,000	240,000	15,000
ทรัพย์สินอื่น	40,000	50,000	10,000
รวม	660,000	670,000	10,000
หนี้สิน	(1)	(2)	(1-2 = 3)
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นเงินได้	180,000	160,000	20,000
สำรองค่าสินไหมทดแทน	20,000	0	20,000
ค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย	10,000	10,000	0
รวม	210,000	170,000	40,000

การคำนวณภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Deferred Taxes)

การคำนวณผลแตกต่างชั่วคราว (ตัวอย่าง)

การคำนวณภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีโดยการคูณผลต่างกับอัตราภาษีเงินได้ตามกฎหมายตามที่แสดงในตารางข้างล่างนี้ โดยอัตราภาษีเงินได้ในปี พ.ศ. 25x2 มีอัตราร้อยละ 23 และตั้งแต่ปี พ.ศ. 25x3 เป็นต้นไปให้มีอัตราร้อยละ 20

สินทรัพย์	ตามเกณฑ์ บัญชี (1)	ตามเกณฑ์ ภาษี (2)	ผลต่าง (2-1 = 3)	จำนวนกลับ รายการ	ปีที่กลับ รายการ	อัตราภาษี ของปีที่ กลับ รายการ	หนี้สิน(ทรัพย์สิน) ภาษีเงินได้รอตัดบัญชี
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	90,000	90,000	0	0	-	23%	0
เบี้ยประกันภัยค้ำรับ	100,000	100,000	0	0	-	23%	0
เงินค้ำรับเกี่ยวกับประกันภัยต่อสุทธิ	135,000	140,000	5,000	(5,000)	25X2	23%	(1,150)
เงินลงทุนเพื่อขาย	70,000	50,000	(20,000)	20,000	25X2	23%	4,600
อุปกรณ์, สุทธิ	225,000	240,000	15,000	(15,000)	25X5	20%	(3,000)
ทรัพย์สินอื่น	40,000	50,000	10,000	(10,000)	25X2	23%	(2,300)
รวม	660,000	670,000	10,000	(10,000)			(1,850)
หนี้สิน	ตามเกณฑ์ บัญชี (1)	ตามเกณฑ์ ภาษี (2)	ผลต่าง (1-2 = 3)				
สำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็น รายได้	180,000	160,000	20,000	(20,000)	25X2	23%	(4,600)
สำรองค่าสินไหมทดแทน	20,000	0	20,000	(20,000)	25X2	23%	(4,600)
ค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย	10,000	10,000	0	0	-	23%	0
รวม	210,000	170,000	40,000	(40,000)			(9,200)
รวมทั้งหมด							(11,050)

การคำนวณภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Deferred Taxes)

2. การขาดทุนภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ยกไป (Loss Carryforward)

ในการรับรู้สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี บริษัทควรพิจารณาหลักเกณฑ์ต่อไปนี้ในการประเมินความน่าจะเป็นว่าบริษัทจะมีกำไรทางภาษีเพียงพอที่จะนำผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้ ไปใช้ประโยชน์ได้หรือไม่

- มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่หรือไม่ว่ากิจการจะมีกำไรทางภาษีก่อนที่ผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้จะหมดอายุ
- ผลขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้นั้น เกิดจากสาเหตุที่สามารถระบุได้และเหตุการณ์นั้นไม่น่าจะเกิดขึ้นอีกหรือไม่
- กิจการมีการวางแผนภาษี คือ วิธีที่กิจการปฏิบัติเพื่อสร้างหรือเพิ่มกำไรทางภาษีในงวดใดงวดหนึ่ง ก่อนที่ขาดทุนทางภาษีจะหมดอายุ

ตามหลักเกณฑ์ในการเปิดเผยข้อมูลตามมาตรฐานการบัญชี กำหนดให้บริษัทต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับมูลค่าของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี และลักษณะของหลักฐานที่ใช้สนับสนุนการรับรู้รายการด้วย

$$\text{สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี} = \text{ผลขาดทุนทางภาษีที่จะนำไปใช้ได้} * \text{อัตราภาษี ณ ปีที่คาดว่าจะได้ใช้ประโยชน์}$$

การคำนวณภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Deferred Taxes)

3. การประเมินสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Assessment of deferred tax assets)

ทุกวันสิ้นรอบระยะเวลาที่รายงาน บริษัทต้องประเมินความน่าจะเป็นที่สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่ยังไม่ได้รับรู้ใหม่ และกิจการจะรับรู้สินทรัพย์ตามจำนวนที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะมีกำไรทางภาษีในอนาคตที่จะทำให้ได้รับประโยชน์ในอนาคตจากสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีดังกล่าว อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงในอัตราภาษีเงินได้ในอนาคตก็มีผลทำให้มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีเปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่าง

สมมติภาษีเงินได้ตามประมวลรัษฎากรสำหรับปี 25X0 เป็นต้นไป คือ ร้อยละ 30 ในขณะที่บริษัท เอ ประกันวินาศภัย จำกัด มีผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีทั้งหมด ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 25X0 550,000 บาท ดังนั้น ยอดสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Deferred tax assets) คือ 165,000 บาท

สมมติว่า ในระหว่างปี พ.ศ. 25X1 ได้มีการลดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคล จากอัตราร้อยละ 30 เป็นอัตราร้อยละ 23 เป็นระยะเวลา 1 ปี สำหรับปี 25X2 หลังจากนั้นให้ใช้อัตราร้อยละ 20

การคำนวณภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี (Deferred Taxes)

3. การประเมินสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี - ตัวอย่าง

บริษัทต้องทำการประเมินการกลับรายการของผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษีของแต่ละรายการ เพื่อการพิจารณามูลค่าสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีตามอัตราภาษีใหม่

ผลแตกต่างชั่วคราว		รวม บาท	ปีที่กลับรายการ			
			25x2	25x3	25x4	25x5
	ค่าเผื่อการด้อยค่าของเงินลงทุน	300,000			100,000	200,000
	เงินสำรองเบี้ยประกันภัยที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	100,000	100,000			
	ประมาณการค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย	100,000	50,000	50,000		
	ประมาณการค่าสินไหมทดแทนสำหรับความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วแต่ยังไม่ได้รับแจ้ง (IBNR)	50,000	50,000			
	รวมยอดผลต่างชั่วคราว	550,000	200,000	50,000	100,000	200,000
	อัตราภาษี		23%	20%	20%	20%
	มูลค่าสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	116,000	46,000	10,000	20,000	40,000

Dr. ค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้

49,000

Cr. สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

49,000

บันทึกการลดลงของมูลค่าสินทรัพย์เนื่องจากการเปลี่ยนอัตราภาษีใหม่ (165,000- 116,000)

สรุปผลของการเปรียบเทียบการคำนวณผลต่าง

เปรียบเทียบมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์และหนี้สิน (Book Value) กับฐานภาษีของสินทรัพย์และหนี้สิน (Tax Base)	สินทรัพย์หรือหนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	ผลแตกต่างชั่วคราว
สินทรัพย์ : $BV > TB$ $BV < TB$	หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	ผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษี ผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี
หนี้สิน : $BV > TB$ $BV < TB$	สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	ผลแตกต่างชั่วคราวที่ใช้หักภาษี ผลแตกต่างชั่วคราวที่ต้องเสียภาษี

การรับรู้ผลแตกต่างชั่วคราวจะต้องสอดคล้องกับการรับรู้รายการหลักที่ก่อให้เกิดผลแตกต่าง คือ

- หากผลแตกต่างเกิดจากรายการที่มีผลกระทบต่อกำไร(ขาดทุน)สำหรับงวด กิจการจะต้องรับรู้รายการไปยังงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ
- หากผลแตกต่างเกิดจากรายการที่มีผลกระทบโดยตรงในส่วนของเจ้าของ จะต้องรับรู้รายการไปยังส่วนของเจ้าของ

นอกจากนี้กิจการจะสามารถนำสินทรัพย์ภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบันไปหักกลบกับหนี้สินภาษีเงินได้ของงวดปัจจุบัน

ได้ต่อเมื่อ 1) กิจการมีสิทธิตามกฎหมายในการนำสินทรัพย์และหนี้สินดังกล่าวมาหักกลบกันและ

2) จะจ่ายชำระรายการดังกล่าวด้วยเงินสดสุทธิ หรือจะรับคืนสินทรัพย์และชำระหนี้สินในเวลาเดียวกัน

การเปิดเผยข้อมูล

- เปิดเผยระยะเวลาที่บริษัทจะได้รับคืนสินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี

	พ.ศ. 25x1 บาท	พ.ศ. 25x0 บาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี		
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่จะใช้ประโยชน์ภายใน 12 เดือน	XX	XX
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่จะใช้ประโยชน์เกินกว่า 12 เดือน	XX	XX
	XX	XX
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี		
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่จะจ่ายชำระภายใน 12 เดือน	XX	XX
หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชีที่จะจ่ายชำระเกินกว่า 12 เดือน	XX	XX
	XX	XX
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี – สุทธิ	XX	XX

การเปิดเผยข้อมูล

- เปิดเผยเกี่ยวกับผลแตกต่างชั่วคราวแต่ละประเภท และขาดทุนทางภาษีที่ยังไม่ได้ใช้

	ระบุประเภทของผลแตกต่าง					ระบุประเภทของผลแตกต่าง			
	ประมาณการหนี้สินบาท	ผลขาดทุนบาท	ชั่วคราวบาท	รวมบาท		ค่าเสื่อมราคาบาท	กำไรจากมูลค่าสุทธิบาท	ชั่วคราวบาท	รวมบาท
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี					หนี้สินภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี				
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. [ปัจจุบัน]	XX	XX	XX	XX	ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. [ปัจจุบัน]	XX	XX	XX	XX
เพิ่ม) /ลด (ในกำไรหรือขาดทุน	XX	XX	XX	XX	เพิ่ม) /ลด (ในกำไรหรือขาดทุน	XX	XX	XX	XX
ภาษีเพิ่ม(ลด) บันทึกโดยตรงในส่วนของผู้ถือหุ้น	XX	XX	XX	XX	ภาษีเพิ่ม(ลด) บันทึกโดยตรงในส่วนของผู้ถือหุ้น	XX	XX	XX	XX
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. [ปัจจุบัน]	XX	XX	XX	XX	ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. [ปัจจุบัน]	XX	XX	XX	XX
ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. [ปีก่อน]	XX	XX	XX	XX	ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. [ปีก่อน]	XX	XX	XX	XX
เพิ่ม) /ลด (ในกำไรหรือขาดทุน	XX	XX	XX	XX	เพิ่ม) /ลด (ในกำไรหรือขาดทุน	XX	XX	XX	XX
ภาษีเพิ่ม(ลด) บันทึกโดยตรงในส่วนของผู้ถือหุ้น	XX	XX	XX	XX	ภาษีเพิ่ม(ลด) บันทึกโดยตรงในส่วนของผู้ถือหุ้น	XX	XX	XX	XX
ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. [ปีก่อน]	XX	XX	XX	XX	ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. [ปีก่อน]	XX	XX	XX	XX

การเปิดเผยข้อมูล

- เปิดเผยส่วนประกอบที่สำคัญของค่าใช้จ่ายภาษีเงินได้หรือรายได้ภาษีเงินได้แยกกัน

	พ.ศ. [ปีปัจจุบัน]	พ.ศ. [ปีก่อน]
	บาท	บาท
ภาษีเงินได้งวดปัจจุบัน:		
ภาษีเงินได้งวดปัจจุบันสำหรับกำไรทางภาษีสำหรับปี	XX	XX
การปรับปรุงจากงวดก่อน	XX	XX
รวมภาษีเงินได้งวดปัจจุบัน	XX	XX
ภาษีเงินได้รายการตัดบัญชี:		
รายการที่เกิดจากผลแตกต่างชั่วคราว	XX	XX
ผลกระทบจากการเปลี่ยนอัตราภาษี	XX	XX
รวมภาษีเงินได้รายการตัดบัญชี	XX	XX

การเปิดเผยข้อมูล

- รายละเอียดการคำนวณกำไรก่อนหักภาษีที่แตกต่างกันระหว่างทางบัญชีและทางภาษี

กำไรก่อนภาษี	พ.ศ. [ปีปัจจุบัน]	พ.ศ. . [ปีก่อน]	พ.ศ. [ปีปัจจุบัน]			พ.ศ. [ปีก่อน]			
			ก่อนภาษี	ภาษี(ลด)/ เพิ่ม	หลังภาษี	ก่อนภาษี	ภาษี(ลด)/ เพิ่ม	หลังภาษี	
	บาท	บาท							
	XX	XX	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	บาท	
ภาษีคำนวณจากอัตราภาษี ร้อยละ [อัตราภาษี] (พ.ศ. [ปีก่อน] – ร้อยละ [อัตราภาษี])	XX	XX	กำไรจากมูลค่ายุติธรรม ที่ดินและอาคาร	XX	XX	XX	XX	XX	XX
ผลกระทบ			เงินลงทุนเมื่อขาย	XX	XX	XX	XX	XX	XX
ผลการดำเนินงานของบริษัทร่วมสุทธิจากภาษี	XX	XX	ส่วนแบ่งกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น จากบริษัทร่วม	XX	XX	XX	XX	XX	XX
รายได้ที่ไม่ต้องเสียภาษี	XX	XX	กำไรขาดทุนตามหลักคณิตศาสตร์						
ค่าใช้จ่ายที่ไม่สามารถหักภาษี	XX	XX	ประกันภัยของผลประโยชน์เมื่อเกษียณอายุ	XX	XX	XX	XX	XX	XX
การใช้ขาดทุนทางภาษีที่ผ่านมายังไม่รับรู้	XX	XX	ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี	XX	XX	XX	XX	XX	XX
ขาดทุนทางภาษีที่ไม่ได้บันทึกเป็นสินทรัพย์ภาษี			การแปลงค่าบการเงิน	XX	XX	XX	XX	XX	XX
เงินได้รอการตัดบัญชี	XX	XX	กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น	XX	XX	XX	XX	XX	XX
การวัดมูลค่าใหม่เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอัตราภาษี	XX	XX							
การปรับปรุงจากงวดก่อน	XX	XX							
ภาษีเงินได้	XX	XX	ภาษีเงินได้งวดปัจจุบัน		XX			XX	
			ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี		XX			XX	
					XX			XX	

ภาษีอื่นที่เกี่ยวข้อง

ภาษีมูลค่าเพิ่ม

- กรณีบริษัทประกันวินาศภัยผลการอากรแสตมป์ให้ผู้ค้าเป็นผู้จ่าย บริษัทประกันวินาศภัยต้องรวมคำนวณอากรแสตมป์ดังกล่าวเป็นฐานรายรับเพิ่มเติมจากค่าเบี้ยประกันภัยเพื่อคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย
- กรณีบริษัททำสัญญาเอาประกันภัยต่อกับบริษัทรับประกันภัยต่อต่างประเทศ บริษัทเอาประกันภัยต่อมีหน้าที่นำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มทั้งหมดแทนบริษัทรับประกันภัยต่อต่างประเทศ
- กรณีขายสินทรัพย์ดำเนินงานของกิจการหรือการขายซากทรัพย์ซึ่งบริษัทได้มาเนื่องจากได้ชำระราคาค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกัน ถือเป็นการขายสินค้าโดยผู้ประกอบการซึ่งอยู่ในบังคับต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม
- อัตราภาษี
 - อัตราภาษีร้อยละ 10 สำหรับการขายสินค้า การให้บริการ หรือการนำเข้าทุกกรณี (ปัจจุบันอัตราภาษีลดลงเหลือร้อยละ 7 มีผลบังคับใช้จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2557)
 - อัตราภาษีร้อยละ 0 สำหรับการส่งออกสินค้าและการให้บริการในราชอาณาจักรและให้บริการนั้นในต่างประเทศ
- การเฉลี่ยภาษีซื้อ

กรณีที่บริษัทประกอบกิจการทั้งประเภทที่ต้องเสียภาษีและไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มและนำสินค้าหรือบริการที่ได้มาไปใช้และไม่สามารถแยกได้ชัดเจนว่าเป็นของกิจการใด ภาษีซื้อที่เกิดขึ้นต้องปันส่วนตามสัดส่วนของรายได้ของกิจการ(การเฉลี่ยภาษีซื้อ)

ยกเว้น 1) ถ้ารายได้ส่วนที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม $\geq 90\%$ ของรายได้ทั้งหมด $\rightarrow$ มีสิทธิหักออกจากภาษีขาย

2) ถ้ารายได้ส่วนที่ไม่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม $\geq 90\%$ ของรายได้ทั้งหมด $\rightarrow$ บริษัทมีสิทธิเลือกไม่นำภาษีซื้อทั้งจำนวนไปหักออกจากภาษีขาย แต่ให้นำไปรวมคำนวณเป็นมูลค่าต้นทุนทรัพย์สินหรือรายจ่ายของกิจการ

ภาษีอื่นที่เกี่ยวข้อง

ภาษีธุรกิจเฉพาะ

กรมธรรม์ประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคล (Personal accident: PA) หรือ กรมธรรม์ประกันอุบัติเหตุส่วนบุคคลและประกันสุขภาพในฉบับเดียวกัน ถือเป็นการรับประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต จึงอยู่ในบังคับของกิจการภาษีธุรกิจเฉพาะ ซึ่งมีภาษีธุรกิจเฉพาะในอัตราร้อยละ 2.75 (รวมภาษีบำรุงท้องถิ่น) โดยฐานภาษีสำหรับกิจการรับประกันชีวิต ได้แก่ ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม หรือค่าบริการที่เกิดจากการนำเงินค่าเบี้ยประกันไปลงทุนหาประโยชน์เพิ่มเติม เช่น ฝากธนาคารหรือซื้อตั๋วเงิน เป็นต้น

อากรแสตมป์

มีกำหนดชำระเดือนละ 2 งวด คือ

- งวดแรก ค่าอากรที่ต้องชำระหรือได้รับเป็นตัวแทนตั้งแต่วันที่ 1 ถึงวันที่ 15 ของเดือน ให้ยื่นชำระภายในวันที่ 22 ของเดือนเดียวกัน
- งวดที่สอง ค่าอากรที่ต้องชำระหรือได้รับเป็นตัวแทนตั้งแต่วันที่ 16 ถึงวันสุดท้ายของเดือนให้นำส่งภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

บริษัทประกันวินาศภัยในฐานะผู้จ่ายเงินได้พึงประเมินให้แก่พนักงาน, ลูกจ้าง, ตัวแทน หรือบุคคลอื่น มีหน้าที่ต้องหักภาษีเงินได้ทุกราวที่จ่ายเงินได้พึงประเมินและนำส่งต่อกรมสรรพากร โดยเงินได้พึงประเมินนี้ได้แก่ เงินเดือน ค่าจ้าง ค่านายหน้า และหมายรวมถึงประโยชน์อื่นใดที่อาจคำนวณได้เป็นเงิน โดยคำนวณจากจำนวนเงินที่พนักงาน, ลูกจ้าง หรือตัวแทนนั้นคาดว่าจะได้รับในปี

ภาษีอื่นที่เกี่ยวข้อง

ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

ภาษีหัก ณ ที่จ่ายสำหรับเบี้ยประกันภัย

เมื่อบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้จ่ายเงินค่าเบี้ยประกันภัยคำนวณหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ในอัตราร้อยละ 1 ของยอดเงินที่จ่าย โดยเป็นยอดก่อนค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม ยกเว้นค่าเบี้ยประกันภัยไม่ถึงหนึ่งพันบาท

- กรณีค่าเบี้ยประกันภัยแต่ละฉบับไม่เกินหนึ่งพันบาท แต่ผู้จ่ายเงินได้ทำสัญญาในลักษณะเดียวกันหลายๆ สัญญาซึ่งแต่ละสัญญามีจำนวนไม่ถึงหนึ่งพันบาท แต่รวมกันเป็นจำนวนตั้งแต่หนึ่งพันบาทขึ้นไป ต้องหักภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ 1
- กรณีที่ทำสัญญาประกันภัยโดยตกลงค่าเบี้ยประกันภัยไม่ถึง 1,000 บาท แต่ต่อมามีการสลักหลังในกรมธรรม์ฉบับเดียวกันเพิ่มเบี้ยประกันภัยอีก ทำให้มูลค่ารวมเกิน 1,000 บาท ต้องหักภาษีเงินได้ในอัตราร้อยละ 1

ภาษีหัก ณ ที่จ่ายสำหรับค่าใช้จ่ายของบริษัท

- กรณีบริษัทประกันวินาศภัยเป็นผู้จ่ายค่าซ่อมแซมยานพาหนะ หรือค่ารักษาพยาบาล เพื่อเป็นการชดเชยให้แก่ผู้เอาประกันภัยตามสัญญาประกันภัย บริษัทมีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 3 เมื่อจ่ายให้แก่ผู้รับจ้าง ซึ่งหมายรวมทั้งผู้รับที่เป็นบุคคลธรรมดา หรือบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ประกอบกิจการในไทย แต่ไม่รวมถึงมูลนิธิ สมาคม หรือรัฐ
- กรณีที่ผู้เอาประกันภัยเป็นผู้สำรองจ่ายเงินดังกล่าว แล้วจึงนำใบเสร็จรับเงินมาเบิกคืนจากบริษัทประกันวินาศภัย ถ้าใบเสร็จระบุชื่อบริษัทเป็นผู้จ่ายเงิน บริษัทมีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายในอัตราร้อยละ 3 แต่ถ้าใบเสร็จรับเงินระบุชื่อผู้เอาประกันเป็นผู้จ่ายเงิน ถือเป็นกรณีบริษัทประกันวินาศภัยจ่ายเงินค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัยจึงไม่มีหน้าที่ต้องหักภาษี ณ ที่จ่ายแต่อย่างใด

ภาษีอื่นที่เกี่ยวข้อง

การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

แบบแสดงรายการภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี ต้องยื่นและชำระภาษีภายใน 2 เดือน นับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาหกเดือนแรกของรอบระยะเวลาบัญชี โดยหลักเกณฑ์การคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี เป็นดังนี้

- กรณีบริษัทประกันวินาศภัยจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ต้องคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งรอบระยะเวลาบัญชีตามกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิตามที่เกิดขึ้นจริง
- หากบริษัทประกันวินาศภัยมิได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ต้องคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งรอบระยะเวลาบัญชีตามกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิโดยประมาณการ

ในกรณีที่เป็นการยื่นภาษีเงินได้นิติบุคคลครึ่งรอบระยะเวลาบัญชีโดยคำนวณกำไรสุทธิหรือขาดทุนสุทธิโดยประมาณการ บริษัทประกันวินาศภัยจะต้องพิจารณาด้วยว่า บริษัทยื่นภาษีกลางปีขาดไปเกินกว่าร้อยละ 25 ของกำไรสุทธิโดยไม่มีเหตุอันสมควรหรือไม่ หากยื่นขาดไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร บริษัทจะต้องรับผิดชอบเงินเพิ่มร้อยละ 20 ของภาษีที่ชำระขาดไป

ภาษีอื่นที่เกี่ยวข้อง

อัตราแลกเปลี่ยน

การแปลงค่าเงินตราต่างประเทศสำหรับการคำนวณภาษีเงินได้นิติบุคคล

1) รายการที่เกิดขึ้นแล้วระหว่างปี: ให้คำนวณเป็นเงินบาทตามราคาดตลาดในวันที่รายการเกิดขึ้น

- อัตราแลกเปลี่ยนเงินของธนาคารพาณิชย์ที่ประกาศไว้ (อัตราซื้อหรืออัตราขาย) หรือ
- อัตราแลกเปลี่ยนเงินตามอัตราอ้างอิงประจำวันที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศไว้ (อัตราซื้อถัวเฉลี่ยหรืออัตราขายถัวเฉลี่ย)

2) รายการ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี:

สินทรัพย์ → อัตราถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์รับซื้อ

หนี้สิน → อัตราถัวเฉลี่ยที่ธนาคารพาณิชย์ขาย

การใช้อัตราแลกเปลี่ยน กรณีออกไปกำกับภาษี

กรณีบริษัทรับประกันภัยเป็นเงินตราต่างประเทศ และต้องออกไปกำกับภาษีเป็นเงินบาท ให้ใช้อัตราแลกเปลี่ยนอย่างใดอย่างหนึ่งตลอดไป

- อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นอัตราซื้อของธนาคารพาณิชย์ในแต่ละวัน หรือ
- อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นอัตราซื้อถัวเฉลี่ยตามธนาคารแห่งประเทศไทยในแต่ละวัน

กรณีได้รับชำระราคาหรือค่าบริการด้วยเช็ค ให้คำนวณมูลค่าตามวันที่ที่ลงในเช็ค

การใช้อัตราแลกเปลี่ยนกรณีการหักภาษี ณ ที่จ่าย หรือนำส่งภาษีมูลค่าเพิ่มกรณีการจ่ายเงินได้ไปต่างประเทศ

คำนวณโดยใช้อัตราแลกเปลี่ยน ดังต่อไปนี้

- อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นอัตราขายของธนาคารพาณิชย์ในแต่ละวัน หรือ
- อัตราแลกเปลี่ยนที่เป็นอัตราขายถัวเฉลี่ยตามธนาคารแห่งประเทศไทยในแต่ละวัน

สมาคมประกันวินาศภัยไทย

PwC

บทที่ 6

การดำรงเงินกองทุนตาม ระดับความเสี่ยง (RBC)

สารบัญ

- บทนำ
- ความเป็นมาของการดำรงเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยง
- ความเสี่ยงภัยของธุรกิจประกันวินาศภัย
- การประเมินสินทรัพย์และหนี้สินตามหลักมูลค่ายุติธรรม
- การประเมินความเพียงพอของเงินกองทุน
- การจัดทำรายงานการดำรงเงินกองทุน
- การใช้ประโยชน์รายงานการดำรงเงินกองทุน

บทนำ

ธุรกิจประกันวินาศภัยเป็นธุรกิจที่ต้องรับภาระความเสี่ยงของผู้เอาประกันภัย

ในมุมมองของหน่วยงานกำกับดูแล ➡ ดำรงเงินกองทุนสูง = มีความเข้มแข็งทางการเงิน

ในมุมมองของเจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้น ➡ ผลตอบแทนจากการลงทุนระดับที่เหมาะสม

ดังนั้นการกำหนดความเพียงพอของเงินกองทุน ต้องมีความสมดุล

บทนำ

ประกาศ คปภ. ในการคำนวณเงินกองทุนของบริษัทประกันวินาศภัย

- 1) ประกาศ คปภ. เรื่อง กำหนดประเภทและชนิดของเงินกองทุน รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณเงินกองทุนของบริษัทประกันวินาศภัย พ.ศ. 2554 ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2554
- 2) ประกาศ คปภ. เรื่อง กำหนดแบบ หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และระยะเวลาการส่งรายงานประจำปี การคำนวณความรับผิดชอบตามกรมธรรม์ประกันภัยของบริษัทประกันวินาศภัย พ.ศ. 2554 ลงวันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2554
- 3) ประกาศ คปภ. เรื่อง การประเมินราคาทรัพย์สินและหนี้สินของบริษัทประกันวินาศภัย พ.ศ. 2554 ลงวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2554

ความเสี่ยงภัยของธุรกิจประกันวินาศภัย

ความเสี่ยงภัยของธุรกิจประกันวินาศภัย				
ความเสี่ยงภัย จากการรับ ประกันภัย	ความเสี่ยงภัย ด้านตลาด	ความเสี่ยงภัย ด้านเครดิต	ความเสี่ยงภัย ด้านการ ปฏิบัติการ	ความเสี่ยงภัย ด้านสภาพ คล่อง

การประเมินสินทรัพย์และหนี้สินตามหลักมูลค่ายุติธรรม

การประเมินความเพียงพอของเงินกองทุน (*Capital Adequacy Assessment*)

$$\text{อัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน} = \frac{\text{เงินกองทุนที่บริษัทถือครองทั้งหมด}}{\text{เงินกองทุนที่ต้องดำรงตามกฎหมาย}} \times 100$$

เงินกองทุนที่บริษัทถือครองอยู่ทั้งหมด (**Total Capital Available**)

เงินกองทุนตามมูลค่าสุทธิที่บริษัทถือครองจะถูกแยกประเภทเป็นเงินกองทุนชั้นที่ 1 และเงินกองทุนชั้นที่ 2 โดยเงินกองทุนชั้นที่ 2 จะประเมินได้สูงสุดไม่เกินจำนวนเงินกองทุนชั้นที่ 1

$$\text{เงินกองทุน} = \text{เงินกองทุนชั้นที่ 1} + \text{เงินกองทุนชั้นที่ 2} - \text{รายการหักจากเงินกองทุน}$$

การประเมินความเพียงพอของเงินกองทุน (*Capital Adequacy Assessment*)

เงินกองทุนที่ต้องดำรงตามกฎหมาย (*Total Capital Required*)

เป็นเงินกองทุนที่บริษัทต้องดำรงเพื่อรองรับความเสี่ยงที่บริษัทประสบในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งจะพิจารณาทั้งความเสี่ยงอันเกิดจากสินทรัพย์และหนี้สินของบริษัท

สินทรัพย์

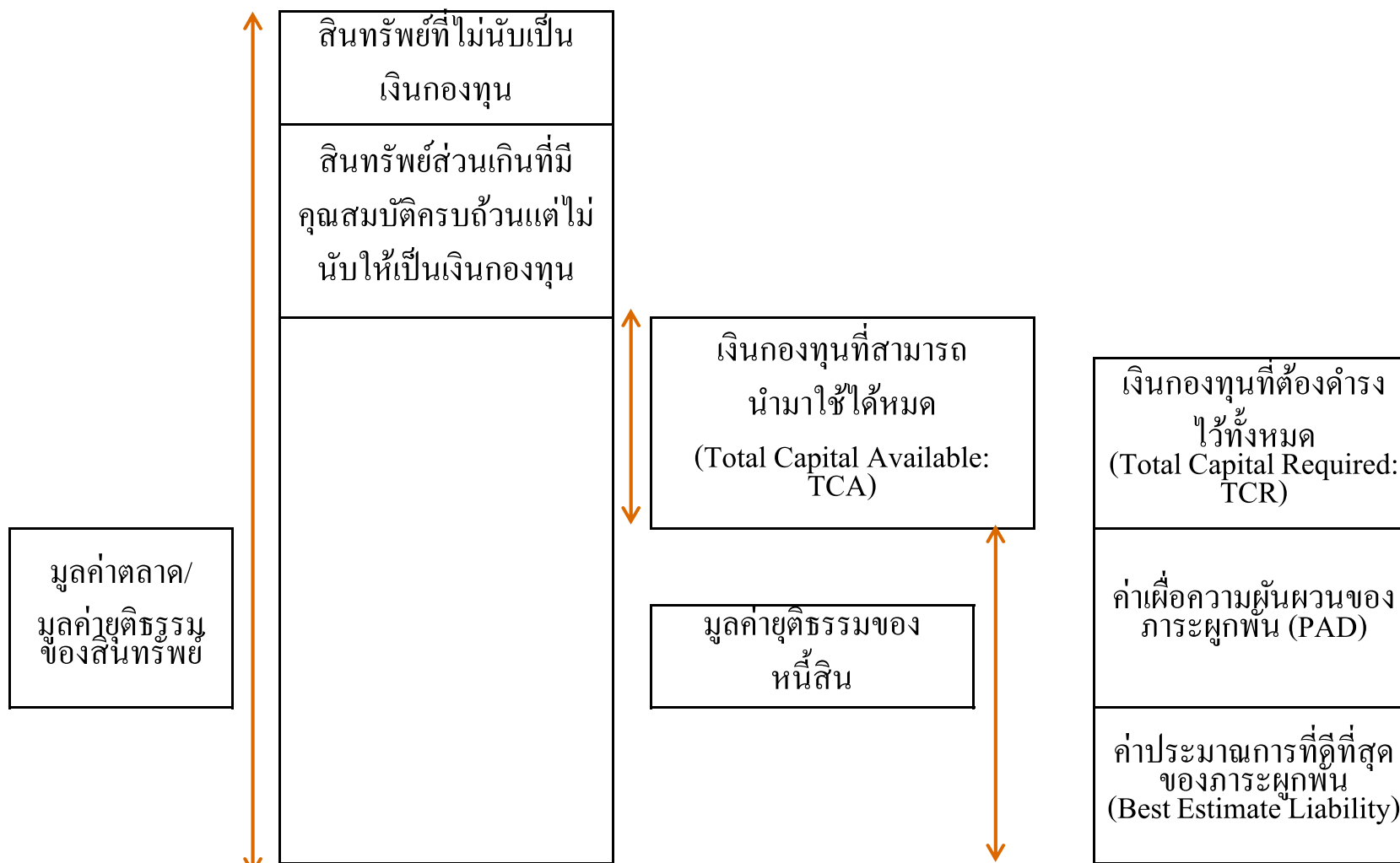
- ความเสี่ยงด้านเครดิต
- ความเสี่ยงด้านตลาด
- ความเสี่ยงด้านการกระจุกตัว

หนี้สิน

- ความเสี่ยงด้านการประกันภัย
 - สัญญาประกันวินาศภัย (ผลรวมของความเสี่ยงจากสำรองค่าสินไหมทดแทนและสำรองเบี้ยประกันภัย)
 - สัญญาประกันระยะยาว

การประเมินความเพียงพอของเงินกองทุน (Capital Adequacy Assessment)

เงินกองทุนที่ต้องดำรงตามกฎหมาย (Total Capital Required)

การจัดทำรายงานการดำรงเงินกองทุน

ข้อมูลที่แสดง	แบบฟอร์มที่	ชื่อแบบฟอร์ม
ความเพียงพอของ เงินกองทุน	1	การคำนวณอัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน
	2	การคำนวณเงินกองทุนที่สามารถนำมาใช้ได้ทั้งหมด
งบแสดงฐานะการเงิน	3	งบแสดงฐานะการเงิน
ส่วนประกอบของ เงินกองทุนที่ต้องดำรงไว้	4	การคำนวณเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านประกันภัย
	5	การคำนวณเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านตลาด
	6	การคำนวณเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิต
	7	การคำนวณเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิตจากการ ประกันภัยต่อและการคำนวณความเสี่ยงด้านการกระจุกตัวจากการ ประกันภัยต่อ
	8	การคำนวณเงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านการกระจุกตัว

การจัดทำรายงานการดำรงเงินกองทุน

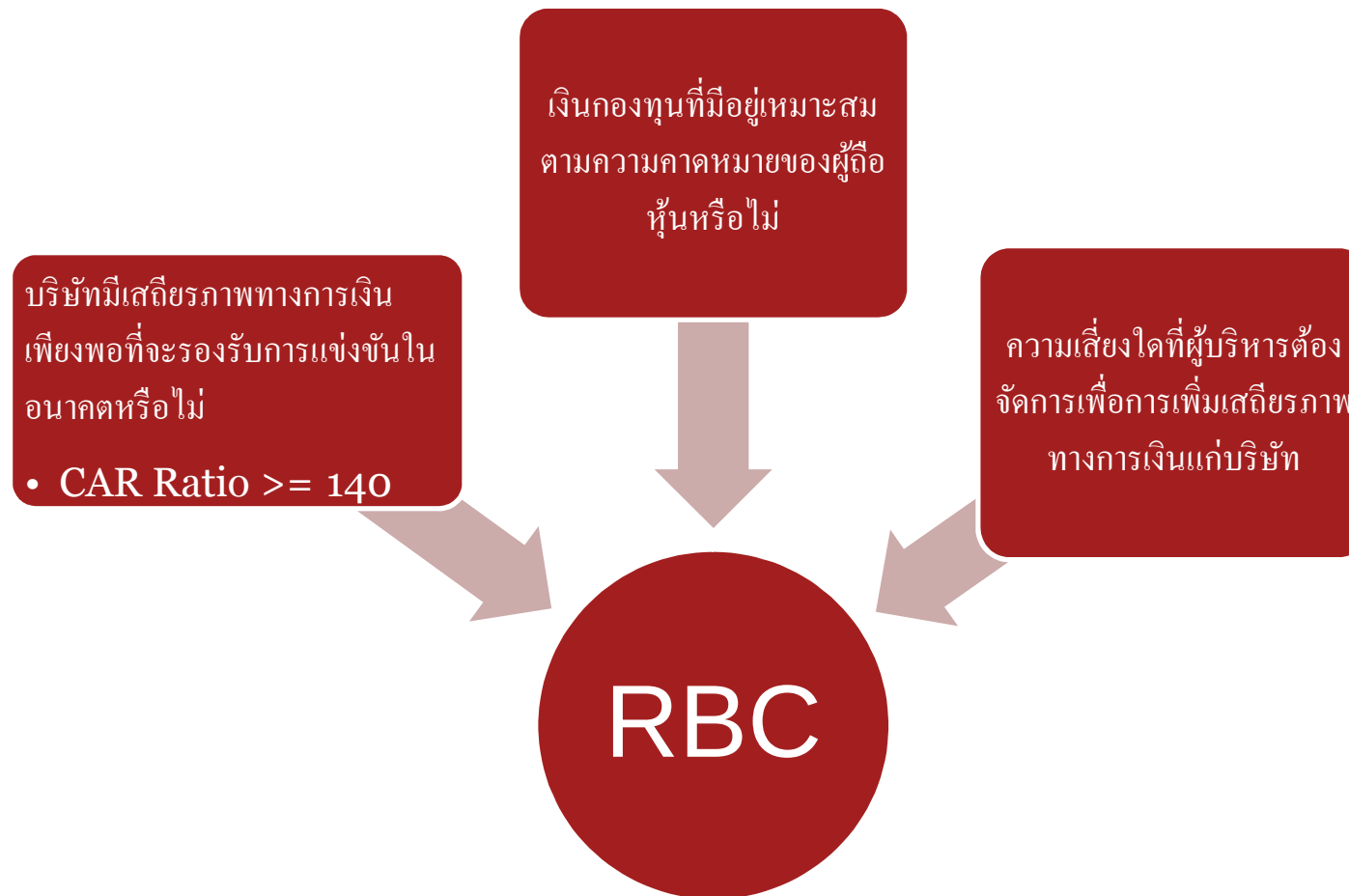
1. กรอกมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินลงตามงบการเงินที่วัดมูลค่าตามมาตรฐานการบัญชี และตามราคาประเมินที่กำหนดในประกาศ คปภ. ในฟอร์ม 3 และ 4 เพื่อคำนวณหามูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้นใหม่ ภายใต้กรอบ RBC

2. ผลลัพธ์จากฟอร์ม 3 และ 4 จะปรากฏในแบบฟอร์มที่ 2 ซึ่งจะแสดงมูลค่าส่วนของผู้ถือหุ้นแต่ละรายการ โดยจะแยกประเภท ระหว่างเงินกองทุนชั้นที่ 1, เงินกองทุนชั้นที่ 2, รายการหักจากเงินกองทุน เพื่อการคำนวณเงินกองทุนที่บริษัทถือครองอยู่ทั้งหมด (Total Capital Available: TCA)

3. กรอกรายละเอียดของสินทรัพย์และหนี้สินตามราคาประเมินในแบบฟอร์มที่เหลือ เพื่อการคำนวณเงินกองทุนที่ต้องใช้รองรับความเสี่ยงต่างๆ ที่เรียกกันว่า เงินกองทุนที่ต้องดำรงตามกฎหมาย (Total Capital Required: TCR)

4. ผลลัพธ์ของการหารเงินกองทุนที่บริษัทถือครองอยู่ทั้งหมด (Total Capital Available: TCA) ด้วยเงินกองทุนที่ต้องดำรงตามกฎหมาย (Total Capital Required: TCR) จะได้อัตราส่วนความเพียงพอของเงินกองทุน CAR ratio

การใช้ประโยชน์รายงานการดำรงเงินกองทุน

สาเหตุหลักที่ทำให้บริษัทต้องดำรงเงินกองทุนตาม

ประเภทของความเสี่ยง	สาเหตุหลัก
1. เงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านการประกันภัย	- การจำหน่ายกรมธรรม์ประกันภัยที่ทำให้บริษัทมีโอกาสต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในจำนวนที่สูง หรืออัตราเบี้ยประกันภัยไม่เหมาะสม
2. เงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านตลาด	- การลงทุนในตราสารทุนที่ราคาซื้อขายมีความผันผวนสูง และการซื้อทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อเป็นที่ทำการ เนื่องจากมูลค่าของทรัพย์สินดังกล่าวมีโอกาสลดลงได้
3. เงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านเครดิต	- การลงทุนในการลงทุนในตราสารหนี้ การให้กู้ยืม และการฝากเงินกับสถาบันที่มีระดับความน่าเชื่อถือต่ำ หรือไม่ได้รับการจัดระดับความน่าเชื่อถือ - การมียอดเบี้ยประกันภัยค้างรับที่เกินกำหนดสูง - การมียอดค้างรับสุทธิจากบริษัทประกันภัยต่อที่มีระดับความน่าเชื่อถือต่ำ หรือไม่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ
4. เงินกองทุนสำหรับความเสี่ยงด้านการกระจุกตัว	- การลงทุนในตราสารที่ออกโดยสถาบันหรือบริษัทใดๆ เกินกว่าอัตราที่สำนักงาน คปภ. กำหนด - การมีอสังหาริมทรัพย์และทรัพย์สินดำเนินงานเกินกว่าอัตราที่สำนักงาน คปภ. กำหนด - การมีเงินค้างรับสุทธิจากบริษัทประกันภัยต่อใดๆ เกินกว่าอัตราที่สำนักงาน คปภ. กำหนด

บทที่ 7

การบัญชีสำหรับธุรกิจประกันวินาศภัย ตาม
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 4

เรื่อง สัญญาประกันภัย

(IFRS 4: Insurance Contract)

สารบัญ

- บทนำ
- มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง
- หลักการแยกประเภทของสัญญาประกันภัย (สัญญาประกันภัยกับสัญญาลงทุน)
- สัญญาลงทุน
- การแยกองค์ประกอบการฝากเงิน
- การแยกองค์ประกอบที่มีอนุพันธ์ทางการเงิน (Derivative)
- ลักษณะร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ (Discretionary Participating Feature หรือDPF)
- ข้อกำหนดเฉพาะของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 และการรับรู้ และวัดมูลค่าของสัญญาประกันภัย
- การเปิดเผยข้อมูล

วัตถุประสงค์ของ TFRS 4

- เพื่อให้รายงานทางการเงินสามารถเปรียบเทียบได้
- มุ่งเน้นถึงความโปร่งใสโดยการเปิดเผยข้อมูล
- เริ่มแนวคิดเกี่ยวกับการวัดมูลสินทรัพย์และหนี้สินด้วยมูลค่ายุติธรรม
- มาตรฐานแบ่งออกเป็นสองระยะตามกรอบของ มาตรฐานการบัญชี

วัตถุประสงค์ของ TFRS 4

ระยะที่หนึ่งของ TFRS 4 (TFRS 4 จะมีผลบังคับใช้ในปี 2559)

- พยายามคงแนวทางปฏิบัติทางการบัญชีในปัจจุบันของสัญญาประกันภัย หรือมีการปรับปรุงเพียงเล็กน้อยต่อวิธีการปฏิบัติสำหรับสัญญาประกันภัย (หมายถึงให้ถือปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปหรือแนวทางปฏิบัติของอุตสาหกรรมที่ถือปฏิบัติอยู่ ยกเว้นสัญญาไม่ผ่านการทดสอบการเป็นสัญญาประกันภัยโดยถือเป็นสัญญาการลงทุน)
- สร้างความโปร่งใสในการเปิดเผยข้อมูลด้วยการกำหนดแม่บทสำหรับการเปิดเผยทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
- สัญญาการลงทุนต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐาน IAS39/IFRS 9

วัตถุประสงค์ของ TFRS 4

IFRS 4 ระยะที่สอง

ทาง International Accounting Standard Board (IASB) ได้ทำการร่างและยังอยู่ระหว่างการพิจารณาร่างมาตรฐานการรายงานทางการเงินนี้

ครอบคลุมเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- ปรับปรุงและพัฒนาวิธีการวัดมูลค่าของหนี้สินสัญญาประกันภัย ซึ่งพยายามจะทำให้ครอบคลุมด้านต่างๆ เช่น กระแสเงินสด อัตราคิดลด ค่าปรับปรุงความเสี่ยง และกำไรคงเหลือ เป็นต้น
- เน้นการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อผลประกอบการของบริษัทประกันภัย
- เน้นการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงโดยธรรมชาติและความไม่แน่นอนที่อาจเกิดขึ้นจากสัญญาประกันภัย

ประเด็นสำคัญของ TFRS 4 ระยะที่ 1

1. การแยกประเภทของสัญญาว่าเป็นสัญญาประกันภัย หรือ สัญญาที่มีลักษณะลงทุน รวมทั้งการพิจารณาถึง
 - 1) ลักษณะร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ (Discretionary Participating Feature หรือ DPF)
 - 2) อนุพันธ์ทางการเงินแฝงในสัญญาประกันภัย (Embedded Derivatives)
 - 3) การแยกองค์ประกอบการฝากเงิน (Unbundling of Deposit Component)
2. ข้อกำหนดเฉพาะของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 และการรับรู้และวัดมูลค่าของสัญญาประกันภัย
3. การเปิดเผยข้อมูล

มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

- มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 39 (TAS 39) เรื่อง การรับรู้และการวัดมูลค่าเครื่องมือทางการเงิน
- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 (TFRS 9) เรื่อง เครื่องมือทางการเงิน
- มาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 32 (TAS 32) เรื่อง การแสดงรายการสำหรับเครื่องมือทางการเงิน
- มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 7 (TFRS 7) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงิน

มาตรฐานเหล่านี้คาดว่าจะมีผลใช้บังคับกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2559 เป็นต้นไป

สรุปเนื้อหาของมาตรฐานเหล่านี้จะได้กล่าวถึงในส่วนของเนื้อหาภาคผนวกต่อจากนี้

การแยกประเภทของสัญญาประกันภัย และสัญญาลงทุน

- คำนิยามของสัญญาประกันภัย และสัญญาลงทุน
- ความเสี่ยงทางการประกันภัยที่มีนัยสำคัญ
- เนื้อหาเชิงพาณิชย์
- การทดสอบความเสี่ยงที่มีนัยสำคัญ

คำนิยามของสัญญาประกันภัย

TFRS 4 นิยามคำว่าสัญญาประกันภัยว่า:

“สัญญาซึ่งคู่สัญญาฝ่ายหนึ่ง (ผู้รับประกัน) รับความเสี่ยงด้านการประกันภัยที่มีนัยสำคัญจากคู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่ง (ผู้เอาประกันภัย) โดยตกลงจะชดเชยค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกันภัย หากเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอนที่ระบุไว้(เหตุการณ์ที่เอาประกันภัย) เกิดผลในทางลบต่อผู้เอาประกันภัย

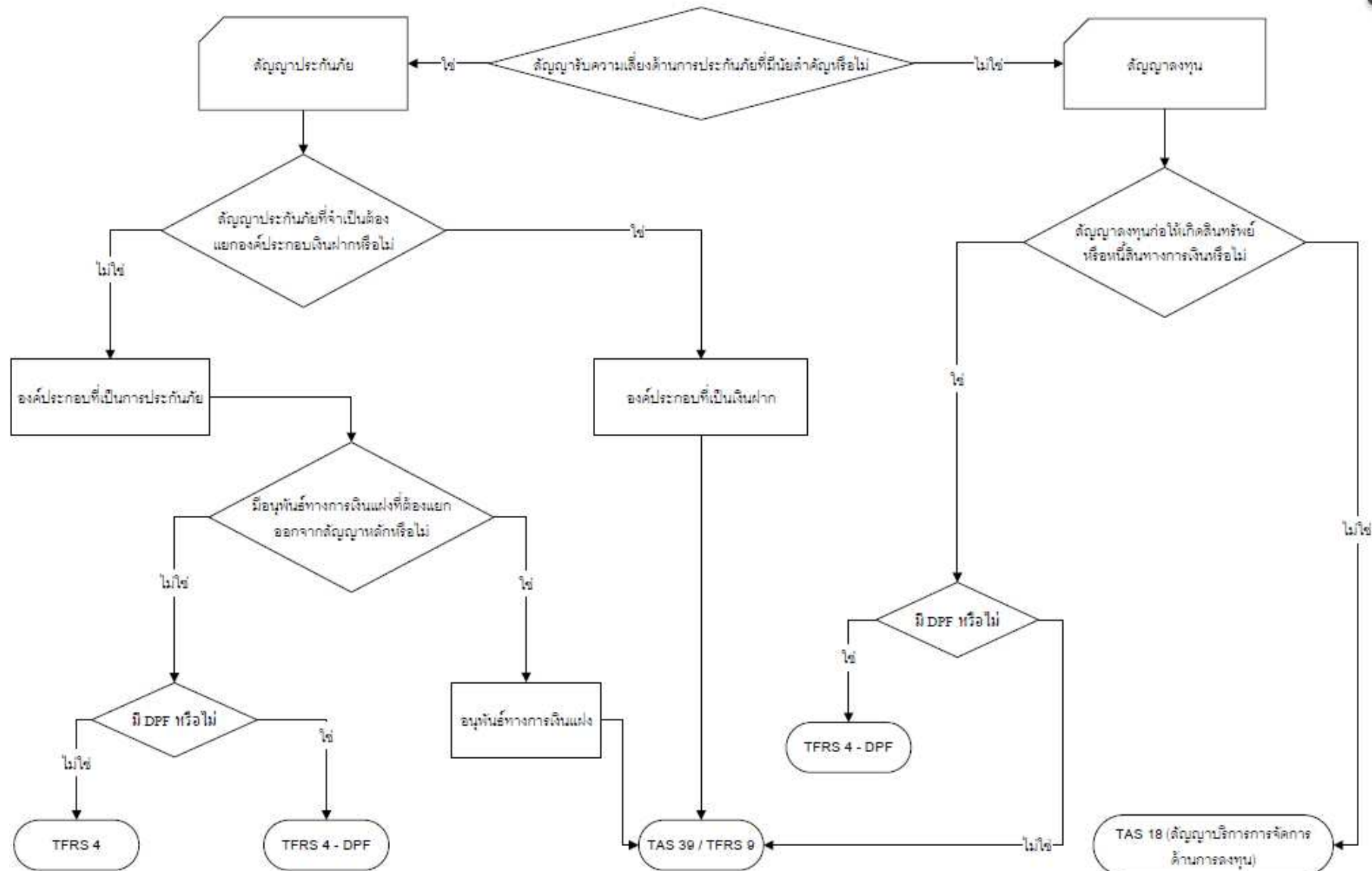
(ภาคผนวก 1 และถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐาน)

สัญญาลงทุนคือสัญญาที่ไม่ใช่สัญญาประกัน

สัญญาลงทุนหรือสัญญาเงินฝากไม่ได้ถูกนิยามไว้โดยตรงใน TFRS 4

คำว่า “สัญญาลงทุน” ถูกนำมาใช้อย่างไม่เป็นทางการเพื่ออ้างถึงสัญญาประกันภัย(กรรมธรรม์ประกันภัย) ที่ไม่เข้านิยามของสัญญาประกัน

หลักการแยกประเภทสัญญาประกันภัย

ความเสี่ยงทางการประกันภัยที่มีนัยสำคัญ

ความเสี่ยงด้านการรับประกันภัยจะมีนัยสำคัญเฉพาะในกรณีที่เหตุการณ์ที่เอาประกันภัยทำให้ผู้รับประกันภัยต้องจ่ายผลประโยชน์เพิ่มเติมอย่างมีนัยสำคัญภายใต้สถานการณ์ต่างๆที่อาจเกิดขึ้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงสถานการณ์ที่ขาดสาระเชิงพาณิชย์ (เช่น ไม่มีผลกระทบอย่างเห็นได้ชัดต่อมูลค่าทางเศรษฐกิจของรายการ)

หากมีการจ่ายผลประโยชน์เพิ่มเติมอย่างมีนัยสำคัญภายใต้สถานการณ์ที่มีสาระเชิงพาณิชย์จะถือว่าเป็นไปตามเงื่อนไขในประโยคแรก

- แม้ว่าโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่รับประกันภัยเป็นไปได้น้อยมาก หรือ
- มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายที่อาจเกิดขึ้น (หมายถึง การถ่วงน้ำหนักด้วยความน่าจะเป็น) คิดเป็นสัดส่วนเพียงเล็กน้อยของมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับตามสัญญาที่เหลืออยู่ทั้งหมด

ความเสี่ยงทางการประกันภัยที่มีนัยสำคัญ

ระยะเวลาของการประเมิน

ความเสี่ยงทางประกันจะถูกประเมินเมื่อ ณ วันที่เริ่มรายการ (Inception date)

เมื่อสัญญาใดถูกจัดประเภทเป็นสัญญาประกันภัยจะถือว่าเป็นสัญญาประกันภัยเสมอจนกว่าสิทธิและภาระผูกพันตามสัญญาจะระงับไป

ส่วนสัญญาที่เริ่มแรกไม่เข้านิยามของสัญญาประกันภัย บริษัทอาจสามารถทำการทบทวนการจัดประเภทสัญญาภายหลังได้ แล้วแต่กรณีตัวอย่างเช่น สัญญาลงทุนที่มีสัญญาสิทธิเลือก (option) ที่จะรับเงินงวด (Annuity) ในอัตราที่แน่นอนเมื่อสัญญาครบกำหนด

- ไม่ถือว่าเป็นสัญญาประกัน ณ วันเริ่มรายการ เมื่อบริษัทประมาณเงินงวดที่ต้องจ่ายโดยอัตราปัจจุบัน
- ถือว่าเป็นการประกันถ้าบริษัทสามารถประมาณการอย่างสมเหตุสมผลของความน่าจะเป็นของอัตราเงินงวดที่จะต้องจ่ายของ option

ความเสี่ยงทางการประกันภัยที่มีนัยสำคัญ

การทดสอบความเสี่ยงทางการประกันภัยที่มีนัยสำคัญ

- มาตรฐานไม่ได้กำหนดวิธีการไว้โดยชัดเจน
- ประยุกต์ใช้หลักการและจากนิยามที่มาตรฐานกำหนด
- แนวทางที่จะนำเสนอต่อไปนี้เป็นเพียงแนวทางหนึ่งที่ PwC ให้เป็นตัวอย่าง
ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ IFRS 4/TFRS 4

การทดสอบความเสี่ยงทางการประกันภัยที่มีนัยสำคัญ

1) ระบุเหตุที่เอาประกันภัย

2) เหตุการณ์นั้นเป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบด้านลบต่อผู้เอาประกันภัย

สถานการณ์ที่ 1

3) ระบุสถานการณ์ที่เหตุการณ์ที่เอาประกันนั้นจะเกิด

4) ทดสอบว่าสถานการณ์ที่ระบุในขั้นตอนที่ 3 มีสาระเชิงพาณิชย์

5) คำนวณมูลค่าเงินสดสุทธิที่ต้องชำระแก่ผู้ถือกรมธรรม์ประกันภัย

สถานการณ์ที่ 2

6) กำหนดอีกสถานการณ์หนึ่งที่เหตุที่เอาประกันภัยนั้นจะไม่เกิดขึ้น

7) กำหนดว่าสถานการณ์ที่ระบุในขั้นตอนที่ 6 มีเนื้อหาเชิงพาณิชย์

8) กำหนดผลตอบแทนภายใต้สถานการณ์ในขั้นตอนที่ 6

9) เปรียบเทียบจำนวนในขั้นตอนที่ 5 และ 8 และหากจำเป็น

ให้พิจารณาถึงมูลค่าปัจจุบัน (Present Value) และมูลค่าจากการคำนวณตามวิธีคณิตศาสตร์ประกันภัย

สถานการณ์ที่ 1 > สถานการณ์ที่ 2 อย่างเป็นสาระสำคัญ

ใช่ ↓

สัญญาประกันภัย

ไม่ใช่ ↓

สัญญาลงทุน

สัญญาลงทุน

สัญญาลงทุนแบ่งได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

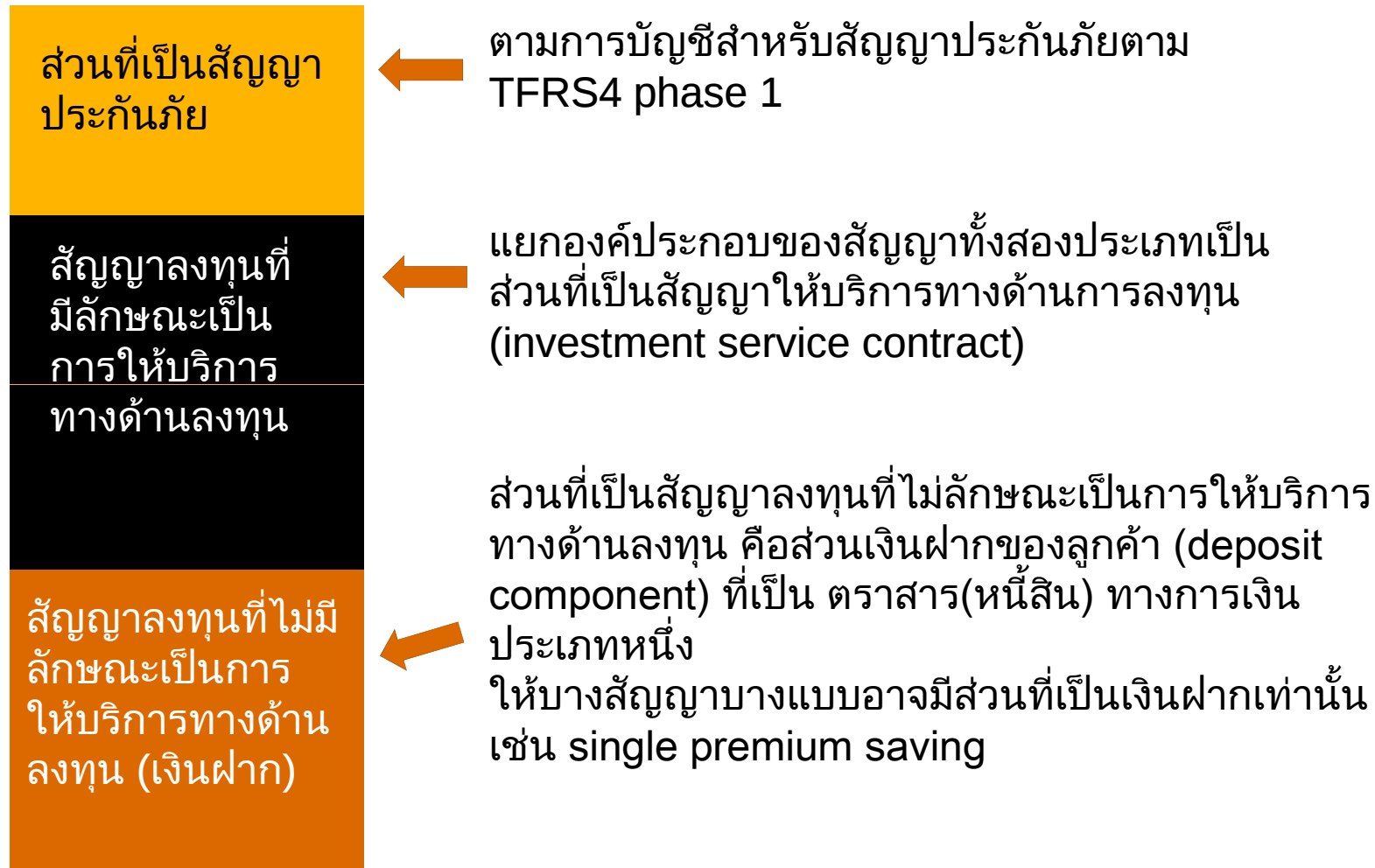
1) สัญญาลงทุนที่ไม่มีลักษณะเป็นการให้บริการทางด้านลงทุน
(อ้างอิง TAS 39/IAS 39 ซึ่งในอนาคตจะปรับปรุงเป็น IFRS 9)
เงินค่าเบี้ยประกันภัยรับที่ได้มานั้นไม่เป็นรายได้เบี้ยประกันภัยรับ
แต่เป็นเงินที่ผู้เอาประกันภัยมาฝากไว้กับบริษัทประกันภัย

2) สัญญาลงทุนที่มีลักษณะเป็นการให้บริการทางด้านลงทุน
(อ้างอิง TAS 18 เรื่อง รายได้)

รับรู้รายได้ตามขั้นความสำเร็จของการให้บริการ

เบี้ยประกันภัยที่รับมาแต่ยังมิให้บริการต้องรับรู้เป็นรายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า
(Unearned Service Fee Income)

การรับรู้และวัดมูลค่าของสัญญาลงทุน

IFRS 4/TFRS 4: สัญญาประกันภัย

การรับรู้และวัดมูลค่าของสัญญาลงทุน

สัญญาลงทุนที่มีลักษณะเป็นการให้บริการทางด้านลงทุน

- ส่วนของสัญญาให้บริการทางด้านลงทุน รับรู้เป็นข้อผูกพันทางสัญญา (contractual service commitment) ที่ผู้รับประกันภัยสัญญา จะให้บริการทางด้านการลงทุนแก่ผู้เอาประกัน (ตาม TAS18)
- และรับรู้รายได้ตามขั้นความสำเร็จของการให้บริการที่ให้ (% of service render)
- เงินที่ได้รับมาล่วงหน้า (โดยปกติคือเบี้ยประกันที่รับมา) แต่ยังมีให้บริการต้องรับรู้เป็น รายได้ค่าบริการรับล่วงหน้า (Unearned service fee income)
- ให้กรณีที่อาจให้บริการก่อนได้รับเงินสด (เช่น ค่าธรรมเนียมบริการ หรือ ค่าธรรมเนียมการจัดการคิดจากมูลยุดิทธิกรรมของเงินลงทุนซึ่งในบางกรณีอาจจะมีส่วน ยังไม่ได้รับรู้จากการปรับมูลค่ายุดิทธิกรรมมาก ผู้รับประกันภัยอาจรับรู้เป็นรายได้ค่าบริการค้างรับ

การรับรู้และวัดมูลค่าของสัญญาลงทุน

ส่วนที่เป็นเงินฝากของผู้เอาประกันต้องรับรู้โดยใช้
การบัญชีสำหรับเงินฝาก (Deposit accounting)
ต้องถือปฏิบัติตาม TAS39

- รับรู้เริ่มแรกเป็นหนี้สินทางการเงิน
(เงินฝาก หรือ หนี้สินทางการเงิน) ไม่รับรู้เป็นรายได้
- การวัดมูลค่าต่อมา สามารถรับรู้ได้ระหว่าง
-มูลค่าตัดจำหน่าย (Amortisation cost)
-มูลค่ายุติธรรม (Fair value)

สัญญาลงทุนที่ไม่มี
ลักษณะเป็นการ
ให้บริการทางด้าน
ลงทุน (เงินฝาก)

หมายเหตุ การวัดมูลค่าระหว่างมูลค่าตัดจำหน่ายกับมูลค่ายุติธรรมต้อง
เลือกตั้งแต่ วันเริ่มแรกรายการเท่านั้น (designated at inception)
กรณีจะวัดมูลค่าด้วยมูลค่ายุติธรรมควรต้องเป็น fair value option ที่มี
สินทรัพย์ที่คู่กัน

การแยกองค์ประกอบของสัญญา

- การแยกองค์ประกอบของการฝากเงิน
(Unbundling of deposit components)
- อนุพันธ์ทางการเงินแฝง (Embedded Derivative)
- ลักษณะร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ
(Discretionary participating feature-DPF)

การแยกองค์ประกอบการฝากเงิน-หลักการเบื้องต้น

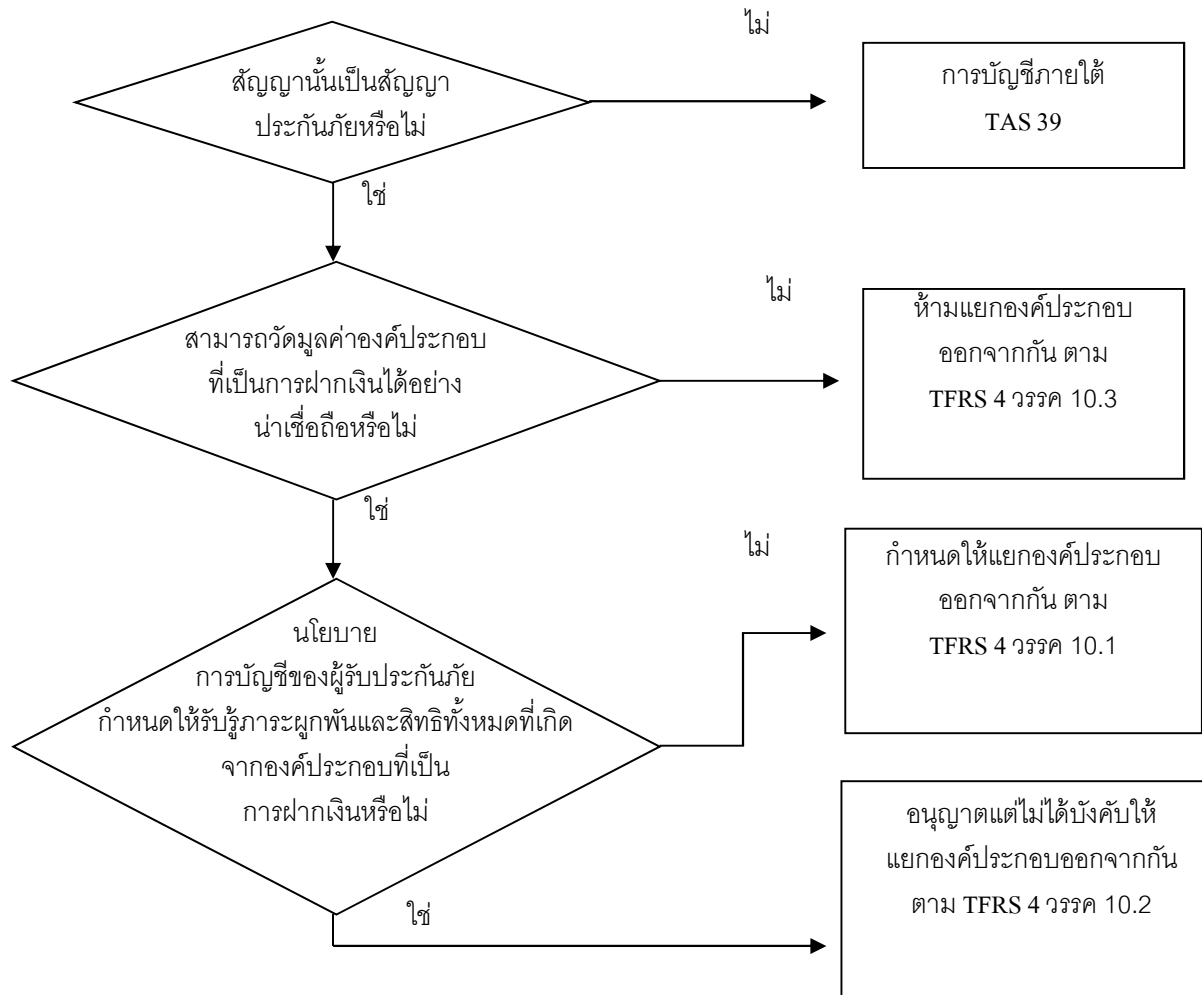
สัญญาประกันภัยบางรายการมีการรวมทั้งองค์ประกอบที่เป็นการประกันภัยและองค์ประกอบที่เป็นการลงทุน

การแยกองค์ประกอบการฝากเงิน หมายถึงการที่บริษัทประกันภัยจะแยกองค์ประกอบของสัญญาประกันภัย กับ องค์ประกอบที่เป็นการฝากเงิน (ของผู้เอาประกัน) ออกจากกันและ

- ก) ถือปฏิบัติองค์ประกอบที่เป็นการประกันภัยเป็นสัญญาประกันภัย
- ข) ถือปฏิบัติองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงินเป็นหนี้สินทางการเงินหรือสินทรัพย์ทางการเงิน TAS 39

TFRS 4 กำหนด"หลักเกณฑ์" เพื่อพิจารณาว่าบริษัทประกันภัย ต้อง หรือ ไม่ต้อง แยกองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงิน (TFRS4.10)

การแยกองค์ประกอบที่เป็นการฝากเงิน – แผนผังการตัดสินใจ

คำจำกัดความของอนุพันธ์ทางการเงิน (Definition of derivative)

เป็นไปตามคำจำกัดความของอนุพันธ์ทางการเงินที่บังคับให้แยกออกเป็นอนุพันธ์ทางการเงินแฝง (มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ฉบับที่39.9)

1. การเปลี่ยนแปลงมูลค่าของอนุพันธ์ในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะในอัตราดอกเบี้ย ราคาหลักทรัพย์ ราคาโภคภัณฑ์ อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ดัชนีหรืออัตราราคา ความน่าเชื่อถือในการชำระหนี้หรือcredit index หรือตัวแปรอื่น(ที่สำคัญ)
2. ไม่มีเงินลงทุนเริ่มต้นหรือเงินลงทุนเริ่มต้นที่ต่ำกว่าจะถูกบังคับสำหรับสัญญาอื่น ซึ่งมีลักษณะคล้ายคลึงกัน
3. กระทำการชำระราคาในอนาคต

อนุพันธ์ทางการเงินแฝงในสัญญาประกันภัย (embedded derivative)

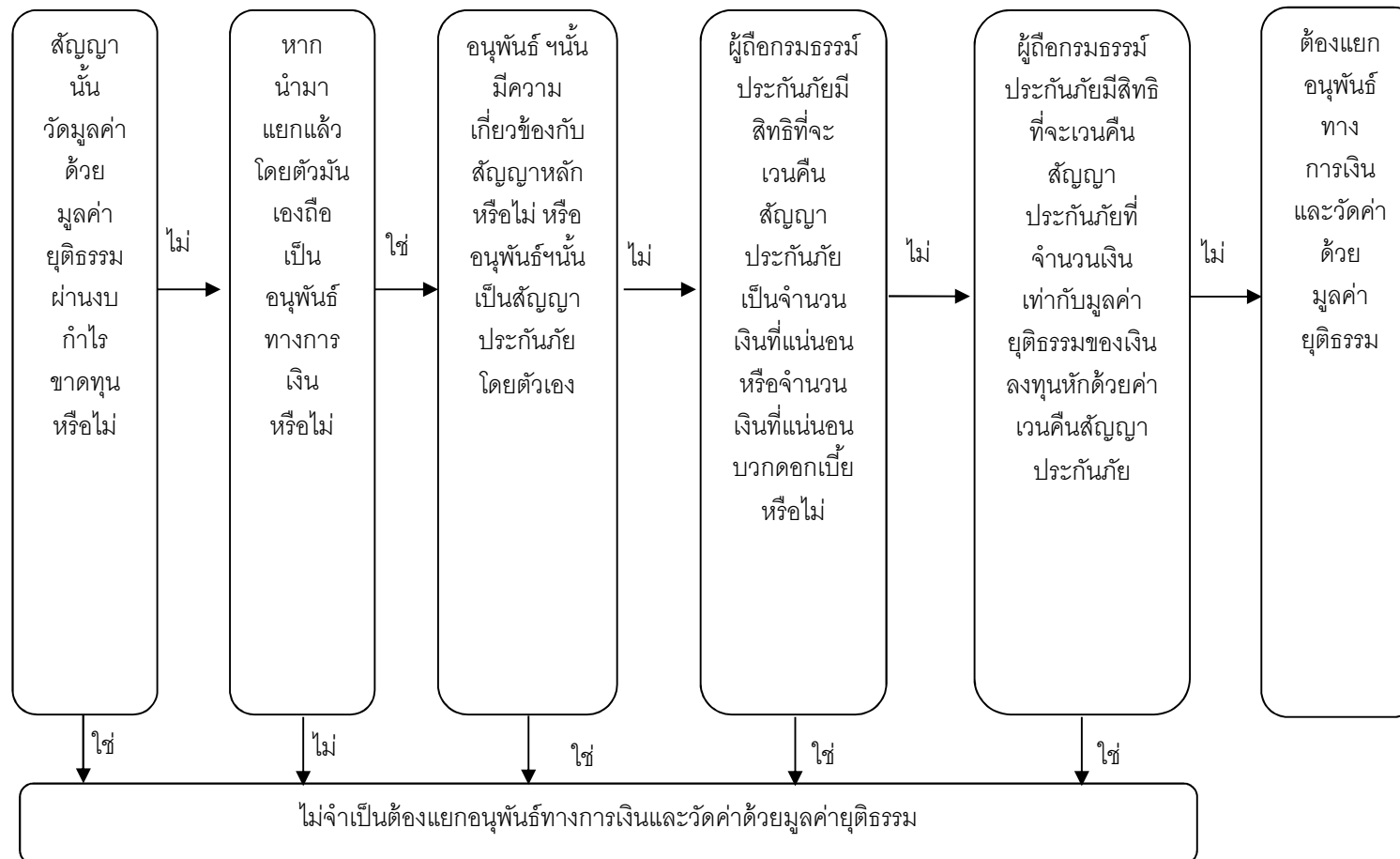
ลักษณะ

1. ต้องเป็นอนุพันธ์ทางการเงินแฝง
2. ต้องไม่เป็นสัญญาประกันภัยในตัวเอง

ข้อยกเว้นที่ไม่ต้องแยก:

- เป็นสิทธิเลือก (option) ในการเวนคืนกรมธรรม์เป็นจำนวนที่แน่นอนหรือจำนวนที่แน่นอนบวกอัตราดอกเบี้ย (TFRS4.8)
- เป็นลักษณะของ unit link หมายถึง การกำหนดหน่วยที่จ่ายผลประโยชน์ชดเชยมูลค่าด้วยมูลค่าต้นทุนต่อหน่วย (Unit cost value) (ทั้งในสัญญาประกันภัยและการลงทุน) (TAS 39.AG33(g))
- อนุพันธ์ทางการเงินแฝงและสัญญาประกันภัยพึ่งพากันอย่างสมบูรณ์ (TAS 39 39.AG33(h))

แผนผังแสดงการแยกอนุพันธ์ทางการเงินแฝง

ลักษณะร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ (Discretionary participating feature-DPF)

ลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ (Participating feature) คืออะไร

- สิทธิตามสัญญาที่ถือโดยนักลงทุนหรือผู้ถือกรรมธรรม์ประกันภัยเพื่อรับ ผลประโยชน์เพิ่มเติม นอกเหนือจากส่วนที่รับประกันขั้นต่ำผลประโยชน์ตามสัญญา (Guaranteed minimum payments)
- ผลประโยชน์เพิ่มเติม นั้นมีลักษณะ
 - เป็นไปได้ผลประโยชน์เพิ่มเติมนั้นเป็นส่วนประกอบหลักของผลประโยชน์ตามสัญญา (เมื่อเปรียบเทียบกับทั้งหมดของสัญญา)
 - โดยการจ่ายผลประโยชน์เพิ่มเติมนั้นจะขึ้นอยู่กับ
 - ผลการดำเนินงานของกลุ่มรวมของสัญญา
(Product or contract)
 - กำไรจากกลุ่มรวมของสินทรัพย์ซึ่งถือโดยผู้ออกหรือ
 - กำไรหรือขาดทุนของบริษัท

ลักษณะร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ (Discretionary participating feature-DPF)

ลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ คืออะไร

คือ ลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ (Participating feature) ที่มูลค่า (จำนวนที่จะจ่าย)หรือจังหวะเวลา การจ่ายคืนผลประโยชน์ตามสัญญาเป็นไปตามดุลยพินิจของผู้ออกสัญญา ในที่นี้คือบริษัทประกันภัย

ประเด็นที่ต้องพิจารณาสำหรับลักษณะร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ

คือ การจัดประเภทสัญญาเป็น “หนี้สิน” หรือ “ส่วนของผู้ถือหุ้น”

ลักษณะร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ (Discretionary participating feature-DPF)

เพิ่มหรือลดลงได้

รับรู้เป็นหนี้สิน
เท่านั้น

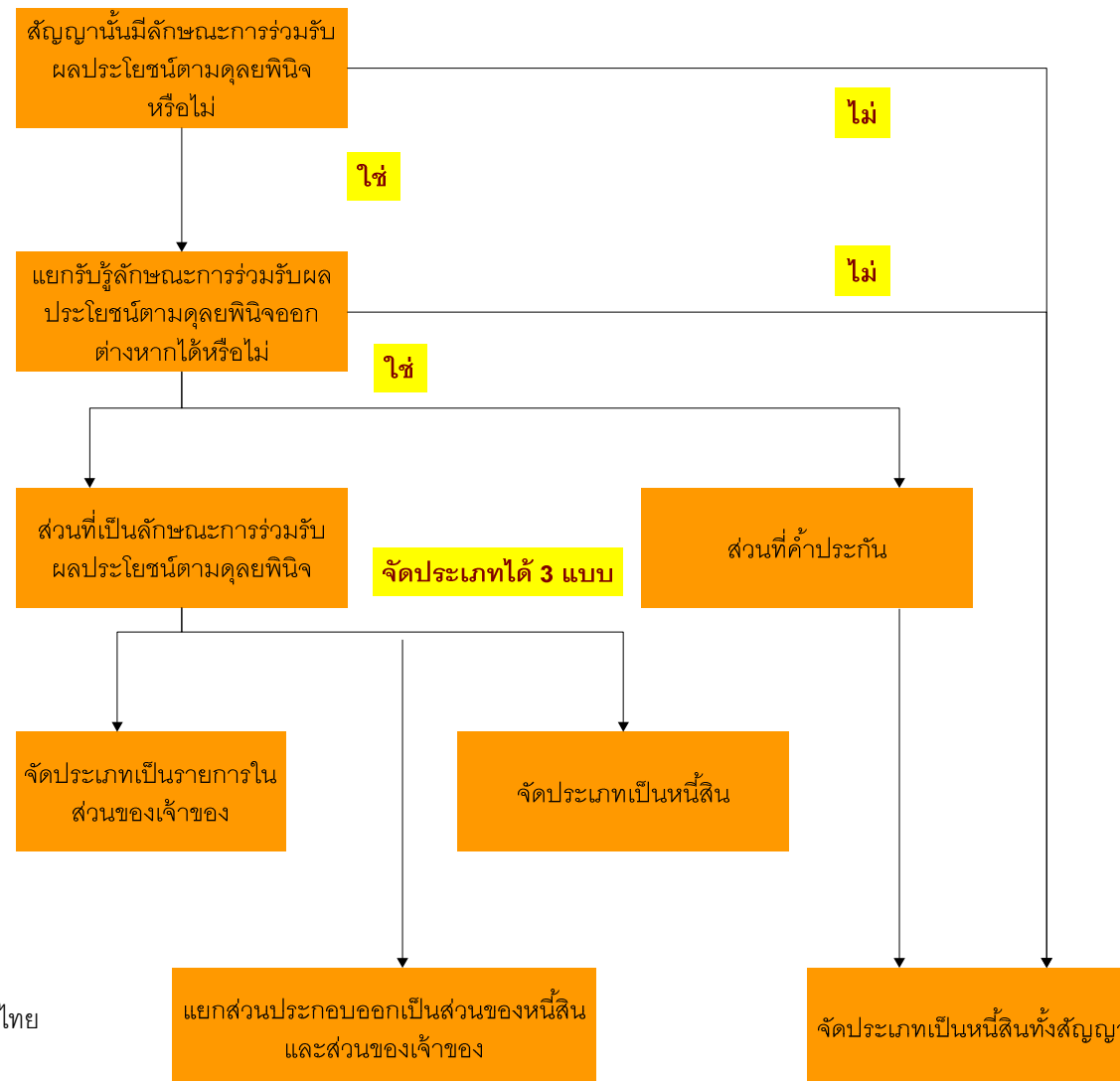
ส่วนผลประโยชน์ส่วนเพิ่มควรจัดประเภท
เป็นหนี้สินหรือส่วนทุนอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้น
ไม่มีประเภทกึ่งกลาง คือ ไม่ใช่ทั้งหนี้สินหรือส่วนทุน

สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

- สัญญาประกันภัยที่มีลักษณะร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ
(insurance contract with DPF) → ผ่าน insurance test
- สัญญาลงทุนที่มีลักษณะร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ
(investment contract with DPF)

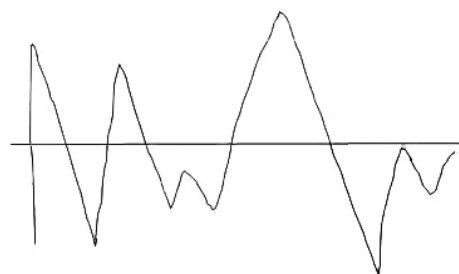
เมื่อเลือกนโยบาย
การบัญชีแบบใด
แล้วต้องถือปฏิบัติ
ให้สม่ำเสมอ

ลักษณะการร่วมรับผลประโยชน์ตามดุลยพินิจ - แผนผังการตัดสินใจ

ข้อกำหนดเฉพาะของ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4

1. ต้องไม่รับรู้หนี้สินจากประมาณการหนี้สินใดๆ สำหรับค่าสินไหมทดแทนในอนาคตที่อาจเกิดขึ้น หากค่าสินไหมทดแทนภายใต้สัญญาประกันภัยเหล่านั้นไม่มีอยู่จริง ณ วันที่รายงาน
 - 1) ห้ามมิให้ตั้งประมาณการหนี้สินที่ยังไม่มีเหตุการณ์ความเสียหาย
 - 2) ห้ามมิให้ตั้งสำรองดุลยภาพ (Equalisation Provision) ซึ่งหมายถึง การประมาณการหนี้สินที่มีวัตถุประสงค์ที่จะทำการเกลี่ยหรือปรับค่าความเสียหายที่คาดไว้ให้สม่ำเสมอ (Smoothing Expected Loss)

สำรองดุลยภาพ คือ ตั้งประมาณการสินไหมทดแทน โดยใช้ค่าเฉลี่ยจากรูปแบบความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ให้อยู่ในระดับคงที่ หรือรูปแบบที่ต้องการ

ข้อกำหนดเฉพาะของ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4

2. ต้องทำการทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน

(Liability Adequacy Test -LAT)

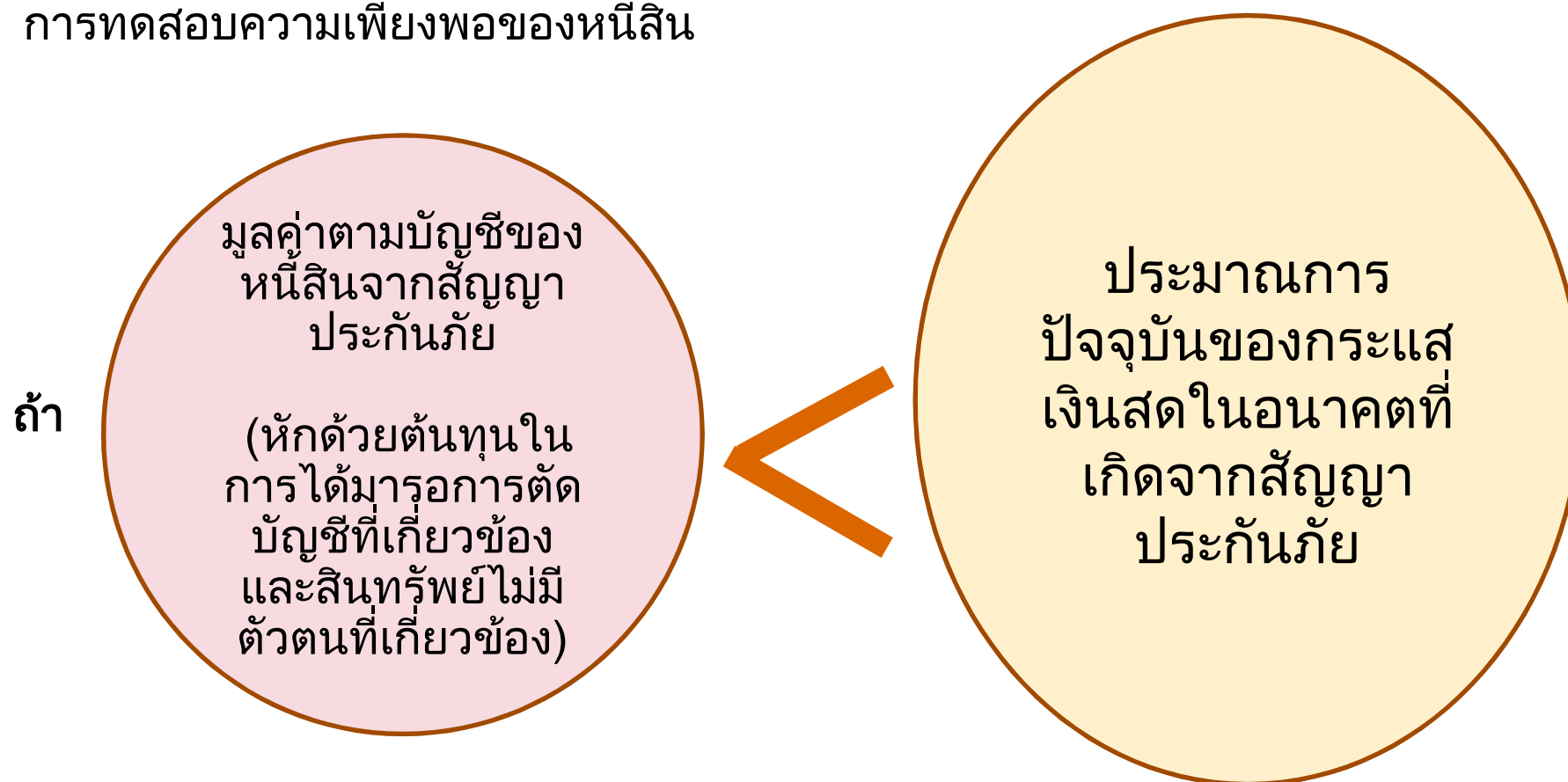
โดยมีข้อกำหนดขั้นต่ำดังนี้

- 1) ใช้ประมาณการปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคตที่เกิดจากสัญญาประกันภัยทั้งหมด
- 2) กระแสเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายสำหรับค่าสินไหมทดแทน ให้รวมทั้งกระแสเงินสดที่เกิดจากรายการที่เกี่ยวข้อง เช่น ต้นทุนในการจัดการค่าสินไหมทดแทน และกระแสเงินสดที่เกิดจากการใช้สิทธิเลือกแปลง และการประกันผลประโยชน์
- 3) ให้ทำการทดสอบความเพียงพอของหนี้สินโดยพิจารณาหนี้สินของทุกสัญญาประกันภัยรวมกัน

ต้องมีการจัดทำนโยบายการบัญชีที่ชัดเจนเกี่ยวกับการทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน

ข้อกำหนดเฉพาะของ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4

การทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน

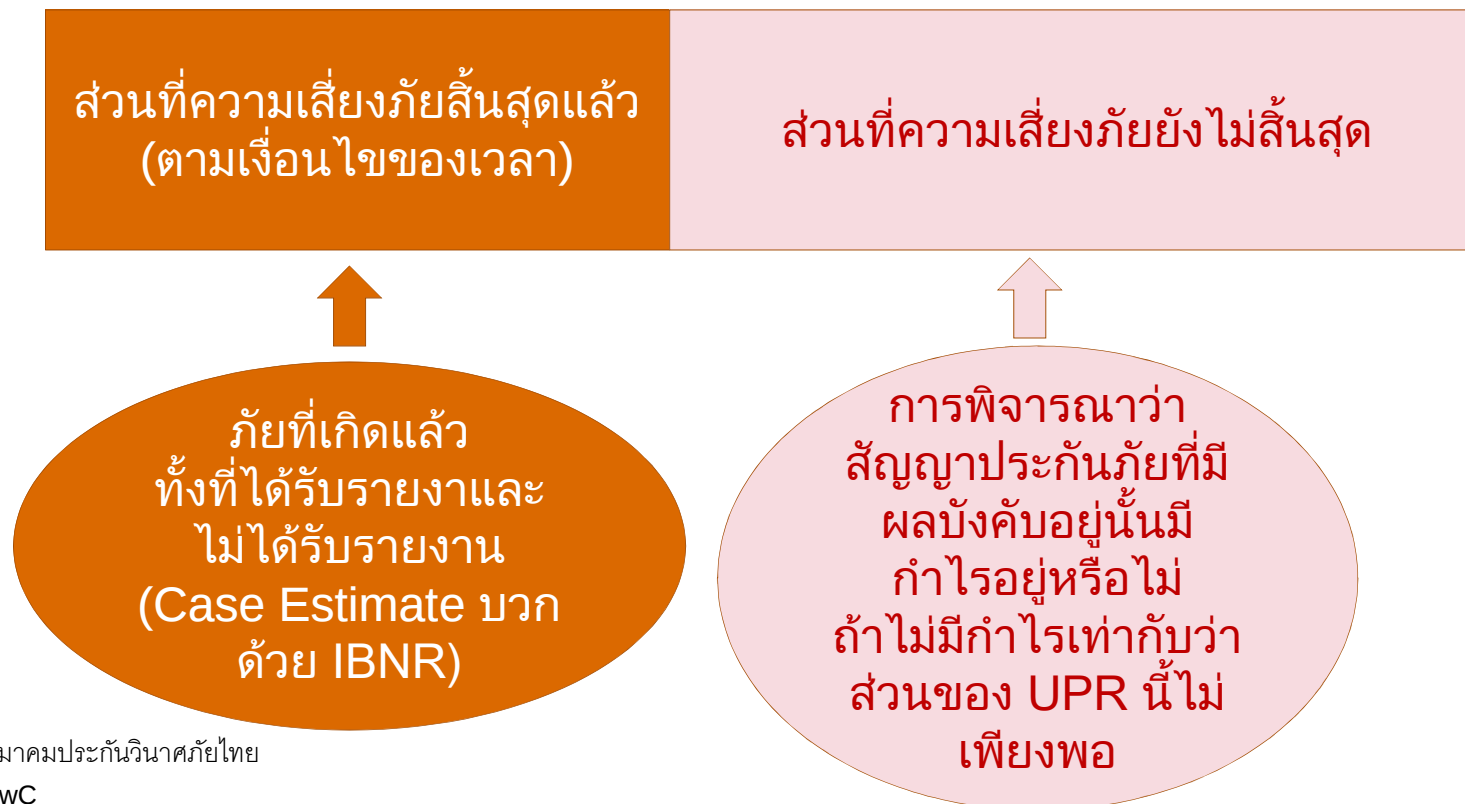

บันทึก ส่วนที่ไม่เพียงพอทั้งหมดในกำไรหรือขาดทุน

ข้อกำหนดเฉพาะของ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4

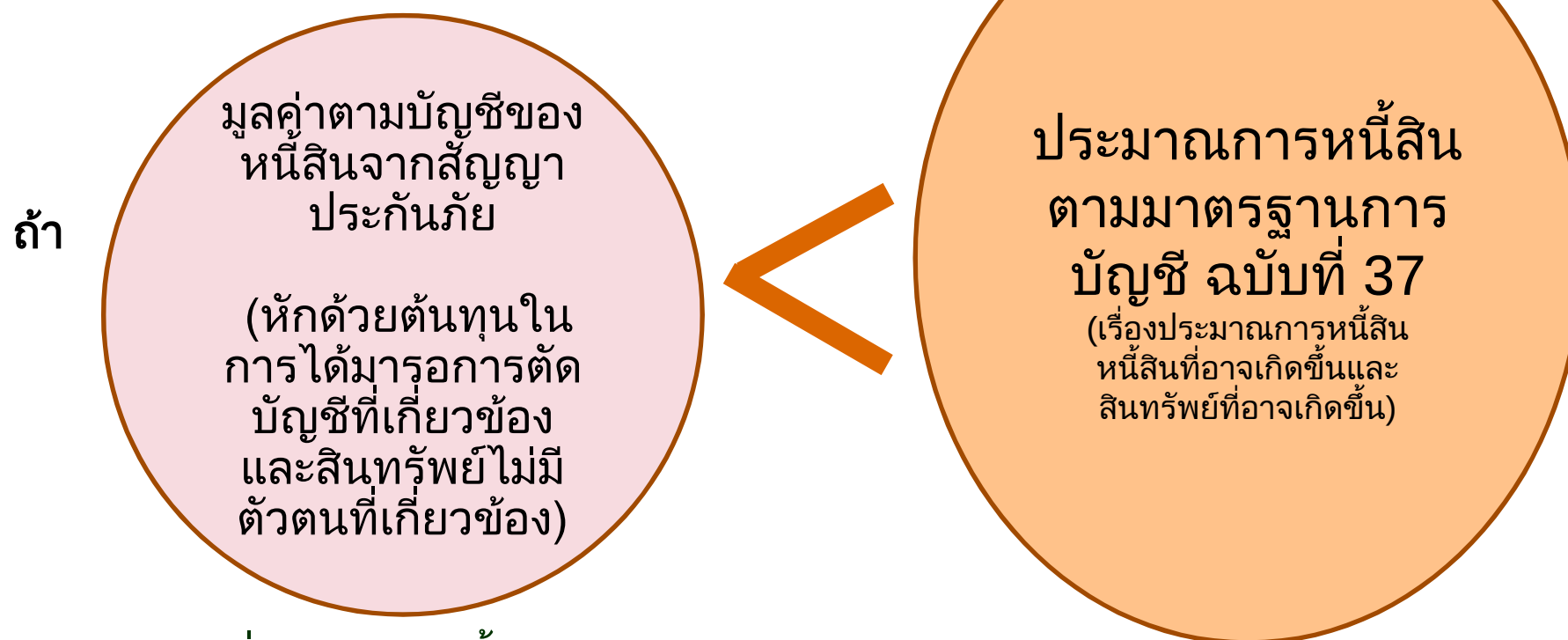
การทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน (Liability Adequacy Test -LAT)

สามารถนำการกำกับดูแลเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยง (Risk Based Capital) มาพิจารณาได้ โดยแยกพิจารณาเป็นสองประเด็นดังนี้

ข้อกำหนดเฉพาะของ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4

หากนโยบายการบัญชีไม่ได้กำหนดให้ทำการทดสอบความเพียงพอของหนี้สินตามข้อกำหนดขั้นต่ำ

บันทึก ส่วนที่ไม่เพียงพอทั้งหมดในกำไรหรือขาดทุน

ข้อกำหนดเฉพาะของ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4

ประมาณการหนี้สินตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37

คำนวณโดยแบ่งตามกลุ่มสัญญา โดยกำหนดให้สัญญาที่มีความเสี่ยงภัย โดยทั่วไปคล้ายคลึงกัน และสามารถบริหารจัดการร่วมกันได้ให้อยู่ในกลุ่มสัญญา เดียวกัน

ตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 37 ได้กำหนดประมาณการหนี้สินไว้ดังนี้

- (1) การประมาณที่ดีที่สุดในปัจจุบันของต้นทุนของภาระผูกพันปัจจุบัน ณ วันที่ รายงาน
- (2) การประมาณความเสี่ยง และความไม่แน่นอน
- (3) ต้องไม่ใส่ความระมัดระวังที่มากเกินไปจนความจำเป็น
- (4) กระแสเงินสดคิดลดด้วย Risk Free Rate ก่อนภาษี
- (5) ต้องวัดมูลค่าโดยรวมกลุ่มของสัญญาประกันภัยที่มีความเสี่ยงโดยทั่วไป คล้ายคลึงกัน และสามารถบริหารจัดการร่วมกันเป็นกลุ่มเดียวกัน

ข้อกำหนดเฉพาะของ มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4

3. ต้องตัดบัญชีหนี้สินจากสัญญาประกันภัย (หรือบางส่วนของหนี้สินจากสัญญาประกันภัย) ออกจากงบแสดงฐานะทางการเงินต่อเมื่อหนี้สินจากสัญญาประกันภัยนั้นหมดไป
4. ต้องไม่หักกลับสินทรัพย์และหนี้สินจากประกันภัยต่อ รวมถึง เบี้ยประกันภัยรับ ค่าสินไหมทดแทน และส่วนลดรับจากรายการรับประกันภัยต่อกรณีที่ไม่มีสิทธิทางกฎหมายในการหักกลับหนี้กันได้
5. ต้องทำการทดสอบการด้อยค่าของสินทรัพย์จากการรับประกันภัยต่อ

การเปิดเผยข้อมูล

ตามหลักการเปิดเผยข้อมูลที่กำหนดไว้กว้าง 2 หลักการ

หลักการที่หนึ่ง

ผู้รับประกันภัยต้องเปิดเผยข้อมูลเพื่อระบุและอธิบายถึงจำนวนเงินในงบการเงินที่เกิดจากสัญญาประกันภัย (มูลค่าที่รายงาน)

หลักการที่สอง

ผู้รับประกันภัยต้องเปิดเผยข้อมูลซึ่งช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินประเมินลักษณะและขอบเขตของความเสี่ยงที่เกิดจากสัญญาประกันภัย (ความไม่แน่นอนของกระแสเงินสด)

การถือปฏิบัติตามหลักการทั้งสองต้องอาศัยวิจารณญาณอย่างสูง

การเปิดเผยข้อมูล – หลักการที่ 1

1. นโยบายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับสัญญาประกันภัยต้องถูกอธิบายอย่างละเอียด
2. สินทรัพย์, หนี้สิน, รายได้ และค่าใช้จ่ายต้องถูกระบุในหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงการกระทบยอดทั้งหมดในการเคลื่อนไหวของหนี้สินจากสัญญาประกันภัย, สินทรัพย์จากการประกันภัยต่อ และต้นทุนการได้มารอตัดบัญชี และสินทรัพย์ที่ไม่ตัวตนที่เกี่ยวข้อง
3. ต้องเปิดเผยข้อสมมติฐานที่สำคัญที่ใช้ในเชิงปริมาณ (ถ้าสามารถทำได้ให้ทางปฏิบัติ)
4. กรณีมีการเปลี่ยนแปลงของข้อสมมติฐาน ต้องเปิดเผยผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในสมมติฐานที่ใช้วัดมูลค่าสินทรัพย์จากการรับประกันภัยและหนี้สินจากสัญญาประกันภัย โดยแยกแสดงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงแต่ละรายการซึ่งมีผลกระทบอย่างเป็นสาระสำคัญต่องบการเงิน

การเปิดเผยข้อมูล – หลักการที่ 2

มุ่งเน้นการเปิดเผยทดแทนที่ไม่ได้เปิดเผยมูลค่ายุติธรรมของสัญญาประกันภัย เพื่อเป็นกระจกที่สะท้อนถึงข้อกำหนดของ IAS 32 (และ IFRS 7)

- วิธีการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ข้อกำหนดและเงื่อนไขในการจัดการความเสี่ยง
- การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงทางการเงินที่ครอบคลุมในวงกว้าง ซึ่งรวมถึงการเปิดเผย
 - ❖ การวิเคราะห์ความอ่อนไหว (sensitivity analysis)
 - ❖ ความกระจุกตัวของความเสี่ยง (Concentration risk)
 - ❖ ตารางพัฒนาการค่าสินไหมทดแทน (claim development table)

ภาคผนวก

มาตรฐานการบัญชีที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ
ฉบับที่ **39** - เครื่องมือทางการเงิน :
การรับรู้และการวัดมูลค่า

ภาพรวม - เกณฑ์การพิจารณาเครื่องมือทางการเงิน

เครื่องมือทางการเงิน				การจัดประเภท			
สินทรัพย์ทางการเงิน				หนี้สินทางการเงิน		อนุพันธ์ทางการเงิน	
มูลค่ายุติธรรมผ่านงบกำไรขาดทุน	เงินให้สินเชื่อและลูกหนี้	ถือจนครบกำหนด	เพื่อขาย	มูลค่ายุติธรรมผ่านงบกำไรขาดทุน	หนี้สินอื่น	เพื่อค้า	ป้องกันความเสี่ยง
เพื่อค้า				เพื่อค้า			มูลค่ายุติธรรม
กำหนดให้เป็นมูลค่ายุติธรรม				กำหนดให้เป็นมูลค่ายุติธรรม			กระแสเงินสด
							เงินลงทุนในกิจการต่างประเทศ

สินทรัพย์ทางการเงิน - การวัดมูลค่าในภายหลัง

	ประเภทของสินทรัพย์ทางการเงิน			
	ถือจนครบกำหนด	เงินให้สินเชื่อและลูกหนี้	มูลค่ายุติธรรมผ่านงบกำไรขาดทุน	เพื่อขาย
การวัดค่าภายหลัง	ราคาทุนตัดจำหน่ายหรือราคาทุน		วัดด้วยมูลค่ายุติธรรม	
การเปลี่ยนแปลงในราคาตามบัญชี	เข้างบกำไรขาดทุน			เข้างบกำไรขาดทุน
				เบ็ดเสร็จอื่น

หนี้สินทางการเงิน - การวัดมูลค่าภายหลัง

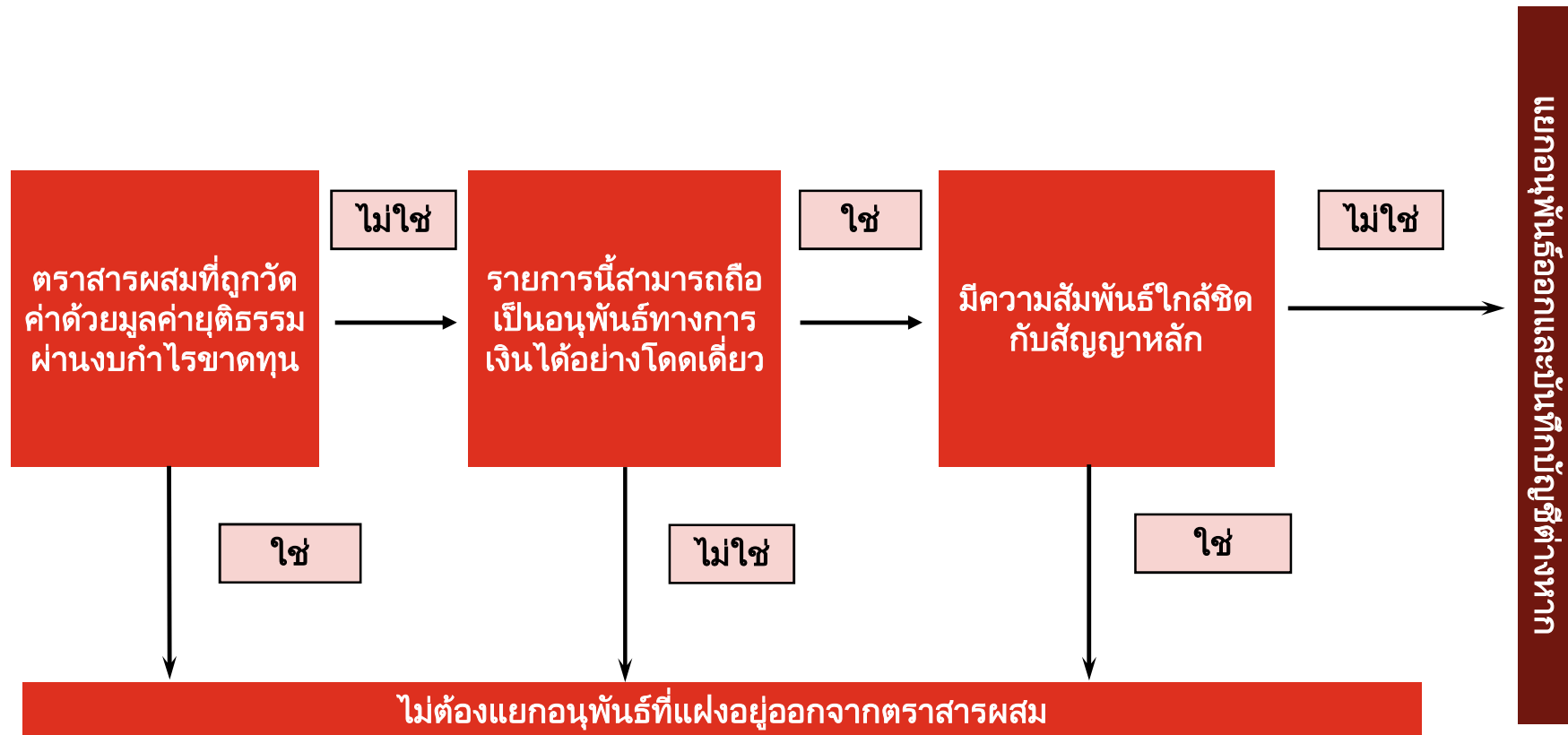
	หนี้สินทางการเงิน	
	หนี้สินอื่น	มูลค่ายุติธรรมผ่านงบกำไรขาดทุน
การวัดค่าในภายหลัง	ราคาทุนตัดจำหน่าย	มูลค่ายุติธรรม
การเปลี่ยนแปลงในมูลค่าตามบัญชี	เข้างบกำไรขาดทุน	

วิธีทางเลือกแสดงมูลค่ายุติธรรม (Fair value option) →

หนี้สินทางการเงินอาจถูกกำหนดให้เป็นมูลค่ายุติธรรมผ่านงบกำไรขาดทุน หากเป็นไปตามเงื่อนไข

- ถือไว้เพื่อค้า
- ถูกกำหนดให้เป็นมูลค่ายุติธรรม ภายใต้สถานการณ์บางอย่างตามมาตรฐาน

อนุพันธ์ทางการเงินแฝง (*Embedded Derivative*)

อนุพันธ์แฝง – การวัดมูลค่า

		สินทรัพย์ทางการเงิน			
		อนุพันธ์แฝง	ถือจนครบกำหนด	เงินให้สินเชื่อและลูกหนี้	เพื่อขาย
การวัดมูลค่า		มูลค่ายุติธรรม	ต้นทุนจัดจำหน่าย		มูลค่ายุติธรรม
การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าทางบัญชี		งบกำไรขาดทุน			งบกำไรขาดทุน
					เบ็ดเสร็จอื่น
		สัญญาแบบผสม			
การวัดมูลค่า		มูลค่ายุติธรรม			
การเปลี่ยนแปลงของมูลค่าทางบัญชี		งบกำไรขาดทุน			

สรุปกฎเกณฑ์ของการบัญชีเพื่อป้องกันความเสี่ยง

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 32

การแสดงรายการหนี้สินและทุน

หนี้สินทางการเงิน

ภาระหนี้สินตามสัญญาเพื่อที่จะ:

- ชำระเงินสดหรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นๆ
- แลกเปลี่ยนเครื่องมือทางการเงินภายใต้เงื่อนไขที่ขาดทุน

การแสดงรายการ

การแสดงรายการ

การแยกแสดงรายการหนี้สินหรือส่วนของเจ้าของ

- ณ วันที่รับรู้เมื่อเริ่มแรกต้องแยกหนี้สินหรือส่วนของเจ้าของ
- ต้องพิจารณาตามเนื้อหาเชิงเศรษฐกิจและคำนิยามของหนี้สินและตราสารทุน
- ต้องคงการจัดประเภทเดิมไว้จนกว่าจะมีเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงที่ทำให้ไม่ต้องนำเครื่องมือทางการเงินนั้นมาแสดงในงบแสดงฐานะการเงินอีกต่อไป

การแสดงรายการ

ลักษณะที่สำคัญที่ใช้ในการจำแนกหนี้สินทางการเงินออกจากตราสารทุน คือ

- ภาระผูกพันตามสัญญาซึ่งกิจการที่ออกเครื่องมือทางการเงินต้องส่งมอบเงินสด หรือสินทรัพย์ทางการเงินอื่นให้แก่ผู้ถือเครื่องมือทางการเงิน หรือ
- ต้องนำเครื่องมือทางการเงินอื่นไปแลกเปลี่ยนกับเครื่องมือทางการเงินที่ผู้ถือมืออยู่ภายใต้เงื่อนไขที่อาจทำให้กิจการเสียประโยชน์

การวัดมูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบ

การวัดมูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบที่เป็นหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

- กำหนดมูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบที่สามารถวัดมูลค่าได้ง่ายที่สุดก่อน แล้วนำไปหักจากมูลค่าทั้งสิ้น
- กำหนดตามสัดส่วนของมูลค่ายุติธรรมขององค์ประกอบ
- ไม่มีกำไรขาดทุนจากการแยกมูลค่าองค์ประกอบ

การแสดงรายการ

การแยกแสดงรายการผลตอบแทนสำหรับหนี้สินหรือส่วนของเจ้าของ

- ผลตอบแทนที่เกิดจากหนี้สินทางการเงินต้องแสดงเป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน
- ผลตอบแทนที่เกิดจากส่วนของเจ้าของ ถือเป็นการแบ่งปันส่วนทุนซึ่งต้องนำไปหักจากส่วนของเจ้าของโดยตรง

การหักกลบสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงิน

จะทำได้ก็ต่อเมื่อ

- มีสิทธิตามกฎหมาย
- กิจการตั้งใจที่จะรับหรือชำระจำนวนที่รับรู้ไว้ในงบดุลด้วยยอดสุทธิ หรือตั้งใจที่จะรับประโยชน์จากสินทรัพย์ในเวลาเดียวกับที่จ่ายชำระหนี้สิน

ตัวอย่างของรายการที่ไม่ควรหักกลบรายการในงบดุล

- เครื่องมือทางการเงินหลายรายการซึ่งมีความแตกต่างกัน แต่นำมาใช้ประกอบกันเพื่อให้มีลักษณะเทียบเท่ากับเครื่องมือทางการเงินอีกรายการหนึ่ง
- เครื่องมือทางการเงินที่มีความเสี่ยงเหมือนกัน แต่ทำกับคู่สัญญาหลายราย
- สัญญาหักกลบหนี้เฉพาะเมื่อมีการผิดนัดชำระหนี้ หรือเมื่อสถานการณ์ที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจตามปกติ

มาตรฐานการบัญชีฉบับที่ 7 เครื่องมือ ทางการเงิน: การเปิดเผยข้อมูลฉบับที่

การเปิดเผยข้อมูล (Disclosures)

ความเข้มข้นของการเปิดเผย Extent of disclosures

**ขึ้นกับการบริหารความเสี่ยงทางการเงินของผู้บริหาร
Will depend on the way management manages financial risks**

**ขึ้นกับความเข้มข้นของการใช้เครื่องมือทางการเงิน
Will depend on the extent of use of financial instruments**

การเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Disclosures)

การเปิดเผยเรื่อง
การบริหารความเสี่ยง
**Risk Management
Disclosures**

ความเสี่ยงด้านเครดิต/สินเชื่อ
Credit risk

ความเสี่ยงทางด้านสภาพคล่อง
Liquidity risk

ความเสี่ยงด้านการตลาด
Market risk

การเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ (*Quantitative Disclosures*)

การเปิดเผยเรื่อง
การบริหารความเสี่ยง
**Risk Management
Disclosures**

ความเสี่ยงด้านเครดิต/สินเชื่อ
Credit risk

ความเสี่ยงด้านการจ่ายชำระเงิน/ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ
Credit risk (ภาพรวม complete picture)

จ่ายชำระคืออยู่ Fully performing	พ้นกำหนดชำระ Past due	ด้อยค่า Impaired
มูลค่าตามบัญชี Carrying amount		
รายละเอียดหลักประกันที่ถือไว้ เว้นแต่ประมาณไม่ได้ในทางปฏิบัติ Description of collateral held (2)		
คุณภาพของสินเชื่อ Credit quality		
สินทรัพย์ทางการเงินที่มีการเจรจาใหม่ Renegotiated FA	การวิเคราะห์อายุหนี้ ณ วันที่ในรายงาน Aging analysis at B/S date	วิเคราะห์สินทรัพย์ด้อยค่าเป็นแต่ละรายการ Analysis of individually impaired assets (1)
มูลค่ายุติธรรมของหลักทรัพย์ค้ำประกัน Fair value of collateral held		
		กระทบยอด Reconciliatio n of allowance account
		หลักประกันที่ถือยึดมา Possessed collateral

การเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Disclosures)

การเปิดเผยข้อมูลเรื่อง
การบริหารความเสี่ยง
**Risk Management
Disclosures**

ความเสี่ยงด้านสินเชื่อ/การจ่ายชำระ
Credit risk

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง
Liquidity risk

การเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Disclosures)

เปิดเผยเรื่องการบริหารความเสี่ยง
**Risk Management
Disclosures**

ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง
Liquidity risk

การวิเคราะห์
สภาพ
คล่อง
**Liquidity
analysis**

รายละเอียด
การบริหารจัดการ
ความเสี่ยง
**How is the
risk
Managed?**

การเปิดเผยข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Disclosures)

การเปิดเผยเรื่อง
การบริหารความเสี่ยง
**Risk Management
Disclosures**

ความเสี่ยงด้านเครดิต/สินเชื่อ
Credit risk

ความเสี่ยงทางด้านสภาพคล่อง
Liquidity risk

ความเสี่ยงด้านการตลาด
Market risk

ความเสี่ยงด้านการตลาด (Market risk)

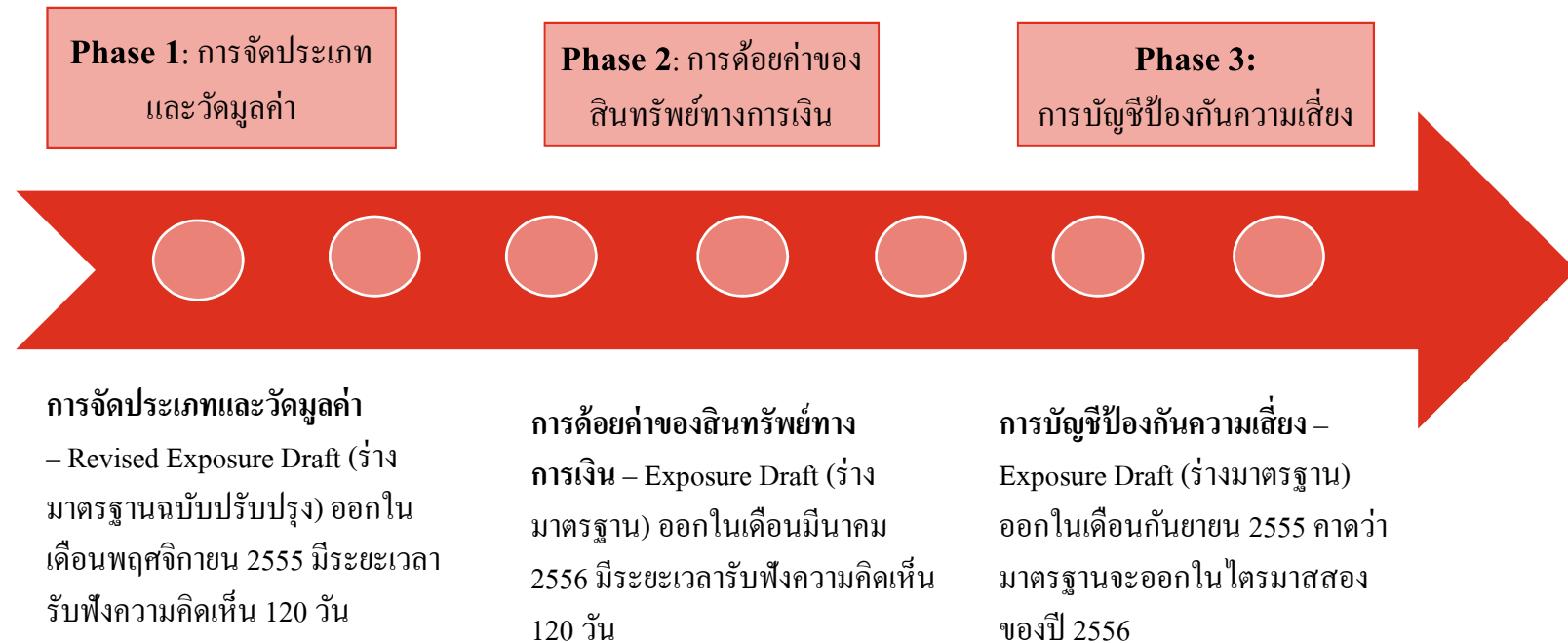
มาตรฐานการรายงานทางการเงิน
ระหว่างประเทศฉบับที่ 9 เรื่อง
เครื่องมือทางการเงิน

IFRS9 Financial Instruments

หัวข้อในการบรรยาย

1. ความจำเป็นของมาตรฐาน
2. การจัดประเภทและการวัดมูลค่า
3. การด้อยค่าของสินทรัพย์ทางการเงิน
4. การบัญชีป้องกันความเสี่ยง

1. ความคืบหน้าของมาตรฐาน

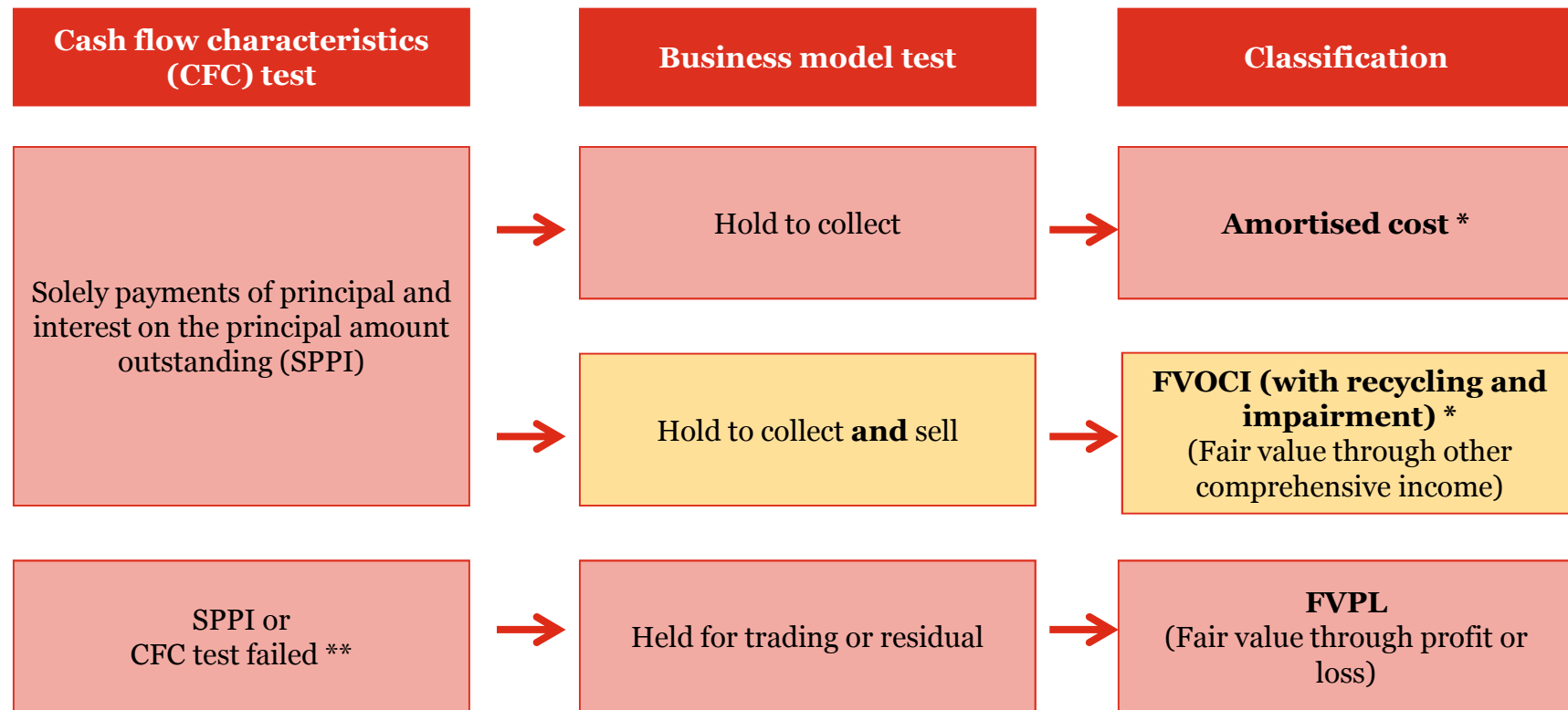

กิจการสามารถนำการบัญชีป้องกันความเสี่ยงมาปฏิบัติใช้ก่อนวันที่มีผลบังคับใช้ เมื่อมีการออกมาตรฐานในส่วนของการบัญชีป้องกันความเสี่ยง โดยกิจการจะต้องปฏิบัติตาม IFRS9 เรื่องอื่นทั้งหมดด้วย พร้อมกันกับการนำการบัญชีป้องกันความเสี่ยงมาปฏิบัติใช้

IFRS9 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558

2. การจัดประเภทและวัดมูลค่า

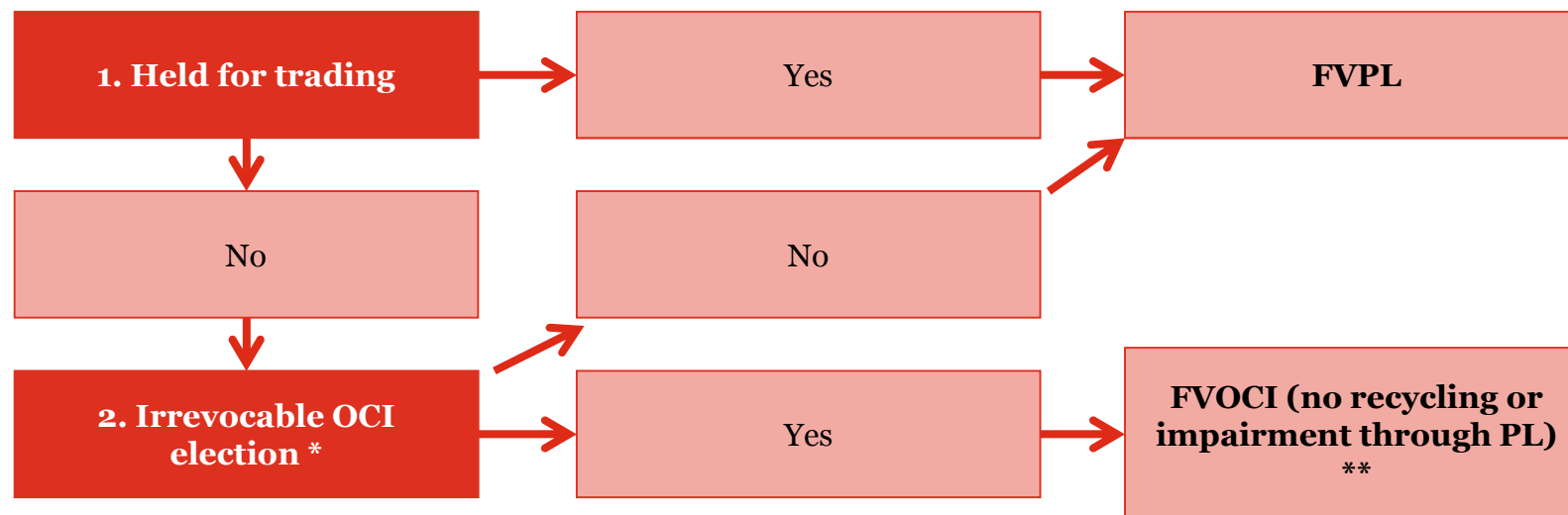
2. การจัดประเภทและวัดมูลค่า สินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตราสารหนี้

* อาจะจัดประเภทเป็น FVPL (Fair value through profit or loss) ในกรณีที่เป็นการลดหรือขจัดความผันผวนทางบัญชี (ข้อกำหนดตาม IAS39 เดิม)

** กล่าวคือลักษณะการจ่ายชำระ เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่นอกเหนือไปจากค่าของเงินตามระยะเวลา (Time value of money) และ Credit risk)

2. การจัดประเภทและวัดมูลค่า สินทรัพย์ทางการเงินที่เป็นตราสารทุน

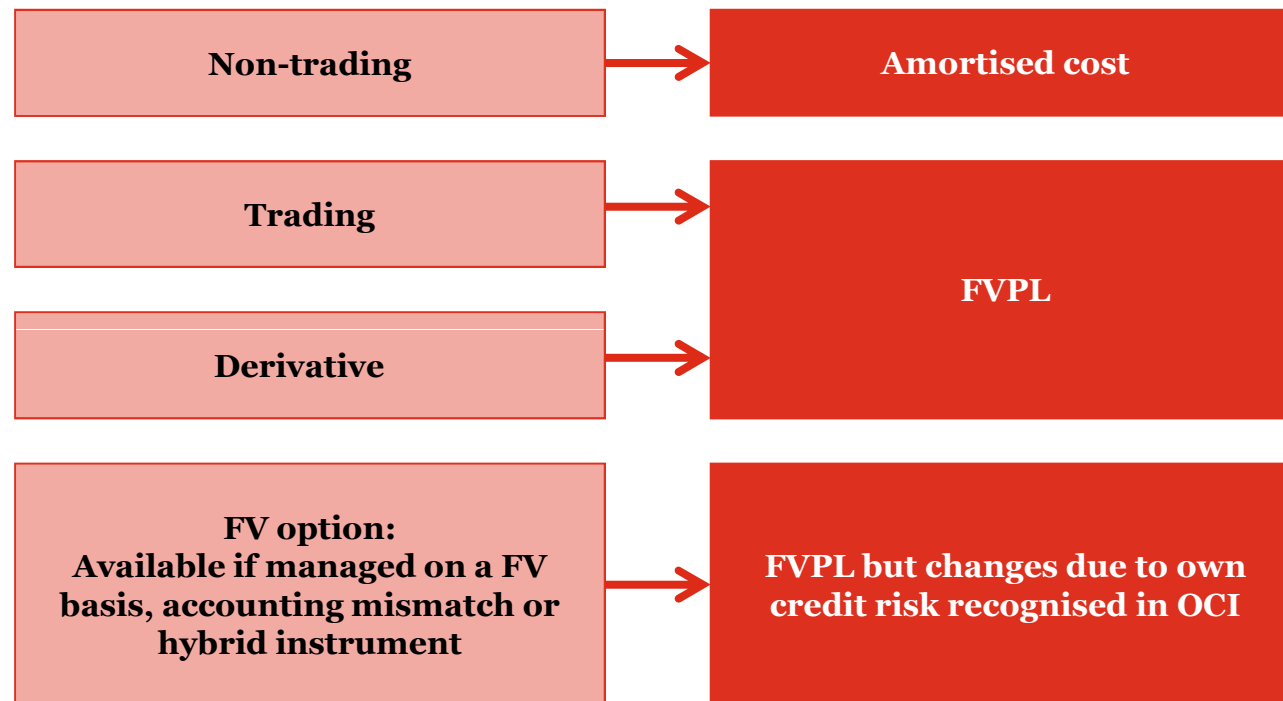
* การเลือกต้องทำ ณ วันที่รับรู้เริ่มแรก และต้องพิจารณาแต่ละรายการของตราสารทุน (Instrument by instrument basis)

** เฉพาะเงินปันผลที่ได้รับจากเงินลงทุนที่จัดประเภทเป็น FVOCI จะบันทึกในงบกำไรขาดทุน

ข้อยกเว้นในการวัดมูลค่าเงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่มีตลาดรองรับที่ราคาทุน ได้ถูกยกเลิกใน IFRS9

IFRS9 ได้ยกเลิกข้อกำหนดในการแยกบันทึกบัญชีของอนุพันธ์ทางการเงินแฝง สำหรับสินทรัพย์ทางการเงิน (ทั้งตราสารหนี้และตราสารทุน) ทั้งนี้ อนุพันธ์ทางการเงินที่มีอยู่ในสัญญา จะถูกพิจารณา CFC Test และ Business model รวมกันกับสินทรัพย์ทางการเงินนั้น

2. การจัดประเภทและวัดมูลค่า หนี้สินทางการเงิน

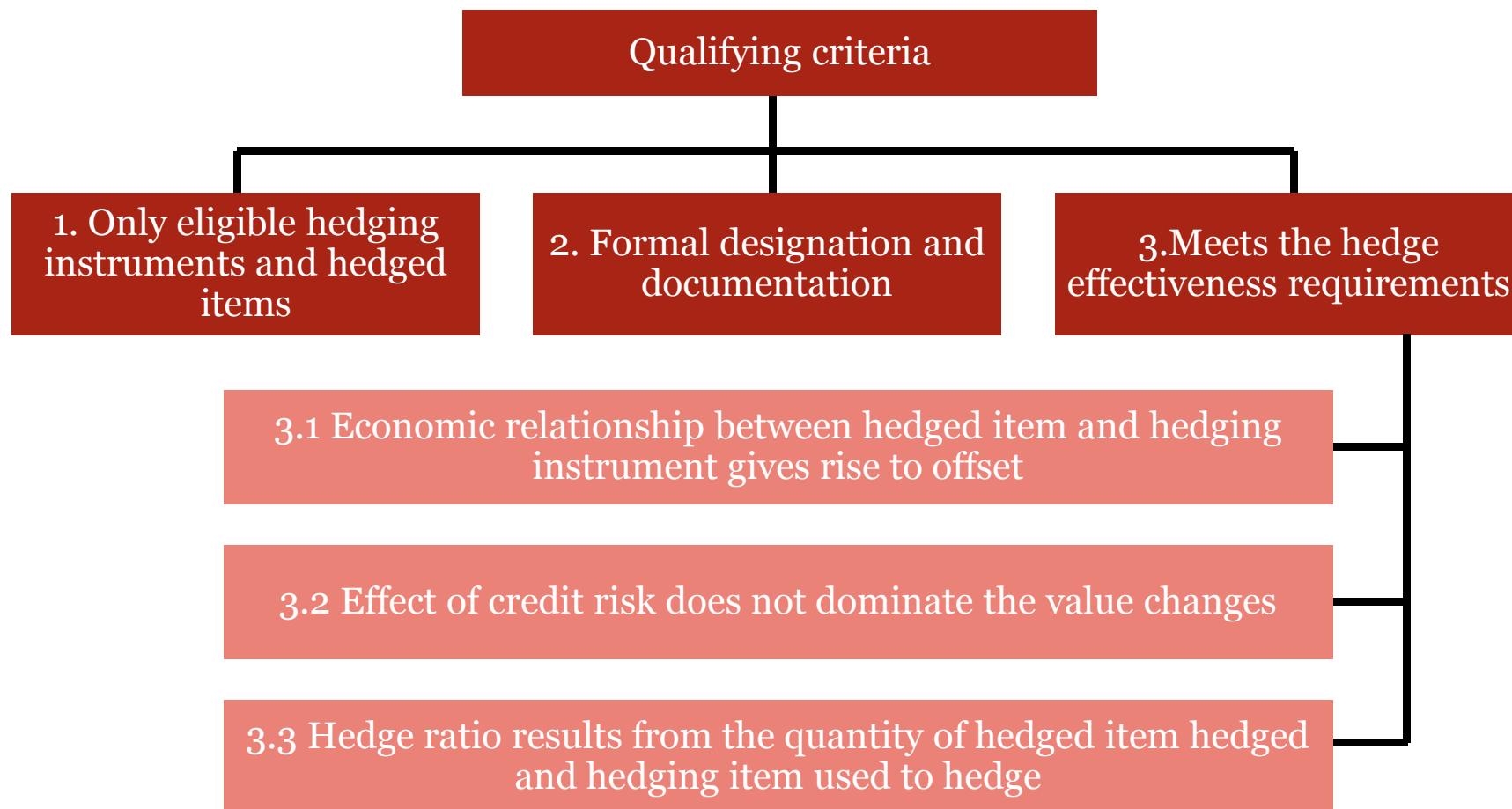

IFRS9 ยังกำหนดให้มีแยกบันทึกบัญชีอนุพันธ์แฝงที่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดที่แฝงอยู่ในหนี้สินทางการเงิน ยกเว้นกิจการเลือกบันทึกบัญชีหนี้สินทางการเงินด้วยมูลค่ายุติธรรมทั้งจำนวน

2. การจัดประเภทและวัดมูลค่า หลักการในการจัดประเภทใหม่

- IFRS9 มิให้การจัดประเภทสินทรัพย์ทางการเงินใหม่ ยกเว้นกิจการมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการบริหารสินทรัพย์ทางการเงินดังกล่าว ซึ่งได้แก่ การเปลี่ยน Business model
- ไม่ควรมีการเปลี่ยนแปลง Business model เป็นประจำ (Very infrequent)
- การจัดประเภทใหม่ ใช้หลักการเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป (Prospectively)
- IFRS9 มิอนุญาตให้มีการจัดประเภทหนี้สินทางการเงินใหม่

4. การบัญชีป้องกันความเสี่ยง เงื่อนไขในการทำการบัญชีป้องกันความเสี่ยง

บทที่ 8

อัตราส่วนทางการเงิน (Financial Ratios)

สารบัญ

- บทนำ
- อัตราส่วนทางการเงินที่ คปภ. ใช้ในการกำกับดูแลธุรกิจประกันวินาศภัย
- อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้กันแพร่หลายในกลุ่มธุรกิจประกันวินาศภัย
- บทบาทของนักบัญชีต่อการบริหารอัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงินที่ คปภ. ใช้ในการกำกับดูแลธุรกิจประกันวินาศภัย

อัตราส่วนหลัก

อัตราส่วนที่ คปภ. ติดตามผลการวิเคราะห์เป็นรายเดือน หากบริษัทประกันภัยมีค่าอัตราส่วนเหล่านี้ต่ำกว่าค่ามาตรฐาน บริษัทจะต้องมีการแก้ไขทันที เนื่องจากมีผลต่อความมั่นคง และดำรงอยู่ของกิจการ โดยอัตราส่วนหลักมีดังนี้

- อัตราส่วนความเพียงพอของการดำรงเงินกองทุน (Capital Adequacy Ratio: CAR)

ข้อกำหนด	ระยะเวลา
ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 125	ตั้งแต่ 1 กันยายน พ.ศ. 2554 ถึง 31 ธันวาคม พ.ศ. 2555
ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 140	ตั้งแต่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 เป็นต้นไป
ไม่ต่ำกว่า 30 ล้านบาท	ตลอดเวลา

- อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity ratio): ค่ามาตรฐาน $\geq 100\%$

$$\text{อัตราส่วนสภาพคล่อง} = \frac{\text{สินทรัพย์สภาพคล่อง}}{(\text{สำรองค่าสินไหมทดแทน} + \text{ค่าสินไหมทดแทนค้างจ่าย})} \times 100$$

อัตราส่วนทางการเงินที่ คปภ. ใช้ในการกำกับดูแลธุรกิจประกันวินาศภัย

อัตราส่วนรอง

อัตราส่วนที่อาจเบี่ยงเบนจากค่ามาตรฐานได้แต่ต้องไม่ติดต่อกัน 3 เดือน ยกเว้นมีเหตุผลอันควร เช่น การจ่ายเงินปันผล การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการรับประกันภัย เป็นต้น โดยคปภ.ให้ยกเว้นอัตราส่วน claim development ที่ต้องติดตามเป็นรายปีแทน

- อัตราค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจประกันภัยต่อเบี้ยที่ถือเป็นรายได้: ค่ามาตรฐาน $\leq 105\%$

$$\text{อัตราค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจประกันภัยต่อเบี้ยที่ถือเป็นรายได้} = \frac{\text{ค่าสินไหมทดแทน} + \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจ}}{\text{เบี้ยที่ถือเป็นรายได้}} \times 100$$

- อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุนต่อหนี้สินผู้เอาประกันภัย: ค่ามาตรฐาน $\geq 100\%$

$$\text{อัตราส่วนสินทรัพย์ลงทุนต่อหนี้สินผู้เอาประกันภัย} = \frac{\text{สินทรัพย์ลงทุน}}{\text{หนี้สินผู้เอาประกันภัย}} \times 100$$

อัตราส่วนทางการเงินที่ คปภ. ใช้ในการกำกับดูแลธุรกิจประกันวินาศภัย

อัตราส่วนรอง

- การพัฒนาของค่าสินไหมทดแทน (Claim development): ค่ามาตรฐาน $\leq -10\%$

$$\text{อัตราส่วน claim development} = \frac{\text{ผลต่างประมาณการค่าสินไหมทดแทนปีที่แล้ว}}{\text{เงินกองทุนปีปัจจุบัน}} \times 100$$

- อัตราส่วนเบี้ยค้ำรับราคาประเมินต่อเบี้ยค้ำรับราคาบัญชี: ค่ามาตรฐาน $\geq 75\%$

$$\frac{\text{อัตราส่วนเบี้ยค้ำรับราคาประเมินต่อเบี้ยค้ำรับราคาบัญชี}}{\text{ราคาบัญชี}} = \frac{\text{เบี้ยค้ำรับราคาประเมิน}}{\text{เบี้ยค้ำรับราคาบัญชี}} \times 100$$

อัตราส่วนทางการเงินที่ คปก. ใช้ในการกำกับดูแลธุรกิจประกันวินาศภัย

อัตราส่วนรอง

- การเปลี่ยนแปลงเงินกองทุน: ค่ามาตรฐาน $\geq -10\%$

$$\text{การเปลี่ยนแปลงเงินกองทุน} = \frac{\text{ผลต่างเงินกองทุน}}{\text{เงินกองทุนงวดเดียวกันปีที่แล้ว}} \times 100$$

- อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE): ค่ามาตรฐาน $\geq -5\%$

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไร (ขาดทุน) สุทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ย}} \times 100$$

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้กันแพร่หลายในกลุ่มธุรกิจประกันวินาศภัย

การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายสินไหมทดแทน (**Loss Ratio**)

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายสินไหมทดแทน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายสินไหมทดแทน}}{\text{เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้}} \times 100$$

- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทน (**Loss adjustment expense ratio**)

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทน}}{\text{เบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายได้}} \times 100$$

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้กันแพร่หลายในกลุ่มธุรกิจประกันวินาศภัย

การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

- อัตราส่วนค่าจ้างและค่าบำเหน็จ (Commission and brokerage ratio)

$$\text{อัตราส่วนค่าจ้างและค่าบำเหน็จ} = \frac{\text{ค่าจ้างและค่าบำเหน็จ (ย้อนหลัง 12 เดือน)}}{\text{เบี้ยประกันภัย (ที่ถือเป็นรายได้ย้อนหลัง 12 เดือน)}} \times 100$$

- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัย

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัย} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการรับประกันภัย (ย้อนหลัง 12 เดือน)*}}{\text{เบี้ยประกันภัยรับ (ย้อนหลัง 12 เดือน)*}} \times 100$$

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้กันแพร่หลายในกลุ่มธุรกิจประกันวินาศภัย

การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

- อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน}}{\text{เบี้ยประกันภัยรับ}} \times 100$$

- อัตราส่วนกำไรจากการรับประกันภัย

$$\text{กำไรจากการรับประกันภัย} = \text{เบี้ยประกันภัยรับที่ถือเป็นรายได้} - (\text{ค่าสินไหมทดแทนจ่าย} + \text{การเปลี่ยนแปลงในจำนวนเงินสำรองค่าสินไหมทดแทนค้างจ่ายและค่าใช้จ่ายในการจัดการสินไหมทดแทนค้างจ่าย})$$

$$\text{อัตราส่วนกำไรจากการรับประกันภัย} = \frac{\text{กำไรจากการรับประกันภัย}}{\text{เบี้ยประกันภัยรับ}} \times 100$$

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้กันแพร่หลายในกลุ่มธุรกิจประกันวินาศภัย

การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

- อัตราส่วนรวม (Combined ratio)

$$\text{อัตราส่วนรวม} = \left[\begin{array}{l} \text{อัตราส่วนค่าสินไหมทดแทน} + \text{อัตราส่วนค่าจ้างและ} + \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายใน} \\ \text{และค่าใช้จ่ายในการจัดการ} \quad \text{ค่าบำเหน็จ} \quad \text{การรับประกันภัย} \\ \text{สินไหมทดแทน} \\ + \text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} \end{array} \right]$$

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้กันแพร่หลายในกลุ่มธุรกิจประกันวินาศภัย

การวิเคราะห์โครงสร้างธุรกิจ

- อัตราส่วนที่บริษัทรับเสี่ยงภัย (**Retention ratio**)

$$\text{อัตราส่วนที่บริษัทรับเสี่ยงภัยตัวเอง} = \frac{\text{เบี้ยประกันภัยรับสุทธิ}}{\text{เบี้ยประกันภัยรับ}} \times 100$$

- อัตราส่วนความเสียหายที่ถูกโอนออก (**Ceding ratio**)

$$\text{อัตราส่วนที่บริษัทโอนออก} = \frac{\text{เบี้ยประกันภัยต่อ}}{\text{เบี้ยประกันภัยรับ}} \times 100$$

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้กันแพร่หลายในกลุ่มธุรกิจประกันวินาศภัย

การวิเคราะห์สำรองประกันภัยที่ยังไม่สิ้นสุด

- อัตราค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกรมธรรม์ (Maintenance ratio)

$$\text{อัตราส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกรมธรรม์} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการกรมธรรม์}}{\text{เบี้ยประกันภัยรับ}} \times 100$$

บทบาทของนักบัญชีต่อการบริหารอัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงินเหล่านี้นำไปใช้ใน 2 ลักษณะ

- (1) การดำรงอัตราส่วนทางการเงินตามข้อกำหนดของกฎหมายซึ่งได้แก่ รายงาน คปภ. ซึ่งสำนักงาน คปภ. ใช้ในการกำกับดูแลบริษัทประกันภัย ให้มีความมั่นคงและมีความสามารถในการชำระหนี้สินที่ไม่คาดคิดว่าจะเกิดขึ้น ตลอดจนสามารถประกอบกิจการอย่างต่อเนื่องได้
- (2) อัตราส่วนทางการเงิน เพื่อการใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการในบริษัทเอง ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินช่วยบ่งบอกถึงสัญญาณเตือน (Early Warning) ว่าการบริหารจัดการส่วนไหนที่เริ่มส่อเค้าว่ามีปัญหา และต้องได้รับการแก้ไข

Thank you

WARNING: The following disclaimer and copyright notices must be customised for your local territory - if you need assistance with appropriate wording, contact your local Risk Management or Office of General Counsel.

This publication has been prepared for general guidance on matters of interest only, and does not constitute professional advice. You should not act upon the information contained in this publication without obtaining specific professional advice. No representation or warranty (express or implied) is given as to the accuracy or completeness of the information contained in this publication, and, to the extent permitted by law, [insert legal name of the PwC firm], its members, employees and agents do not accept or assume any liability, responsibility or duty of care for any consequences of you or anyone else acting, or refraining to act, in reliance on the information contained in this publication or for any decision based on it.

© 2013 [insert legal name of the PwC firm]. All rights reserved. In this document, "PwC" refers to [insert legal name of the PwC firm] which is a member firm of PricewaterhouseCoopers International Limited, each member firm of which is a separate legal entity.